

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
1	Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ	Baráth Gergely igazgató	Javasoljuk, hogy a Végrehajtási Terv 37. oldalán felsorolt kiterjedt partneri hálózatba szervezetünket, az Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központot vegyék fel az együttműködő „Ágazati irányító szervek, intézmények" sorába.	Igen	Köszönjük a kiegészítést, javítottuk.
2	Aktív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ	Baráth Gergely ügyvezető igazgató	A Végrehajtási tervben jelölt egyes intézkedésekhez kapcsolódóan röviden és konkrétan jelöljük az AÖFK-val való együttműködés lehetőségeit (Balatoni Klímaakadémia, Játékos Balaton, Balatoni önkéntesség, Mozdulj Balaton, kiemelt térségi településfejlesztési támogatások, Balatoni Partnerségi Program)	Részben	Az érintett potenciális partnerek között nevesítettük az AÖFK-t az alábbi fejlesztések kapcsán: 1. Balatoni Klímaakadémia 2. Játékos Balaton 3. Balatoni önkéntesség
3	Bakonyvasút Szövetség	Bödecs Barnabás	A Cuha-völgyi Bakonyvasút Szövetség, mint a Győr-Veszprém vasútvonal működtetésének és fejlesztésének támogatására alakult önkormányzati háttérű civil szervezet (önkormányzati tagjaink, akiknek érdekét a térség közösségi közlekedésének fejlesztésének kérdésében képviseljük: Veszprém, Eplény, Zirc, Bakonyszentlászló, Bakonyszentkirály, Csesznek, Fenyőfő, Bakonygyirót, Bakonyoszlop, továbbá pártoló tagként Győr) a végrehajtási terv közlekedésfejlesztés fejezetének „Balaton körbejárhatóságának biztosítása, előkészítés” pontjához, 28. oldal 3. pont kívánunk véleményt alkotni. Véleményünk a tag önkormányzatokon kívül a következő önkormányzatok álláspontját is tükrözi: Hajmáskér, Lepsény, Balatonfőkajár, Csajág, Küngös, Berhida, Papkeszi, Vilonya, Királyszentistván, Sóly Álláspontunk bemutatása: A Bakonyvasút Szövetség, a tag önkormányzatok, és a felsorolt, a véleményt támogató önkormányzatok szerint a Balaton keleti medencéjének kötöttpályás körbejárhatóságát nem új vasútvonal megépítésével, hanem a meglévő, 2007. év óta szünetelő, Csajág-Lepsény vasútvonal felújításával, nyomvonal korrekciójával, villamosításával kellene megoldani úgy, hogy ezzel egyidőben, ehhez kapcsolódva a 27-es sz. vasútvonal Hajmáskér-Csajág szakaszának rehabilitációjával létre kellene hozni egy a Kisalföldet, a győri térséget Veszprémen át a Balaton keleti medencéjének északi és déli partjával közvetlenül összekötő vasúti kapcsolatot.	Nem	A Balaton vasúti körüljárhatóságának kiemelt célja, hogy a parton, vagy a parthoz minél közelebb legyen körülutazható a térség. Álláspontunk szerint a BKÜ érdeke, hogy a déli és az északi part közvetlen vasúti összeköttetése megvalósuljon. Erre a keleti parti néhány kilométeres átkötés kézenfekvő megoldásnak látszik. Emellett megjegyezzük, hogy a közlekedésfejlesztési - és minden egyéb ágazati - projektek kapcsán az adott ágazat terveit szerepeltettük a Tervben, melyek egyeztetett, a szakpolitika által elfogadott tervek.
4	Balatonalmäßi Város Önkormányzata	Fabó Péter polgármester	Köszönettel megkaptuk a Balaton Kiemelt Térség Fejlesztési Programjának - Végrehajtási tervét, amit támogatunk.	Nem releváns	Köszönjük a támogató, egyetértő választ.
5	Balatonberény Község Önkormányzata	Druskoczi Tünde polgármester	A Nyugati-medence és a Keszthelyi-öböl partmenti részén a nádasok területe folyamatosan nő. Ugyanakkor a nádasok ma már nem tudnak maguktól megújulni, mert nincs olyan jelentős hullámtevékenység, ami a bomló szervesanyagot, törmeléket ki tudná öblíteni a nádasok belsejéből. Emiatt anaerob bomlás, rothadás jellemzi a partmenti részeket, ami számos élőlény pusztulását okozza, valamint kellemetlen szagú, bűzös iszap is keletkezik. Ez a kedvezőtlen hatás fokozottan jelentkezik Balatonberény vízparti területein, amit a 2020. évi Nádtérkép Zárójelentés dokumentuma is leír (ld. idézett dokumentum 24. oldal): „Balatonberénynél jelentős a szerves törmelékturzások növekedése. Megjelentek a nádat jelentősen károsító özönnövények, így a nád őszre szinte a maga súlya alatt összeroskad. Balatonberény közigazgatási területéhez tartozó belterületi partszakasz előtt az elmúlt években három jelentősebb szárazulat alakult ki, összességében több mint 1000 m2 területen”.	Nem releváns	A probléma általunk is ismert, köszönjük a megerősítést.

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
6	Balatonberény Község Önkormányzata	Druskoczi Tünde polgármester	<p>A tendenciaszerű „láposodás” okait az alábbiakban látjuk:</p> <p>1. 2004. óta a Balatonon jelentős mértékű állami iszapkotrás nem történt, egészen a 2020. júliusi, szeptemberi vízminőségi kárelhárítási célú kotrásig. A part menti és lepel kotrások végrehajtása, a zagyterek kialakítása mára nem vita tárgya, hanem égető feladat a Balaton nyugati medencéjében, melyet sürgősen meg kell oldani.</p> <p>2. A nádaratás hiánya miatt évente több mint 1000 hektárról rohad bele az aratatlan nád a tóba, növelve annak szerves anyag tartalmát a parti sávban, nádas öblökben tavi üledék formájában. A nád a téli időszakban az időjárás miatt törik, a lehullott törmelék a nád töve köré gyűlik, a természetes és a hullámozás okozta vízmozgás következtében a lebegő iszap a törmeléken felhalmozódik.</p> <p>3. Fenti okok következtében pár év alatt szárazulat keletkezik, mely ismételten módosítja a lebegő iszap természetes mozgási irányát és növeli a lerakódási területet, ahol az iszap már nem mozog tovább. A szárazulatokon megjelenő fák, bokrok, az agresszívan terjedő gyomok kiszorítják a nádat az élőhelyéről.</p> <p>Balatonberény belterületi, nádasokkal benőtt partszakaszainál jól megfigyelhető a kezeletlen nád partmenti oldalirányú rohamos terjedése, mely elzárja a fürdőzők előtt az eddig szabad partszakaszokról a vízfelületre jutást.</p> <p> Javaslatunk:</p> <p>Megfelelő anyagi források és karbantartási kapacitások biztosításával, a nádasok szakszerű karbantartásával, aratásával, megújításával csökkenthető a tó medrének szervesanyag terhelése. Az időben elvégzett munkák a teljes tó egészségét is szolgálják, ezáltal egyensúly teremthető a környezetvédelem-vízügy, gazdaság, turizmus érdekei között.</p>	Részben	<p>A probléma egyrészt általunk is ismert, és a témával a vízügyi szakigazgatás valamint tudomásunk szerint az ELKH BLKI is aktívan foglalkozik. Jelenleg általunk nem ismert olyan ágazati projektötlet, amely az említett problémát kezelné, azonban javasoljuk hogy az ügyben tartsák fenn a kapcsolatot a KDTVIZIG és a tihanyi BLKI munkatársaival. A BFT és a BIFÜ a térségi kihívások megoldása érdekében zajló párbeszédet támogat.</p>
7	Balatonberény Község Önkormányzata	Druskoczi Tünde polgármester	<p>A KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉS témakörben a Dél-balatoni vasútállomások rekonstrukciója projekttel érintett helyszínek közé kérjük bevenni a Balatonberény vasútállomást is, mert jelenlegi állapotában településünk egyik „szégyenfoltja”, a településképet jelentősen rontja és a hozzánk látogatók véleményét, közérzetét is negatívan befolyásolja.</p>	Igen	<p>A Tervbe bekerült Balatonberény állomás is, mint a fejlesztésre igényt tartó település.</p>
8	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Puskás Zoltán igazgató	<p>Fent megfogalmazott célok három fő fejlesztéspolitikai fókusz köré csoportosíthatók a Végrehajtási Terv szerint:</p> <p>1. klímaadaptáció,</p> <p>2. népességmegtartókéesség növelés,</p> <p>3. térségi kohézió erősítése.</p> <p>Az anyag szerint e 3 fókusz érvényesülését szükséges elősegíteni a következő évek fejlesztéseinek tervezése és végrehajtása során, pont ezért a Végrehajtási Terv a célrendszerben szereplő célokkal együtt e három tematikus fókuszhoz köthető fejlesztésekre helyezi a hangsúlyt.</p> <p>A fent levezetett logikai rendszer tulajdonképpen a Végrehajtási Terv alapját kellene, hogy szolgálja, az adott projektek nevesítésekor. Szükségesnek látnánk megadni, hogy az egyes projektek KONKRÉTAN melyik pillérhez, melyik átfogó célhoz, melyik stratégiai célhoz, melyik horizontális célhoz, melyik fejlesztési fókuszhoz kapcsolódnak. Táblázatos formában ez kivitelezhető. Továbbá hasznos lenne tudni és megadni, hogy adott esetben melyik EU-s politikához köthetők (pl. EU Klímaadaptációs Stratégia).</p>	Igen	<p>Az egyes kiemelt térségi megvalósítású projektcsomagok vonatkozásában megadtuk, hogy mely stratégiai célhoz kapcsolódik a projektcsomag.</p>
9	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Puskás Zoltán igazgató	<p>Az anyagból nem derült ki, hogy a konkrét projektjavaslatok milyen kiválasztási úton, milyen módon kerültek az anyagba beemelésre, kiválasztásra.</p>	Nem releváns	<p>Az anyagban egyrészt az ágazatok által a programtervezés (ideértve a Koncepció, a Stratégia és Operatív Program tervezését is!) időszakában jelzett projektjavaslatok, fejlesztési szükségletek, másrészt pedig a BFT és a BIFÜ által szervezett, előkészítés alatt álló, vagy megvalósítani tervezett térségi projektek kaptak helyet.</p>
10	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Puskás Zoltán igazgató	<p>Nem tisztázott, hogy a 3 fókuszhoz kapcsolódó projektek mellett milyen alapon lett meghatározva a „kiemelt térségi ágazati kulcsprojekt” szerepkör. Ebből 2 van: a vízügyi és közüzemi infrastruktúra fejlesztés és a közlekedésfejlesztés. Különösen a vízügyi projektek kérdései abból a szempontból, hogy melyik fókuszot erősítik, különösen a projektek témáját tekintve.</p> <p>Álláspontunk szerint leginkább a környezetvédelem/természetvédelem megfeleltethető a térségben ágazati kulcsszerepnek, illetve ezek kapcsolódása a Terv célrendszeréhez is jelentősebb, ezért kérjük ennek beemelését.</p>	Részben	<p>Egyetértünk, azonban eddig nem voltak ismertek előttünk a természetvédelem térségi kulcsprojektjei. A BFNPI által megküldött projektlistát beépítettük.</p>

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
11	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Puskás Zoltán igazgató	Véleményünk szerint több olyan projekt került itt megfogalmazásra, amelynek illeszkedése kérdéses lehet a különböző anyagokban megadott célokhoz. Pl. a Sió fejlesztése nem is a BKÜ területén van, illetve a Balaton természetes vízkészletváltozás alakulása nem a jövőbeni intenzívebb vízeresztéseket vetíti előre.	Nem	A Sió egyrészt részben a BKÜ területén van, másrészt pedig a Sió-meder rendbetétele a vízügy több éve tervezett projektje, ami nyilvánvaló összefüggésben van a Balaton vízgazdálkodási kérdéseivel. Ezen túlmenően a Sió-csatorna vízkészletgazdálkodási kihasználására több projektterv is született, ezek a későbbiekben a természetvédelmi intézményrendszer aktív közreműködését is igényelhetik.
12		Puskás Zoltán igazgató	A Balaton ökológiai egységét veszi alapul a tervezés (3. oldal), ennek ellenére kimaradt belőle a Kis-Balaton, a Nagyberek és a Dél-Baltoni berkek is. Egy konkrét projekt vagy akció sem irányul a Balaton ökológiai rendszerének védelmére, illetve természet védelmére. A "Balaton, a természetesség és a magas életminőség egységes közép-európai mintarégiója!" A "Természetesség" a négy alappillér egyike, de természetmegőrzésre irányuló projektterv, vagy akció nem szerepel a dokumentumban, sem a Kiemelt térségi megvalósítási projektek között, sem a Kiemelt térségi ágazati kulcsprojektek között.	Részben	Egyetértünk, azonban eddig nem voltak ismertek előttünk a természetvédelem térségi kulcsprojektjei.
13	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Puskás Zoltán igazgató	Több projektnél a kedvezményezettek/partnerek között Igazgatóságunknak szerepelnie kellene. Pl. klímaakadémia, vízpart-rehabilitáció, játékos Balaton.	Igen	Elfogadjuk, a módosítást megtettük.
14	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Puskás Zoltán igazgató	<p>A Végrehajtási Terv 1. tematikus csomagként a klímaadaptáció kérdését és az ehhez kapcsolódó klímastratégia végrehajtását tárgyalja. Véleményünk szerint a dokumentáció területi hatálya alá tartozó települések esetében a klímaadaptáció szükséges, de nem elégséges feltétele a jövőbeni környezeti kockázatok mérsékléséhez. A Balaton partközeli sávjában lévő nagyobb települések turisztikailag kiemelt szerepük miatt intenzíven fejlődnek, ennek következtében azok mérete folyamatosan növekszik. Emiatt különösen a kiemelt turisztikai desztinációként működő városok gyakorlatilag összeérnek. Az épített, művi felületek kiterjedésének növekedésével a városokra jellemző klimatikus szélsőségek (pl. hősziget effektus) fokozódásra várható, emellett az urbanizált élőhelyek mennyiségének növekedésével a természetközeli állapotú élőhelyek kiterjedése csökken.</p> <p>A klímaváltozással és az egyéb emberi tevékenységgel járó ökológiai kockázatok csökkentése érdekében az alábbi stratégiákba építhető javaslatokat teszünk a városok élővilágának védelmére, ökológiai potenciáljának növelésére, ezek akár megemlíthetőek a dokumentációban, mint konkrét lehetséges fejlesztési szándék:</p> <p>1. zöldhomlokzatok elterjedésének elősegítése</p> <p>2. A parkokban madárodúk, denevérodúk és rovarhotelek telepítésével számos faj védelmét segíthetjük elő</p> <p>A fenti szempontok és intézkedések beépítése a térségi és településfejlesztési tervekbe szükséges annak érdekében, hogy a végrehajtási terv által lehatárolt térségben a klimatikus és ökológiai kockázatok mérsékelhetőek legyenek. Javasataink felhasználhatóak a Balatoni Klímaakadémia létrehozása és a Kisléptékű infrastruktúra-fejlesztések a klímaváltozáshoz történő alkalmazkodás érdekében elnevezésű projektek végrehajtásában.</p>	Igen	A javaslatot köszönjük, a Klímaakadémia és a településfejlesztés projektcsomagban megjelenítettük a BFNPI-t mint potenciális partnert. Az ilyen jellegű szakmai vélemények valóban fontosak lehetnek a végrehajtás során, emellett a Tervbe beépítettük ezeket a kisléptékű klímaadaptációs célú infrastruktúra-fejlesztések közé.

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
15	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Puskás Zoltán igazgató	A Komplex vízpart-rehabilitációs program megvalósítása program célja természetközeli állapot visszaállítását és a biodiverzitás javítását előtérbe helyező vízpartrehabilitációs fejlesztések megvalósítása, illetve a Balaton hozzáférhetőségének elősegítése. Véleményünk szerint az új parti sétányok kialakítása nem feltétlenül egyeztethető össze a természetközeli állapot visszaállításával, illetve fenntartásával. Ennek oka, hogy az újonnan kialakított parti sétányok jellemzően a zöldfelületek kiterjedését csökkentik, illetve amennyiben ezek természetközeli állapotú élőhelyeken kerülnek kialakításra, az élőhelyek fragmentációján és a gyomfajok megjelenésén és térhódításán keresztül azok degradációját okozhatják. Hasonlóképpen, a parkok és egyéb zöldfelületek kialakítása is csak akkor tekinthető természetvédelmi szempontból kedvező fejlesztésnek, ha azok nem a természetközeli állapotú élőhelyek helyén kerülnek kialakításra és amennyiben az ültetett növényegyedek őshonos, a termőhelynek megfelelő és tájbaillő fajokból kerülnek kiválasztásra. Nem őshonos fajok alkalmazása csak akkor fogadható el, ha nem áll fenn a kivadulás veszélye. A partvédművek rekonstrukcióinak tervezése során figyelembe kell venni a partvédművek jelenlegi állapotát, a velük érintkező élőhelyek természetességét, nádasok esetében azok minősítését. A partvédművek helyreállítása csak ott végezhető el, ahol az nem jár az I-III. osztályú, minősített nádasok veszélyeztetésével, illetve a természetközeli állapotú élőhelyek jelentős mértékű károsításával. A Balaton partvonalának jelentős részét mesterséges partvédművekkel védett partszakaszok adják, ennek következtében a partvédművel nem ellátott partszakaszok, illetve a partvédművek előtt esetenként megtelepedő, az élőhelyre jellemző természetközeli makrofita vegetációval fedett mederszakaszok védendő természeti értéket képviselnek. Az ilyen állapotú partszakaszokon változatos mikroélőhelyi struktúrák alakulhatnak ki, melyek számos védett állatfaj számára nyújtanak élő-, táplálkozó- és szaporodóhelyet.	Részben	Egyetértünk azzal, hogy a parti sétány létesítése vagy fejlesztése kockázatokat hordoz magában és gyakorta ellene megy a természetes állapot visszaállításának. Úgy véljük, hogy ideális esetben egy-egy ilyen projekt egy társadalmi igényre kíván reagálni úgy, hogy közben a legkíméletesebb beavatkozásokra törekszik a vízparton. Azt javasoljuk, hogy ezeket a szempontokat a konkrét projektek tervezése vagy végrehajtása során (vagy akár kiválasztáskor) érdemes érvényesíteni. Az Ügynökség a maga eszközeivel ebben partnere lehet az Igazgatóságnak.
16	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Puskás Zoltán igazgató	A Kiemelt térségi terület- és településfejlesztési támogatások elnevezésű projektben kisléptékű infrastruktúra-fejlesztések végrehajtása tervezett, melyek célja elsősorban az elmaradott, kiemelt üdülőkörzeti települések felzárkóztatása. Felhívjuk a figyelmet, hogy ezen fejlesztési irányok konfliktusba kerülhetnek a Balaton, mint Natura 2000 terület és Ramsari Terület természetvédelmi kezelésének célkitűzéseivel. Ennek megelőzésére a tömegturizmus helyett elsősorban a zöldturizmus fejlesztendő, amely a kevesebb létszámban megjelenő, de az ökoturisztikai attrakciók iránt nyitott látogatók számára jelent vonzerőt. Fontos, hogy a konkrét fejlesztések tervezése során figyelembe szükséges venni a természetvédelemért felelős intézmények javaslatait, illetve véleményét, annak érdekében, hogy a természeti erőforrások ilyen irányú hasznosítása ne járjon azok degradációjával. A fentiekén túlmenően javasoljuk, hogy a szálláskínálat bővítése elsősorban a meglévő épületek felújításával, korszerűsítésével történjen. Ezt a megoldást kell előtérbe helyezni az új, nagyméretű szállodakomplexumok építése helyett. Az ehhez kapcsolódó beruházások tervezésekor kiemelt figyelmet kell fordítani a tájképvédelmi előírások betartására. Véleményünk szerint a turizmushoz köthető létesítmények (szállások, kikötők) építése abban az esetben javasolható, ha a meglévő objektumok korszerűsítésével a szolgáltatások iránti kereslet nem elégíthető ki.	Nem	A kisléptékű települési infrastruktúra-fejlesztés nem turizmusfejlesztés, hanem a települések alapinfrastruktúrájának fejlesztéséről szól (parkok, járdák, temetők...stb.), a helyi lakosság életkörülményeinek javítását szolgálja.
17	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Puskás Zoltán igazgató	A „Területvásárlással nem járó part menti területek feltöltése, korszerű mérnökbiológiai és innovatív átalakítása 15 veszélyeztetett településen, partvédművek állapotfelvetele, mögöttes területek vízrendezése, partvonal-szabályozási tervekhez kapcsolódó ingatlannyilvántartási feladatok elvégzése" elnevezésű projekt esetében a mélyfekvésű területek feltöltése helyett természetvédelmi szempontból megfontolandó olyan területhasználati módok megvalósítása melyeket az esetenként (különösen a turisztikai szempontból kevésbé aktív időszakban) megjelenő talajvízborítás nem érint hátrányosan. A területek feltöltése, vízrendezése és az ezeket követő esetleges beépítése nem segíti a Végrehajtási Terv egyéb céljainak (klímaadaptáció, természeti környezet megóvása és helyreállítása) konzekvens érvényesítését.	Nem	Köszönjük a szakmai javaslatot. Alapvetően e projekt egy ágazati projekt, amelynek szakmai tartalmáért az OVf és a KDTVIZIG felel. Javasoljuk, hogy az ezzel kapcsolatos észrevételeket feléjük jelezzék.

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
18	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Puskás Zoltán igazgató	A „Balaton déli parti kisvízfolyások védképességének fejlesztése II. ütem" elnevezésű projekt számos ökológiai kockázatot hordozhat magában. A rendelkezésünkre álló adatok alapján a Balatonba torkolló kisvízfolyásokban számos (ezek között több védett) halfaj találja meg az iváshoz szükséges környezeti feltételeket, de a kétéltű- és hüllőfajok szaporodásában is fontos szerepet töltenek be a mederben található vizes élőhelyek. Jelentőségüket fokozza, hogy a Balaton partvonalának jelentős részét urbánus környezet teszi ki, a part nagy részét betonozott partvédművek, valamint az előttük lévő kőszórások adják. Ez a mesterséges, gyakran a vízteret strukturáló makrofita vegetáció hiányával jellemezhető környezet, illetve az intenzívebb hullámozás az érzékenyebb fajok számára nem biztosít megfelelő szaporodóhelyet, így ezen fajok sok esetben a csatornák, jobb állapotú vízfolyások torkolati zónáját használják szaporodóhelyként. Ennek következtében a kisvízfolyások rendezése, jókarba helyezése ellentétes a természetvédelmi célkitűzésekkel. Amennyiben a beavatkozások vízügyi szakmai szempontok szerint elkerülhetetlenek, a munkavégzés során figyelembe kell venni a természetvédelmi szempontok érvényesítését, továbbá a beavatkozást úgy kell megtervezni és kivitelezni, hogy az a természeti környezet minél kisebb mértékű terhelésével járjon (mederszegélyben lévő természetközeli élőhelyet adó mocsári vegetáció, illetve mederben lévő hínárvegetáció védelme, részleges mederkotrás, a munkák megfelelő időpontban történő elvégzése). Véleményünk szerint egy komplex területfejlesztési terv elkészítése során célszerű megvizsgálni a hirtelen, nagy mennyiségben lehulló csapadékvíz tájban való megtartásának lehetőségét. Megfelelő források rendelkezésre állása esetén a gyors levezetés helyett olyan vizes élőhely-rekonstrukciók lennének megtervezhetőek és kivitelezhetőek, melyek a víztöbbletet úgy tartják vissza, hogy egyben ökológiai és klímaadaptációs célokat is szolgálnak.	Nem	Köszönjük a szakmai javaslatot. Alapvetően e projekt egy ágazati projekt, amelynek szakmai tartalmáért a DDVIZIG felel. Javasoljuk, hogy az ezzel kapcsolatos észrevételeket feléjük jelezzék. Egyúttal a fentebb említett Sió-völgy fejlesztési tervek éppen olyan elképzeléseket tartalmaznak, amelyet az észrevételező az ökológiai és klímaadaptációs célok kapcsán említ.
19	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Puskás Zoltán igazgató	A 13. o-n megjelenik a "funkcionális térség" kifejezés ("A magyarországi területpolitika egyik legjelentősebb aktuális kihívása az alsó- és középfokú központ szerepet betöltő városok és funkcionális térségeik megerősítése."). Ez a fogalom még eléggé kialakulófélben van szakmán belül is, ezért érdemes lenne jobban kifejteni, hogy ez alatt pontosan mit kell érteni, esetleg egy már jobban köztudatban lévő kifejezéssel helyettesíteni.	Nem	Tény, hogy a terminus technicus tartalma máig vitatott, azonban bizonyos értelmezési tartománya konszenzusos: ilyen a funkcionális várostérség mellett az adott társadalmi funkciót megtestesítő térség. A területfejlesztési törvényben rögzített üdülőkörzeti jelleg miatt a Balaton térségét ez utóbbinak tekintjük. Amennyiben van konkrét javaslatuk arra, hogy mivel helyettesítsük a kifejezést, mindenképpen megfontoljuk.
20	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Puskás Zoltán igazgató	A tartalomjegyzékben és a fejezetcímben is "Az Végrehajtási Terv és a kiemelt térségi fejlesztési program célrendszerének viszonya" mondat olvasható. "AZ VÉGREHAJTÁS" javítása javasolt "A VÉGREHAJTÁSI" változatra, névelőkorrekcióval.	Igen	Javítottuk, köszönjük.
21	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Puskás Zoltán igazgató	Javasoljuk új projektként a közlekedésfejlesztéshez: Átfogó és részletes hasznosítási tanulmány (adott esetben műszaki tervezéssel) készítése a kiemelt térségben található, vagy ahhoz szervesen kötődő, kihasználatlan, „kallódó" vasúti infrastruktúra rehabilitációjára, 4 db alprojekt keretében: 1. Átfogó és részletes tanulmányterv készítése arról, hogy milyen módon hasznosítható a kiemelt térség fejlesztésében a Sármellék-Hévíz-Balaton Airport nagyvasúti összeköttetésének megteremtése a megszüntetett forgalmú, (de ezen szakaszán még létező) MÁV 24-es számú Balatonszentgyörgy- Zalaszentgrót-vasútvonal fennmaradt szakaszával. 2. Átfogó és részletes tanulmányterv készítése arról, hogy milyen módon hasznosítható a kiemelt térség fejlesztésében a jelenleg teherforgalmat részben bonyolító 39 km hosszú MÁV 27-es számú Lepsény- Veszprém-vasútvonal és abból Vilonyán kiágazó, a tópartot kb. 2 km-re megközelítő, 5 km hosszú, Balatonfűzfőn végződő ipari vágányhálózat. 3. Átfogó és részletes tanulmányterv készítése arról, hogy milyen módon hasznosítható a kiemelt térség fejlesztésében a megszüntetett MÁV 49-es számú Dombóvár-Lepsény-vasútvonal. 4. Átfogó és részletes tanulmányterv készítése arról, hogy milyen módon hasznosítható a kiemelt térség fejlesztésében a jelenleg részlegesen teherforgalmat lebonyolító MÁV 37-es számú Somogyuszob- Balatonszentgyörgy vasútvonal.	Nem	A Végrehajtási Tervbe bekerült egy kiemelt térségi SUMP (fenntartható mobilitási terv) készítése. E dokumentum szükségszerűen az egész térség közlekedési rendszerét vizsgálja ideértve az összes jármódot, és a külső kapcsolatokat is. Ebben a tervben megvizsgálhatók az említett vonalak amennyiben a szakértők ezt szükségesnek tartják. Ugyanakkor előzetesen - és korábbi munkák eredményei alapján - elmondható, hogy jelzett fejlesztések költség-haszon oldalról illetve megtérülési szempontból (ezáltal forrásszerzés szempontjából is) minimum kérdések, és szakpolitikai oldalról sem várható ezek fejlesztésének napirendre vétele. A közlekedésszervező iroda egyébként éppen az ilyen tanulmányok készítésére lenne alkalmas.
22	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Puskás Zoltán igazgató	A Balaton Kiemelt Térség speciális adottságaihoz és szükségleteihez kapcsolódó, térségileg szervezett kisléptékű infrastruktúra fejlesztések a klímaadaptáció érdekében. Kiemelt témák: vízmegtartás belterületi közterületek zöldítése, közterületek, strandok, vízfelületek árnyékolása. A vízmegtartás érdekében szükség lenne a belterületi esőkertek, zöldtetők kialakításának támogatására!	Igen	Beépítettük a javaslatot.

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
23	Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság	Puskás Zoltán igazgató	természetvédelmi fejlesztéseket, amelyek nagy valószínűséggel a KEHOP Plusz keretei között megvalósításra kerülhetnek: 1. Élőhely helyreállítási és élőhely fejlesztési beavatkozások a Kis-Balaton területén (indikatív forrásigény: 293 000 000 forint) 2. Precíziós természetvédelmi kezelési infrastruktúra kialakítása a Tapolcai- és a Káli-medence nemzeti parki vagyonkezelésben lévő védett és/vagy NATURA2000 területein (indikatív forrásigény: 1 040 000 000 forint) 3. Komplex élőhelyvédelmi beavatkozások és fejlesztések a Balaton-felvidéken és a Bakonyalján és a Somló térségében (indikatív forrásigény: 534 375 000 forint) 4. A természetvédelmi oktatás és bemutatás fejlesztése Balaton-felvidéken és a Magas-Bakonyban (indikatív forrásigény: 360 000 000 forint) 5. A Berek világa látogatóközpont (Ordacsehi) fejlesztése II. ütem (indikatív forrásigény: 373 000 000 forint) 6. Komplex vizes élőhely fejlesztés a Sásdi-rétek NATURA2000 területen (indikatív forrásigény: 115 000 000 forint) 7. Védett, fokozottan védett és Natura 2000 jelölő gerinces állatfajok gyakorlati természetvédelme a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság működési területén (indikatív forrásigény: 330 000 000 forint) 8. A Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság csopaki és tihanyi területkezelési központjának fejlesztése (indikatív forrásigény: 250 000 000 forint) 9. Földtudományi természeti értékek kezelése és ismeretterjesztési infrastruktúra létrehozása a Bakony-Balaton UNESCO Globális Geopark területén (indikatív forrásigény: 353 750 000 forint) 10. Mocsárrétek, láprétek bemutatási infrastruktúrájának fejlesztése a Principális-csatorna mentén és az Alsó- Zala-völgyben, homokdomb helyreállítása a Principális-völgyben (indikatív forrásigény: 57 000 000 forint) 11. Az Ötoldalú Mura-Dráva-Duna Bioszféra-rezervátum Zala megyei területének komplex természetvédelmi fejlesztése (indikatív forrásigény: 172 250 000 forint)	Igen	Köszönjük a projektjavaslatokat, beépítettük.
24	Balatoni Horgászegyesületek Szövetsége	Balogh Tibor elnök Kővári Tibor alelnök	A Balatoni horgászturizmus színvonalának emelése érdekében kérjük, javasoljuk: - 30-35km-ként több száz fős horgászcsónak kikötők létrehozását. Létrehozói: MOHOSZ, halgazdálkodó, önkormányzatok, magántőke, horgászegyesületek. - A kikötők, partmenti sávok kivitelezésének egyik feltétele legyen a horgászati lehetőségek biztosítása. - Településenként 2-3 csónak menhely kialakítása szükséges. - A szabad partszakaszokon a szükséges infrastruktúra kialakítása, bővítése (parkoló helyek, WC-vizesblokk). - Településenként kerüljön kialakításra sólyázó, csónak berakó hely, a szükséges parkolási lehetőséggel együtt. - Főszezoni (strandszezoni) időszak kivételével a fürdőhelyeken történő horgászat engedélyezése, ha lehetőség van rá, akár éjszakaihorgászat főszezonban. - A Balatoni Horgászegyesületek részére pályázati lehetőségek biztosítása.	Részben	A kikötők kapcsán megjegyezzük, hogy jelenleg nem látjuk azt a forrást, amely akár pályázati úton biztosíthatná ilyen fejlesztések megvalósulását. Ezen túlmenően jelezzük, hogy bár az igényt megértjük, számos későbbi környezeti konfliktus és társadalmi érdekkonfliktus kialakulásának kockázatát hordozza magában az elképzelés. Mindezekon túl csak olyan kikötők fejlesztését tartjuk elfogadhatónak, melyek által nem sérül a Balaton érzékeny ökológiai egyensúlya. A parti sétányok fejlesztése kapcsán kérdés, hogy milyen konkrét horgászati feltételekre gondol az észrevételező. A csónakmenhelyek kapcsán javasoljuk hogy a partmenti önkormányzatokkal, illetve a Balatoni Szövetséggel vegyék fel a kapcsolatot. Értelmezésünk szerint itt az önkormányzatok lehetnek partnerek. A szükséges infrastruktúra-fejlesztések a parton (vizesblokkok, parkolók) sok helyen megvalósultak, elsősorban az önkormányzatok révén különböző támogatási forrásokból. Nem tartjuk kizártnak, hogy a jövőben is lesznek ilyen jellegű beavatkozásokat támogató pályázati lehetőségek, akár turizmusfejlesztési forrásokban, akár a decentralizált térségfejlesztési forrásokban. Az éjszakai horgászat engedélyezése (amennyiben itt strandokra gondol az észrevételező) alapvetően a strandüzemeltetővel történő egyeztetés kérdése. Horgászegyesületek részére pedig a civil szervezetekre érvényes pályázati lehetőségek nyitottak, illetve önkormányzatokkal partnerségben akár az önkormányzatok számára nyitott forrásokból is részesülhetnek az egyesületek.

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
25	Balatoni Limnológiai Kutatóintézet	Erős Tibor igazgató	Amennyiben még lehetséges, érdemes volna a mgemlített fontos elemek követése, kifejtése a cselekvési területeken. Például amennyiben a reziliencia gondolatmenetet következetesen követnénk, nyilván fel kell, hogy merüljön a klímaadaptációs intézkedések között annak a kockázatnak a felmérése, hogy mi történik abban az esetben, amikor a már jócskán tapasztalható éghajlatváltozásból eredő esetleges sokéves aszály miatt a Balaton vízmérlege tartósan negatívvá, és a tó vízszintje kritikusan alacsonnyá válik. Nem tudjuk, hogy milyen emberi beavatkozásokkal lehet alkalmazkodni egy váratlannak manapság egyáltalán nem nevezhető új helyzethez. Kutatni, elemezni kellene azt, hogy ezeknek a beavatkozásoknak milyen a megvalósíthatósága, és az alternatív lehetőségeknek milyen ökológiai, gazdasági, társadalmi kockázata van.	Igen	A javaslatot elfogadjuk, az ilyen típusú kockázatok elemzését fontosnak tartjuk. A klímaakadémiával kapcsolatos projektcsomagban és a balatoni partnerség fejlesztését célzó projektcsomagban is lehetővé tettük ilyen jellegű vizsgálatok (hatástanulmányok, klímaadaptációs projektek előkészítése) megvalósítását. Herodek Sándor javaslatára emellett bekerült egy vízpótlási hatásvizsgálat is, vélhetően ez a projekt jelentős mértékben fedezné az észrevételben megfogalmazott igényeket.
26	Balatoni Limnológiai Kutatóintézet	Erős Tibor igazgató	Nincsenek feltárva az anyagban az egyes tóhasználati igényekből, területfejlesztési célokból fakadó érdekellentétek és az ezek közötti csereviszonyok, pedig kizárólag ezek feltárásán alapulhat az, hogy milyen célállapotokat határozhatunk meg és mi is lesz valójában a Balaton és vízgyűjtőjének a fenntarthatósági elveket szem előtt tartó kezelési terve. Például a Fejlesztési Programban célként kerül megfogalmazásra (10. oldal), hogy növekedjen a Balatonhoz látogató turisták száma, tartózkodási ideje stb. Ugyanakkor felmerül az alapvető kérdés, hogy készült-e arra vonatkozóan bármilyen modell-számítás vagy hatástanulmány, hogy milyen létszámig növelhető a turisták száma anélkül, hogy a többi megfogalmazott elvárás - úgy, mint az ökológiai fenntarthatóság, rekreációs érték - ne szenvedjen kárt? Valószínűsíthető, hogy bizonyos turistaszám felett a tó rekreációs értéke rohamosan csökken és az intenzív turisztikai használat károsan befolyásolhatja a tó ökológiai állapotát, a természeti értékek védelmét.	Részbén	A javaslattal alapvetően egyetértünk, és azzal is, hogy a dokumentumba foglalt céloknak van kockázata és konfliktus-felülete is. Fontos leszögezni, hogy jelen Végrehajtási Terv kereteibe az elemző szemlélet már nehezen illeszthető, hiszen egy több éves tervezési folyamat végső termékéről beszélünk. Az észrevétel kapcsán megjegyezzük, hogy 2019 óta zajlott a kiemelt térségi hosszútávú koncepció, és területfejlesztési program tervezése. Ezeket a dokumentumokat dokumentált társadalmi egyeztetést követően elfogadta a Balaton Fejlesztési Tanács, végül 2022 decemberében a Kormány is. Jelenleg úgy látjuk, hogy a kiemelt térségben a turizmusfejlesztési igények nem hagyhatók figyelmen kívül, azonban kétségtelen, hogy a közeli jövőben, rendelkezésre álló források esetén szükséges lenne a tó és környezete eltartóképességét (turizmus, állandó népesség, ökológiai hatások...stb.) vizsgálni.
27	Balatoni Limnológiai Kutatóintézet	Erős Tibor igazgató	A helyi lakosság érdekeinek és a tó ökológiai állapotának védelme érdekében célszerű lenne olyan új területhasználati szabályozások és tájhasználati tervek megalapozásának előkészítése, amelyek hosszú távra veszik figyelembe a lokális (lakossági, önkormányzati), a regionális (a tó és vízgyűjtője) és az országos (kormányzati) fejlesztési igényeket, az érintettek kölcsönös együttműködésén alapulóan.	Részbén	Az említett javaslat a Kormány által is elfogadott Stratégiánkban szerepel, egyetértünk vele. Nevesíteni így nem kívántuk, azonban a 3. tematikus csomag 1. projektcsomagjában elsősorban a térségi kutatások és a térségi kooperáció erősítése kapcsán ezt a szemléletet kívánjuk erősíteni illetve megalapozni.
28	Balatoni Limnológiai Kutatóintézet	Erős Tibor igazgató	Az agrár-tevékenység fokozása a régióban - amit több helyen célkitűzésként említ az anyag - szintén ellentétes lehet a Balaton és térségének ökológiai érdekeivel, és sajnos ezt számos korábbi tapasztalat is alátámasztja. A mezőgazdasági tevékenység fokozásának valószínűleg szükségszerű velejárója lenne, hogy olyan természet-közeli területek kerülnének intenzívebb hasznosítás alá, amelyek jelenleg természeteshoz közeli állapotban vannak. A Fejlesztési Program egyik hangsúlyos állítása éppen az, hogy „a Balaton térségének fő értéke és vonzereje a tó és a táj jó ökológiai állapota. Ennek erőteljes megváltozása a térség fő versenyelőnyének elvesztésével jár, így a jó ökológiai állapot megőrzése kiemelt érdek/'	Részbén	Mivel a Végrehajtási Terv a Kormány által elfogadott Koncepciót és Stratégiához illeszkedik, abban pedig - elsősorban a helyi termelői termékek előállítását és a szőlészet-borászat támogatását célzó módon - szerepelnek agrár fejlesztések, a dokumentumok koherenciája érdekében ezt a szálát mindenképp meg kellett tartanunk. Azonban jelezzük, hogy a projektötleteknél, javaslatoknál nincs ilyen témájú terv, nincs konkrét projektjavaslat. Viszont egyetértünk azzal, hogy a térségben végzett mezőgazdasági tevékenységeknek nem szabad szembe menniük az ökológiai célokkal.
29	Balatoni Limnológiai Kutatóintézet	Erős Tibor igazgató	Intézetünk neve több helyütt szerepel azoknál a pilléreknél; ahol a fenti tételekről, összességében a jó ökológiai állapot megőrzésével és a természet védelmével kapcsolatos kérdésekről és feladatokról esik szó. Ugyanakkor nem egyértelmű, hogy konkrétan milyen feladatok esetében és milyen tekintetben számítanak intézetünkre e feladatok megvalósításánál.	Nem releváns	Potenciális partnerként tekintünk az Intézetre, pl. olyan kutatási projektek megvalósítása kapcsán amely az Intézet portfóliójába illeszkedik.
30	Balatoni Limnológiai Kutatóintézet	Erős Tibor igazgató	A fenntarthatósági célok elérése érdekében javasoljuk, hogy a 10. oldalon felsorolt négy fő átfogó cél egészüljön ki, ötödik pontként, a Balaton vízminőségének és jó ökológiai állapotának fenntartása ponttal . Véleményünk szerint ez olyan hangsúlyos pont, melyet érdemes külön kiemelni és részletezni.	Nem	Mivel a célrendszer a Balaton Fejlesztési Tanács által 2021-ben, a Kormány által pedig 2022 decemberében elfogadott több fázisban társadalmasított fejlesztési tervekből (Koncepció, Stratégia, Operatív Program) lett átemelve, ezek módosítására most nincs lehetőség.
31	Balatoni Limnológiai Kutatóintézet	Erős Tibor igazgató	A Stratégiai célok című részben szereplő 8 cél hierarchiájának átrendezését ugyancsak javasoljuk. Ugyanis a most 6. helyre sorolt cél „Természetes Balaton! Egészséges környezet, tiszta Balaton!" valamennyi célt megelőző fontosságú, hiszen e cél teljesülése az alapfeltétele az összes többi célnak. És természetesen az evvel kapcsolatos cselekvéseket is ennek megfelelő helyen kell szerepeltetni a Végrehajtási Tervben. Javasoljuk a stratégiai célok között a lista élére helyezni. (Hasonlóan a horizontális célok listájához, ahol a fenntarthatóság szerepel az élen.)	Nem	Mivel a célrendszer a Balaton Fejlesztési Tanács által 2021-ben, a Kormány által pedig 2022 decemberében elfogadott több fázisban társadalmasított fejlesztési tervekből (Koncepció, Stratégia, Operatív Program) lett átemelve, ezek módosítására most nincs lehetőség.

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
32	Balatoni Limnológiai Kutatóintézet	Erős Tibor igazgató	Magát a „Természetes Balaton! Egészséges környezet, tiszta Balaton!” című cél megfogalmazását javasoljuk kiegészíteni a Balaton kutatásának fontosságával is. Pl. a következőképpen: „A táj valamint a felszíni és felszín alatti vízkészletek állapotának folyamatos kutatása, azok fenntartható módon való használatának, a biodiverzitás megőrzésének, a környezetszennyezés mérséklése lehetőségeinek feltárása és ezekhez kapcsolódó intézkedések megvalósítása..” A 14-15. oldalakon lévő vármegyei prioritások Somogy és Zala megyei listájából kimaradt a „A természeti erőforrások megóvása...” szövegezésű prioritás, miközben e vármegyékben is nagy ennek a feladatnak a jelentősége. A két vármegyei tábla kiegészítését javasoljuk „A természeti erőforrások megóvása...” szövegezésű prioritással, Veszprém vármegye listájához hasonló módon.	Nem	Mivel a célrendszer a Balaton Fejlesztési Tanács által 2021-ben, a Kormány által pedig 2022 decemberében elfogadott több fázisban társadalmasított fejlesztési tervekől (Konceptió, Stratégia, Operatív Program) lett átemelve, ezek módosítására most nincs lehetőség.
33	Balatoni Limnológiai Kutatóintézet	Erős Tibor igazgató	Kiemelendő, hogy az 1. Tematikus Csomag (19-20. oldal) „Komplex vízpart-rehabilitációs program megvalósítása” projektjében nem kerül említésre a BLKI a résztvevő partnerek között. Intézetünkben jelenleg is folynak olyan célzott kutatások, melyek keretében a Balaton parti régiójának ökológiai rendszerét vizsgáljuk, tehát a meglévő tapasztalatok birtokában alapvető fontosságú tudásanyaggal járulhatnánk hozzá egy ilyen projekt sikeres megvalósításához. A BLKI sok évtizedes tapasztalattal rendelkezik a Balaton monitorozása tekintetében, és ennek megfelelően hosszú-távú adatsorokkal is rendelkezik a Balaton élővilágával kapcsolatban. Szintén intenzíven foglalkozunk a vízgyűjtő tájhasználatának és természeti értékeinek hosszú távú változásával. Indokolt tehát a BLKI integrálása a Monitoring és értékelési terv fejezet (39. oldal) tevékenységébe is, nevesítve ezt a fejezet részletező táblázataiban is.	Nem	Az itt szereplő célok a vármegyei tervekől lettek átemelve. Ezeket módosítani ezen a ponton nem lehetséges, és nincs is erre hatáskörünk.
34	Balatoni Limnológiai Kutatóintézet	Erős Tibor igazgató	Ugyancsak indokolt a BLKI által folytatott tómonitoring munkák feltételeinek fejlesztésére akár itt, akár az 1. tematikus csomagnál külön forrást allokálni. Ennek nagyságrendje a tervezési időszakban nagyságrendileg 0,5-1 Mrd Ft-ra tehető. További új monitoring feladatként kellene, hogy megjelenjen, egy komplex biodiverzitás monitoring rendszer kialakítása a tó vízgyűjtőjén, amelynek a forrásigénye hasonlóképpen 0,5-1 Mrd Ft-ra tehető.	Igen	Elfogadjuk, a BLKI-t a releváns helyeken nevesítettük.
35	Balatoni Limnológiai Kutatóintézet	Erős Tibor igazgató	A „Komplex vízpart-rehabilitációs program megvalósítása” című projekt feladatai esetében emellett átfedés van a 6. számú vízügyi ágazati projekttel. Mindkettőben szerepel egy komoly forrást kívánó feladata: az elsőben az illegális töltések megszüntetése, a másodikban az engedély nélküli feltöltések megszüntetése. Javasoljuk e redundancia megszüntetését az anyagban.	Igen	A javaslatot beépítettük: az ágazati fejlesztések között új költségvetési sort kapott az integrált térségi monitoring rendszerek fejlesztése.
36	Balatoni Limnológiai Kutatóintézet	Erős Tibor igazgató	Összességében tehát kiemelt jelentőségűnek tartjuk egy fenntarthatósági szempontokat szem előtt tartó programban a korábban részben már jelzett fontos feladatok finanszírozását is, amely kiemelten fontos feladatok a következők: > klímaadaptáció projektben a kritikusan alacsony vízszint kockázata problémájának kezelésére való felkészülést is javasoljuk szerepeltetni, és ehhez megfelelő forrást is kell tervezni > nagyon fontosnak tartjuk a limnológiai monitoring rendszer fejlesztését és működtetését, illetve a biodiverzitás monitoring rendszer kialakítását a tó vízgyűjtőjén > pl. a „Tájobszervatórium létrehozása” című projektet célszerű lenne átnevezni, amire a következő a javaslatunk: „Tájobszervatórium létrehozása, környezeti monitoring rendszerek fejlesztése”.	Igen	A redundanciát megszüntettük. Ugyanakkor itt jelezzük, hogy szemlélet kérdése, hogy ezt a projektcsomagot ágazati, vagy térségi nagyprojektként értelmezzük.
37	Balatoni Limnológiai Kutatóintézet	Erős Tibor igazgató	Fontos felhívunk a figyelmet arra, hogy a Monitoring Indikátorok (39. oldal) című részből lényegében hiányoznak a biológiai sokféleség változásaival és esetleg ökoszisztéma szolgáltatásokkal kapcsolatos indikátorok. Javasoljuk, hogy az indikátor lista 1.1., vagy 2.1. pontjában jelenjenek meg egyes állat- és növénycsoportok szerinti bontásban megfelelő igényességgel kiválasztott indikátor fajok állományainak, esetleg diverzitásának jellemzőiről szóló adatok is. Pl. védett, vagy fokozottan védett növények, gerinctelen, hal, kétlélű, hüllő, madár, emlősfajok állományainak, előfordulásának változásai.	Részben	Az alacsony vízszint-problematikával kapcsolatos kutatások illeszkednek az 1. tematikus csomag 1 és 3.. projektjébe (klímaakadémia ill tájobszervatórium) és a a 3. tematikus csomag 1. projektjébe is, ahogy a korábbi észrevételre adott válaszban is jeleztük. A biodiverzitás-monitoring rendszerre vonatkozó javaslat az integrált monitoring rendszer fejlesztése kapcsán értelmezhető (ágazati fejlesztések, vízügyi fejlesztések, 12. projekt). A tájobszervatórium kapcsán a címet nem, de a leírást kiegészítettük.
38	Balatoni Limnológiai Kutatóintézet	Erős Tibor igazgató	Ugyancsak az indikátor lista 1.1. pontjában, a „Felszámolt illegális betöltések” esetében a betöltéseknek ne csak a darabszáma, hanem a méretadatai is jelenjenek meg (hosszúság, anyagterfogat). Továbbá javasoljuk, hogy az indikátorok közé vegyék fel az „Új illegális betöltéseket” is., hasonlóan méretadatokkal.	Részben	Jelenleg nem látjuk az adatok előállíthatóságának biztosítottóságát ezért a Tervet nem módosítjuk. Azonban ha a BLKI-nak van konkrét indikátor-javaslat, amely előállítását rendszeres időközönként lehetségesnek tartja és a rendelkezésünkre bocsátja, egyetértünk a módosítás szükségességével.
39	Balatoni Limnológiai Kutatóintézet	Erős Tibor igazgató	Az indikátor lista 6.1. pontjában szerepeljen új indikátorként a kulturális és turisztikai desztinációnak, attrakciónak minősülő kiállító- és bemutatóhelyek látogatóinak száma, esetleg életkor szerinti bontásban (gyerek, felnőtt).	Részben	Jelenleg nem látjuk az adatok előállíthatóságának biztosítottóságát ezért a Tervet nem módosítjuk. Azonban ha a BLKI-nak van konkrét indikátor-javaslat, amely előállítását rendszeres időközönként lehetségesnek tartja és a rendelkezésünkre bocsátja, egyetértünk a módosítás szükségességével.
40	Balatoni Limnológiai Kutatóintézet	Erős Tibor igazgató			Egyetértünk a javaslattal, jó lenne ilyen részletezettségű adatokhoz jutni, azonban nem látjuk hogy ezen adatok előállíthatósága biztosított lenne.

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
41	Balatonkenese Város Önkormányzata	Jurcsó János polgármester	A Végrehajtási Terv tervezetével kapcsolatban eltérő véleményünk nincs, azt elfogadásra javasoljuk.	Nem releváns	Köszönjük a támogató, egyetértő választ.
42	Berhida Város Önkormányzata	Pergő Margit polgármester	A Bakonyvasút Egyesület felhívására Berhida Város Önkormányzata képviselőjében nyilatkozom, hogy a Balaton Kiemelt Térség Fejlesztési Programja - végrehajtási tervvel kapcsolatban észrevételünk, hogy a Veszprém –Enying 27-s számú vasútvonal üzembe helyezése a fejlesztés során megoldás lehetne a Balaton körül utazásában vonattal. Ennek ügyében véleményem megegyezik Küngös és Csajág települések polgármestereinek véleményével, mely szerint a már meglévő vasútvonal felhasználásával sok időt, energiát és pénzt lehetne megspórolni. Térségünkben fontos lenne egy gazdaságosan és megfelelően üzemeltetett vasútvonal, mely mind személyszállítás mind teherforgalom szempontjából is fontos szerepet töltené be.	Nem	A Balaton vasúti körüljárhatóságának kiemelt célja, hogy a parton, vagy a parthoz minél közelebb legyen körülutazható a térség. Álláspontunk szerint a BKÜ érdeke, hogy a déli és az északi part közvetlen vasúti összeköttetése megvalósuljon. Erre a keleti parti néhány kilométeres átkötés kézenfekvő megoldásnak látszik. Emellett megjegyezzük, hogy a közlekedésfejlesztési - és minden egyéb ágazati - projektek kapcsán az adott ágazat terveit szerepeltettük a Tervben, melyek egyeztetett, a szakpolitika által elfogadott tervek.
43	Csajág Község Önkormányzata	Verebélyi Zoltán polgármester	Meglepődve észleltem azt a javaslatot, miszerint a Balatoni körvasút megvalósulását a Balatont délen és északon érintő vasútvonalaknak a Balatonakarattya és Balatonvilágos között megépítendő új, összekötő nyomvonallal oldanák meg. Tudomásom szerint a korábbi tervezetben a Csajágot is érintő elképzelés szerepelt, amely szerint Csajágon egy delta kialakításával a régi Lepsény-Hajmáskér vonal hasznosításával tervezték. Több szempontból is az utóbbi megoldást tartanám kézenfekvőnek. Ezek a következők: 1. Csajágon adott az infrastruktúra nagy része . 2. A megvalósítás költségei töredékét képeznék az új nyomvonal megépítésének, mivel már meglévő vonalról van szó. (kisajátítás, új pálya kialakítása, stb.) 3. További településekről lenne elérhető a déli part, ezáltal Siófok. (Küngös, Csajág, Balatonfőkajár) 4. A későbbiekben akár a Győr-Siófok, vagy Győr- Balatonfüred vonal hozzákapcsolásával bővíthető.	Nem	A Balaton vasúti körüljárhatóságának kiemelt célja, hogy a parton, vagy a parthoz minél közelebb legyen körülutazható a térség. Álláspontunk szerint a BKÜ érdeke, hogy a déli és az északi part közvetlen vasúti összeköttetése megvalósuljon. Erre a keleti parti néhány kilométeres átkötés kézenfekvő megoldásnak látszik. Emellett megjegyezzük, hogy a közlekedésfejlesztési - és minden egyéb ágazati - projektek kapcsán az adott ágazat terveit szerepeltettük a Tervben, melyek egyeztetett, a szakpolitika által elfogadott tervek.
44	Dél-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság	Bencs Zoltán igazgató	A 6. sorszámú monitoring fejlesztés összegében elírás történt. A projekt jelenlegi árszinten 100 millióFt összeggel megvalósítható. Javasoljuk az összeg javítását.	Igen	A módosítási igény teljesen jogos, elírás történt, javítottuk.
45	Dél-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság	Bencs Zoltán igazgató	Az 5. sorszámú Balaton déli parti kisvízfolyások védképesség fejlesztés II. ütem továbbra is azonos tartalommal és összeggel javasoljuk szerepeltetni, de 2019-ben megkezdődött I. ütem csak az előkészítésig jutott. Mindenképpen szükséges tartjuk az I. ütem megvalósítását is, ezért javasoljuk azt egy új sorszámmal feltüntetni a táblázatban.	Igen	A javaslatot elfogadjuk, a projektjavaslatot beépítettük, a projektlistában 7. számmal szerepel.
46	Energiaügyi Minisztérium	Orgona Ildikó szakmai főtanácsadó	A Végrehajtási Terv a kiemelt térségi tervek megvalósításának körülményeit, feladat-projektterveit illetve eszközrendszerének kereteit rögzíti, ezért az Európai Parlament és a Tanács bizonyos tervek és programok környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról szóló 2001/42/EK (2001. június 27.) irányelv (a továbbiakban SKV irányelv), valamint annak hazai jogrendbe történő átültetését végző, az egyes tervek, illetve programok környezeti vizsgálatáról szóló 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet) 1.§ (2) ba) pontjának hatálya alá tartozik, és ezért elfogadása előtt elengedhetetlen a stratégiai környezeti vizsgálati eljárás lefolytatása. A 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 1.§ (2) ba) pont előírásának értelmében minden olyan terv/program esetében, amely többek között az idegenforgalom és a regionális fejlesztés számára készül, és keretet szab olyan tevékenységek vagy létesítmények jövőbeli hatósági engedélyezése számára, amelyek a környezeti hatásvizsgálatról szóló külön jogszabály mellékletében vannak felsorolva, függetlenül az abban megadott küszöbértéktől és területi megkötéstől, környezeti vizsgálat lefolytatása mindig kötelező.	Igen	Elfogadjuk az észrevételt, amennyiben szükséges, lefolytatjuk a környezeti hatásvizsgálatot.
47	Energiaügyi Minisztérium	Orgona Ildikó szakmai főtanácsadó	A stratégiai környezeti vizsgálatot a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet eljárási szabályai szerint kell lefolytatni, amelynek része a környezeti értékelés. Az eljárás kétféle lépésből áll: - az első részében a környezeti értékelés részletezettségét meghatározó tematikát véleményeztetni a kidolgozó a jogszabály által meghatározott, a környezet védelméért felelős szervekkel (2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 3. sz. melléklet), majd - az elfogadott tematika alapján és a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 4. sz. melléklete alapján a kidolgozó a terv/program környezeti jelentését, a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 8. § előírásai alapján kikéri a környezet védelméért felelős szervek véleményét, és aktív részvételi és véleményezési lehetőséget biztosít a nyilvánosság számára a döntési folyamatban.	Igen	Amennyiben szükséges SKV készítése, lefolytatjuk a vizsgálatot.

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
48	Energiaügyi Minisztérium	Orgona Ildikó szakmai főtanácsadó	A környezeti hatásvizsgálatai eljárás logikájával ellentétben az SKV irányelv nem tesz különbséget jelentős káros vagy előnyös környezeti és egészségi hatás között, azaz a jelentős pozitív hatásokat is vizsgálni kell a tervek/programok környezeti vizsgálata során.	Nem releváns	Köszönjük a tájékoztatást.
49	Energiaügyi Minisztérium	Orgona Ildikó szakmai főtanácsadó	Felhívjuk a figyelmet arra, hogy vonatkozó jogi előírásoknak megfelelően a végrehajtási terv a stratégiai környezeti vizsgálati eljárás befejezése előtt nem terjeszthető az elfogadó elé, és ebből következően az eljárás lezárásáig nem fogadható el, tekintettel arra, hogy a 2/2005. (I. 11.) Korm. rendelet 6. §-a szerint „A környezeti vizsgálat a terv, illetve program kidolgozási, egyeztetési és elfogadási folyamatának része”, illetve a 10. § értelmében a döntéshozó csak a környezeti értékeléssel, valamint a véleményösszesítővel együtt tudja a végrehajtási tervet elfogadni.	Igen	Köszönjük a tájékoztatást. Az SKV lefolytatásáig végleges változatot nem fogad el a Balaton Fejlesztési Tanács.
50	Energiaügyi Minisztérium	Orgona Ildikó szakmai főtanácsadó	Felhívom a figyelmet arra, hogy az Európai Bizottság kiemelten kezeli a stratégiai környezeti vizsgálati eljárások szakszerű lefolytatását a tagállamokban, amely – a jogszabályi kötelezettségen túl – a terv/program által meghatározott projektelemek európai uniós források felhasználhatóságának biztosítása szempontjából is kiemelt jelentőséggel bír. Egy esetleges eljárási hiba a tagállammal szemben a projektelem megvalósítására allokált forrásmegvonást, és akár kötelezettségszegési eljárást is vonhat maga után a feltételek teljesítéséig.	Nem releváns	Köszönjük a tájékoztatást.
51	Energiaügyi Minisztérium	Orgona Ildikó szakmai főtanácsadó	Ugyanakkor nem hagyható figyelmen kívül az a tény sem, hogy hazánk kiemelt térségeiben történt változásokat a nyilvánosság megkülönböztetett figyelemmel kíséri. A nyilvánosság által a Bizottság figyelmének felhívása egy esetleges eljárásjogi hibára (pl. eljárás le nem folytatása) hivatalból kötelezettségszegési eljárást megindítását eredményezi a tagállammal szemben.	Nem releváns	Köszönjük a tájékoztatást.
52	Energiaügyi Minisztérium	Orgona Ildikó szakmai főtanácsadó	A dokumentumban két helyen (11. oldal és 31. oldal) pontosítani szükséges a „hulladékok keletkezésének” szövegrészt a „hulladékok képződésének” szövegre, összhangban a Hulladéktörvény szerinti fogalmi használattal.	Igen	A módosítást megtettük.
53	Garabonc község	Takács Zoltán polgármester	A végrehajtási tervben szereplő egyes fejlesztési célok megvalósuljanak a településeken, ehhez a jogszabályi környezetnek biztosítania kell a fejlesztés hátterét. Hogy mire is gondolok: 2018. évi 139-es törvény, mely a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szól, illetve másik jogi háttér a helyi építési szabályzat. Az előbb említett törvény két szakasza korlátozza a külterületen, zártkertben a fejlesztési elképzeléseket, ugyanis: Az ingatlanok kertes mezőgazdasági terület övezetébe, illetve a borszőlő termőhelyi, kataszteri terület övezetébe vannak besorolva. Ezekben az övezetekben csak korlátozottan lehet fejlesztéseket végezni, mivel pl.: az adott ingatlan területén 80%-ban szőlőnek kell lenni, illetve a beépíthető százalék is nagyon csekély (3%), vagy például kizárólag szőlőműveléshez kapcsolódó gazdasági épület építhető, valamint új beépítésre szánt terület nem jelölhető ki. Ezek a jogi korlátok egyes fejlesztési célok megvalósulását nem biztosítják és ezáltal a fejlesztések csak belterületekre korlátozódnak. A belterületben pedig nincs hely, mivel a sűrű beépíthetőség nem teszi lehetővé új terület kijelölését, illetve be vagyunk szorítva a Kis-Balaton és a zártkert közé. A Kis-Balaton környezetében pedig védett vagy természetvédelmi területekről van szó, amelyben nem tervezhető attrakció, illetve a zártkertben sem mivel a fent említettek ezt kizárják. Összegezve azt, amit szeretnénk: A 2018. évi 139-es törvényben szereplő szabályok enyhítését, életszerűséghez közelítsen a térségre vonatkozó előírásokban.	Részbén	A felvetésben megfogalmazott problémát, mely szerint a jogszabályi keretek nehézséget okoznak a fejlesztési területek kijelölésében egyes településeken, elfogadjuk és érzékeljük. A Végrehajtási Terv - tekintettel arra, hogy jogszabályi háttere nincs e dokumentumnak - keretében nincs arra lehetőség, hogy egyes jogszabályi finomításokat előkészítsünk. Azonban tekintettel arra, hogy hasonló problémákat több település jelzett, a kapcsolódó szabályozási környezet felülvizsgálatára és finomhangolására javaslatot fogunk tenni. Ugyanakkor le kell szögeznünk, hogy csak azon területrendezési jogszabályi változásokat támogatjuk, amelyek a balatoni táj értékeit, a térség ökológiai rendszerének egységét nem kockáztatják súlyosan.
54	Garabonc község	Takács Zoltán polgármester	Valamint az állami tulajdonú területek vonatkozásában valamilyen elmozdulást, hogy az említett Babos-sziget megközelíthető legyen, ugyanis a jelenlegi megközelítés 3 önálló hrsz.-ú területet érint (ezeken a területeken most is található egy nyomsáv, amely kb. 50 éve megvan). Továbbá a Babos-sziget hídja – több mint 10 éve - életveszélyessé vált, amely felújításra szorul. Valamint a barnamezős beruházásnál pedig a honvédelmi területet realizálni, hogy látogatható legyen, amelyen számos turisztikai attrakció létrehozhatóvá válna és nem gondozatlan lenne.	Részbén	A Babos-szigettel kapcsolatos fejlesztési igényt rögzítettük, azonban arra vonatkozóan kérjük a megértést, hogy a Végrehajtási Tervben nem szerepeltetjük mivel nem térségi szintű, hanem helyi szintű projektről beszélünk. A tulajdonviszonyok rendezése érdekében nem látunk más lehetőséget, minthogy az érintett állami szervezetekkel - akár ismétlődő jelleggel - vegyék fel a kapcsolatot. A honvédelmi területek problematikája kapcsán egyrészt a HM megkeresését javasoljuk, másrészt elképzelhető, hogy a Kormányhivatal mellett az ÉKM is tud segítséget nyújtani.

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
55	Herman Ottó Intézet	Bozzay Péter ügyvezető	Sajnálatos, hogy a projektek között nem kapott helyett olyan, amely közvetlenül a kedvezőtlen természeti állapot javítására vagy a kedvező állapot fenntartására, fejlesztésére irányult volna. A belterületek mellett a nemzeti parkhoz, illetve Natura 2000 területhez is tartozó külterületek számos olyan helyszínt szolgáltatnak, ahol például egy élőhelyfejlesztési projekttel nemcsak a természeti állapotjavulása lenne elérhető, hanem az idegenforgalmilag frekvenciált területeken, a projekthez kapcsolódó egyéb fejlesztésekkel, a térség Ökoturisztikai vonzereje is növekedhetne. A Bakony-Balaton Geopark, amely jelentős részben átfed a Balaton Kiemelt Térséggel, ilyen célokat is szolgál, így logikus lenne a területfejlesztési célok meghatározásakor a geopark adottságait és lehetőségeit is figyelembe venni.	Részben	A Végrehajtási Terv jelen változata egyrészt nem tekinthető véglegesnek, másrészt a nyilvános vitával, szakmai egyeztetéssel éppen az a célunk, hogy az esetleges projektjavaslatok a felszínre kerüljenek és szükség esetén beépüljenek a dokumentumba.
56	Herman Ottó Intézet	Bozzay Péter ügyvezető	„Kiemelt térségi fejlesztések 2021-2027/Kiemelt térségi megvalósítású projektek/I. TEMATIKUS CSOMAG: KLÍMAADAPTÁCIÓ - A BALATONI KLÍMASTRATÉGIA VÉGREHAJTÁSA/Kisléptékű infrastruktúra-fejlesztések a klímaváltozáshoz történő alkalmazkodás érdekében ": A végrehajtási terv alapján kiemelt téma a belterületi zöldfelületek zöldítése, amely ökológiai szempontból abban az esetben támogatandó, ha a zöldítés őshonos, az adott tájra jellemző, a természetes növénytakarónak megfelelő fa- és cserjefajokkal történik. A Balaton térségében ezek jellemzően a tölgy dominálta cseres-tölgyes és tatárjuharos lösztölgyes fajai, illetve elhanyagolható borításban a homoki tölgyes fajai. Kerülendő a tájidegen parkfák és örökzöldek alkalmazása. A kérdésben javasoljuk a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság véleményének kikérését.	Részben	A javaslatot elfogadjuk, de ez véleményünk szerint már projekt-szintű elvárás/észrevétel. A BFNPI munkatársaival a szakmai együttműködés illetve az intézmények közötti együttműködés adott.
57	Herman Ottó Intézet	Bozzay Péter ügyvezető	„Kiemelt térségi fejlesztések 2021-2027/Kiemelt térségi megvalósítású projektek/I. TEMATIKUS CSOMAG: KLÍMAADAPTÁCIÓ - A BALATONI KLÍMASTRATÉGIA VÉGREHAJTÁSA/Kisléptékű infrastruktúra-fejlesztések a klímaváltozáshoz történő alkalmazkodás érdekében" és „Kiemelt térségi ágazati kulcsprojektek/VÍZÜGYI ES KÖZÜZEMI INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSEK/3. Sorszámú projekt/Balaton levezető rendszerének korszerűsítése III. ütem (Sió fejlesztés)": ellentmondás található a klímaadaptációs tematikus csomag kiemelt témáiban közölt vízmegtartás és a vízügyi infrastruktúra fejlesztésekben megfogalmazott vízlevezető kapacitás növelését eredményező intézkedések (medermorfológia szabályozása, depóniarendezés, lokális beavatkozások) között.	Nem	A vízmegtartás itt elsősorban a csapadékvíz megtartásra értendő, míg a Balaton levezetőrendszerének korszerűsítése (ld. Sió-csatorna mederviszonyait) elengedhetetlennek látszik a következő időszakban. A két projekt nincs egymással ellentmondásban.
58	Herman Ottó Intézet	Bozzay Péter ügyvezető	„Kiemelt térségi fejlesztések 2021-2027/2. TEMATIKUS CSOMAG: NÉPESSÉGMEGTARTÓ KÉPESSÉG JA VITÁSA A BALATON KIEMELT TÉRSÉGÉBEN/Projekt megnevezése: Játékos Balaton": a projekt megvalósítása során kiemelt hangsúlyt kell fektetni a természetvédelmi célú szemléletformálásra, amelyet különböző tematikus családi rendezvényekkel célszerű megvalósítani. Ennek során a tematikus csomag identitás erősítő célkitűzése fokozottan érvényesül, ha idejekorán, már a fiatal generáció között is hangsúlyossá tesszük az európai szinten is egyedülálló és értékes ökológiai állapotot, mint a Balaton térségének fő értékét. Az efféle, természeti értékek iránti érzékenyítés közvetve hozzájárul a „ Számít Rád a Balaton " - balatoni fiatalokat segítő letelepedési programhoz is.	Igen	Köszönjük a megerősítő észrevételt, álláspontunk szerint a két projektjavaslat egymással összefügg, ideális esetben képes egymással szinergikus viszonyban működni.
59	Herman Ottó Intézet	Bozzay Péter ügyvezető	25-26. oldal „Kiemelt térségi ágazati kulcsprojektek/VÍZÜGYI ÉS KÖZÜZEMI INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSEK/2. Sorszámú projekt/A Balaton új üzemeltetési rendjéhez szükséges fejlesztések - mélyfekvésű területek feltöltése, partfalbiztosítások rendezése, vízminőségvédelem fejlesztése": a projekt műszaki tartalmában közölt nádas térképezéshez kapcsolódó tervek felülvizsgálatára, a módszertan kidolgozására nagy szükség van. Ennek indoklottsága, hogy a Balaton ökológiai egyensúlyában és a víz minőségében is kiemelten fontos szerepet játszanak a partmenti nádasok. Az utóbbi évek tapasztalatai alapján a partmenti nádasok kiterjedése csökkent és minősége is romlott, amely az illegális bejárók, feltöltések, kikötők számának növekedésével áll összefüggésben. Természetvédelmi szempontból a probléma jelentős, mert az összefüggő nádasok megbontása alkalmat ad az idegenhonos növények betelepülésére és a partfal hullámvészálatti eróziója is fokozódik. Emellett számos egyéb kedvezőtlen ökológiai hatás léphet fel (pl. ivóhelyek megfogyatkozása, a nádasok víztisztító szerepének hanyatlása stb.). Éppen ezért a Balaton ökológiai állapotának hosszútávú megőrzésében a nádasok védelmének kiemelt helyen kell szerepelnie.	Igen	Egyetértünk a javaslattal, illetve a javaslatban megfogalmazott alapelvekkel, azonban azt is látni kell, hogy nádasok kiterjedésének nyomon követése és azok védelme elsősorban vízügyi, természetvédelmi illetve területrendezési feladatkör, a Balaton Fejlesztési Tanács jellemzően csak nyomon tudja követni az ezzel kapcsolatos ágazati feladatellátást.

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
60	Herman Ottó Intézet	Bozzay Péter ügyvezető	28. oldal „Kiemelt térségi ágazati kulcsprojektek/KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉS”- a végrehajtási tervben közölt, a közlekedésfejlesztéssel kapcsolatos minden egyes projekt számtalan pozitív hozománya mellett szükségszerűen figyelembe kell venni, azok kumulatív negatív hatását a Balaton Kiemelt Térség biodiverzitására nézve. Ennek megnyilvánulása a fokozódó antropogén hatásból eredő degradációs folyamatok felgyorsulása, amely a térség elérhetőségének növekedésével párhuzamosan jelentkezik. A jelenségnek kiemelt szerepe a Balaton-felvidéki Nemzeti Park Igazgatóság kezelése alá eső, természetvédelmi oltalom alatt álló területeken lehet.	Részben	Egyetértünk, azonban éppen az a feladatunk hogy a társadalmi igények valamint a térség ökológiai rendszere között valamiféle egyensúlyi állapotra törekedjünk. A közlekedésfejlesztési beavatkozások között ökológiai szempontból vannak vitatható elemek, ez tény, azonban kérdés, hogy egy beavatkozás nélküli változat, vagy egy végrehajtott fejlesztés esetén lenne jelentősebb a hosszútávú negatív ökológiai hatás.
61	Herman Ottó Intézet	Bozzay Péter ügyvezető	„Projekt kiválasztás a kiemelt térségben/Kiemelt térségi kiválasztási kritérium": természetvédelmi szempontól egy projekt kiválasztási kritériumrendszerében kívánatos cél, hogy a tervezett fejlesztés a kiemelt térség jó ökológiai állapotát lehetőség szerint ne csak fenntartsa, hanem hosszútávon javítsa/növelje is.	Igen	Elfogadjuk, módosítottuk.
62	Herman Ottó Intézet	Bozzay Péter ügyvezető	„A kiemelt térségi fejlesztési programban megfogalmazott átfogó, stratégiai és horizontális célok alapvetően három fő fejlesztéspolitikai fókusz köré csoportosíthatók." Az első a „1. KLÍMAADAPTÁCIÓ". A 19. oldalon az „1. Tematikus csomag: Klímaadaptáció -A balatoni klímastratégia végrehajtása". Nem említik a „Balaton Kiemelt Térségi Klímastratégia 2020-2030 kitekintéssel 2050-ig" c. dokumentációt, amelyben további részletes intézkedések is megtalálhatók: „ÜHG nyelő területek (erdő, települési zöldfelület, nádas, berekterületek, stb.) hatékony védelme, potenciáljának megóvása, területek növelése", „Épületek ÜHG kibocsátásának csökkentése," „ÜHG kibocsátás csökkentése a közlekedési szektorban", „ÜHG kibocsátás csökkentése a fogyasztási mintázatok megváltoztatásával" stb.	Részben	Az észrevétel alapvetően jogos, azonban egyrészt a Klímaakadémia projektnek nem célja az ilyen jellegű beavatkozások megvalósítása mint amit az észrevétel említ. Másrészt a Klímaakadémia mint projektjavaslat kifejezetten a térségi Klímastratégiából vezethető le, harmadrészt pedig a hivatkozott beavatkozások nem sorolhatók abba a körbe amelyek a BFT és az Ügynökség felelősségi körébe utalhatók.
63	Herman Ottó Intézet	Bozzay Péter ügyvezető	„A Balaton új üzemeltetési rendje" cím alatt vázolt tervezett beavatkozásokat, fejlesztéseket, amelyek között szerepelnek helyszínek és további információ nélkül: „a felszín feltöltése" és az „engedély nélküli felszínfeltöltés megszüntetése", majd „korszerű mérnökbiológiai és innovatív átalakítása 15 veszélyeztetett településen", „ nádastérképezéshez kapcsolódó tervek felülvizsgálata " stb. a „ Balaton és környezete sérülékeny ökológiai rendszer ", mint természeti erőforrás jelenlegi helyzete nem kerül bemutatásra, nem derül ki, hogy miben lesz más a tervezett „A Balaton új üzemeltetési rendje " mint új koncepció.	Nem	A Balaton 120 cm-es maximális üzemvízszintjét értjük az "új üzemeltetési rend" alatt.
64	Herman Ottó Intézet	Bozzay Péter ügyvezető	Ellentmondásos, hogy a „kitermelt iszap mennyisége (m3)" adat egyaránt szerepel az 1.1 Vízgazdálkodás, vízügyi infrastruktúra- fejlesztés és a 2.3. Erőforrásvédelem pontok alatt, mint célkövető indikátor. A mederkotrással a tavi fenékhóza, a lerakott iszappal a terület életközösségének, élőhelyének teljes megsemmisítése történik, emiatt véleményünk szerint nem e csővégi technológia alkalmazására javasolt a hangsúlyt fektetni.	Nem	A Végrehajtási Tervben szereplő indikátorok a BFT által 2021-ben majd a Kormány által 2022 decemberében, több fázisban társadalmasított fejlesztési Konceptióban, Stratégiában és Operatív Programban rögzültek. Ezek módosítását jelen fázisban nem tervezzük.
65	Herman Ottó Intézet	Bozzay Péter ügyvezető	Javasoljuk az „1.3 Integrált településfejlesztés" mutató alatt szerepeltetni településenként a szabadon megközelíthető partszakasz arányát „a településen található szabadon megközelíthető partszakasz hossza {%" adatforrásként a települési önkormányzatok megjelölésével.	Nem	A Végrehajtási Tervben szereplő indikátorok a BFT által 2021-ben majd a Kormány által 2022 decemberében, több fázisban társadalmasított fejlesztési Konceptióban, Stratégiában és Operatív Programban rögzültek. Ezek módosítását jelen fázisban nem tervezzük. Ugyanakkor amennyiben az önkormányzatok adatot szolgáltatnak a szabadon megközelíthető partszakasz hosszáról, úgy hozzáférhetünk a kért arányszámhoz is.
66	Herman Ottó Intézet	Bozzay Péter ügyvezető	A „2.2 Klímavédelem" alatt a „Balatoni klímaindex" kidolgozás alatt, valamint a „2.3. Erőforrásvédelem" pont alatt a „Csapadékvíz megtartás által érintett terület (km2)" mutató esetében hiányzik az adatforrás megjelölése. E két indikátor alkalmazása nehézségekbe ütközik.	Nem releváns	Egyetértünk, azonban a kiemelt térségi területfejlesztési dokumentumok kialakítása során az a döntés született, hogy ezen mutatók alkalmazása egyrészt indokolt, másrészt előállítható indikátorokról van szó.
67	Herman Ottó Intézet	Bozzay Péter ügyvezető	„A táj valamint a felszíni és felszín alatti vízkészletek fenntartható módon való használata az eltérő területi adottságok figyelembe vételével, a biodiverzitás megőrzése, a környezetszennyezés megelőzése (mérséklése) és a környezet terhelésének a térség fenntartható fejlődését biztosító keretek közé szervezése, a települések építészeti színvonalának emelése." Indoklás/magyarázat: A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 6. § (1) pontja alapján, a környezet védelmének alapelveit figyelembe véve a környezethasználatot úgy kell megszervezni és végezni, hogy a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő, megelőzze a környezetszennyezést, kizárja a környezetkárosítást.	Nem	Mivel a célrendszer a Balaton Fejlesztési Tanács által 2021-ben, a Kormány által pedig 2022 decemberében elfogadott több fázisban társadalmasított fejlesztési tervekből (Konceptió, Stratégia, Operatív Program) lett átemelve, ezek módosítására most nincs lehetőség.

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
68	Herman Ottó Intézet	Bozzay Péter ügyvezető	11. és 31. oldal A „Horizontális jellegű fejlesztési célok" első pontjában és a 31. oldalon található táblázat második pontjának indoklásában javasoljuk szerepeltetni a talajok védelmét és fenntartható használatát a következőképpen: „Fenntartható környezet- és tájhasználat, mely során a tervezett beruházások, (pl. ingatlan-, vonalas infrastruktúra-fejlesztések) figyelemmel vannak a természeti értékek védelmére, a táji értékek és a tájkarakter védelmére, a vízbázisok védelmére, a talajok védelmére és fenntartható használatára, a levegőszennyezés, a zajszennyezés és fényszennyezés csökkentésére, a hulladékok keletkezésének mérséklésére. A fejlesztések során figyelemmel kell lenni a térségi, illetve települési rendezési tervekre, amelyek az egyes településeken, illetve térségekben a természeti, környezeti értékek, adottságok és erőforrások figyelembe vételével befolyásolják az egyes beruházások megvalósítását." Indoklás/magyarázat Az Európai Bizottság által 2021. november 17-én közzétett 2030-ig szóló új talajvédelmi stratégia keretét és konkrét intézkedéseket határoz meg a talajok védelme és helyreállítása, valamint fenntartható használatuk biztosítása érdekében. A dokumentum jövőképet és célkitűzéseket fogalmaz meg az egészséges talajok 2050-ig történő elérésére, konkrét intézkedésekkel 2030-ig. Az egészséges talajok elengedhetetlenek a klímasemlegesség, a körforgásos gazdaság eléréséhez, valamint az elsivatagosodás és a talajromlás megállításához. Kulcsfontosságú a biológiai sokféleség csökkenésének visszafordítása, az egészséges táplálkozás és az emberi egészség megőrzése szempontjából is. (forrás: https://environment.ec.europa.eu/topics/soil-and-land/soil-strategy_hu)	Részben	Mivel a célrendszer a Balaton Fejlesztési Tanács által 2021-ben, a Kormány által pedig 2022 decemberében elfogadott több fázisban társadalmasított fejlesztési tervekből (Konceptió, Stratégia, Operatív Program) lett átemelve, ezek módosítására most nincs lehetőség. Ugyanakkor a javaslat jogos.
69	Herman Ottó Intézet	Bozzay Péter ügyvezető	A „Horizontális jellegű fejlesztési célok" második pontjának kiegészítését javasoljuk az alábbiak szerint: „Barnamezős területek hasznosítása, illetve a használaton kívüli épületek, területek (pl. felhagyott, fejleszthető területté alakítható földrészletek, üres ingatlanok) „újrahasznosítása" a zöldmezős beruházások helyett. Valamint ennek részeként a szennyezett területek helyreállításnak, kármentesítésének elősegítése a környezet állapotának javítása érdekében."	Részben	Mivel a célrendszer a Balaton Fejlesztési Tanács által 2021-ben, a Kormány által pedig 2022 decemberében elfogadott több fázisban társadalmasított fejlesztési tervekből (Konceptió, Stratégia, Operatív Program) lett átemelve, ezek módosítására most nincs lehetőség. Ugyanakkor a javaslat jogos.
70	Herman Ottó Intézet	Bozzay Péter ügyvezető	Tekintettel a 218/2009. (X.6.) Korm. rendelet megfogalmazására (5. §. (2) b)) „Balaton Kiemelt Üdülőkörzet kiemelt térség" szerepel, valamint a „Fejlesztési Program Végrehajtási Terv" helyett „Fejlesztési Program Operatív Programrész" megnevezés szerepel (amelyben a stratégiai programrészben meghatározott prioritások alapján a tényleges intézkedések kerülnek meghatározásra), javasoljuk a cím módosítását.	Nem	Az Operatív Programot már elfogadta a Kormány, jelen Végrehajtási Terv egy célzottabb - bár a jogszabályban nem szereplő - dokumentum.
71	Kővágóörs község	Horváth Dezső polgármester	Mint az Ön előtt is ismeretes Kővágóörs községhez tartozó Pálköve településrész a Balaton partján helyezkedik el, mely településrész sajnos nem rendelkezik vezetékes csatornahálózattal. Az itt megépült lakó és nyaralóingatlanok többsége az 1970-es években épültek, egyedi, zárt szennyvíztározókkal, melyeknek a műszaki állapota nem ismert, megkérdőjelezhető. Ezen szennyvíz tárolására szolgáló létesítményekből ismeretlen mennyiségű és minőségű szennyvíz juthat a Balaton vizébe. A fentiek ismeretében nagyon fontos lenne a szennyvízhálózat mihamarabbi kiépítése természetvédelmi szempontból, illetve gazdasági és turisztikai szempontból is kiemelkedő változást hozna az adott régióban. Kővágóörs község helyi építési szabályzata jelenleg az építés feltételeként a teljes közművesítettség meglétét írja elő, természetvédelmi szempontokat figyelembe véve. Kővágóörs Község Önkormányzata a településrész szennyvízcsatorna hálózat létesítése vonatkozásában hatályos vízjogi létesítési engedéllyel rendelkezik. Fontosnak tartom, hogy a Balaton Kiemelt Térség Fejlesztési Programjában részt kapjon egy ilyen természetvédelmi, gazdasági és turisztikai jelentőséggel bíró fejlesztés	Részben	A jelzett fejlesztési igényt rendkívül fontosnak tartjuk, rögzítettük. Abban kérjük a megértésüket, hogy tekintettel arra, hogy bár e fejlesztés térségi érdekű, mégis erőteljesen helyhez kötött, nem szerepeltetjük külön a Végrehajtási Tervben nevesítve, hanem a szennyvízcsatorna-hálózat hiányzó elemeinek kiépítése címmel szerepel.
72	Közép-Duna Menti Fejlesztési Ügynökség	Grónay Andrea ügyvezető	Átgondolandó a Balaton térségébe látogató turisták részére kiajánlások tétele (pl. télen a térségben található gyógyfürdők felkeresése, vagy aktív ökoturista útvonalak propagálása).	Részben	A térséggel kapcsolatos turizmusmarketing feladatok a Magyar Turisztikai Ügynökség feladatát képezik. Úgy tudjuk, hogy ilyen jellegű marketing munka már zajlik.
73	Közép-Duna Menti Fejlesztési Ügynökség	Grónay Andrea ügyvezető	Ajánljuk az redményes kommunikációhoz egy integrált marketingkommunikációs rendszer létrehozását.	Részben	Köszönjük a javaslatot, megfontoljuk.
74	Közép-Duna Menti Fejlesztési Ügynökség	Grónay Andrea ügyvezető	Elismerésre méltó szakmai eredményeket ismerünk meg a fejezetből. Ettől függetlenül megfontolandó a hazai és Magyarországon kívüli tavakhoz kapcsolódó szakmai együttműködések mellett, további területekhez kapcsolódó, nemzetközi kooperációk, hálózati jelenlétek erősítése (turizmus, fenntartható várostérségek, helyi gazdaságfejlesztés, vállalkozásfejlesztés, közösségfejlesztés stb.). Legyen szó meglévő networkökhöz történő csatlakozásról, új hubok létrehozásáról vagy pályázat-/projektfókuszú kooperációk elindításáról.	Nem releváns	Köszönjük az észrevételt, a pályázat ill projektfókuszú kooperációkban aktívak vagyunk hazai és nemzetközi téren.

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
75	Közép-Duna Menti Fejlesztési Ügynökség	Grónay Andrea ügyvezető	A program nemzetközi beágyazottsága alapján együttműködési lehetőséggel rendelkezik más kiemelt térséggel (pl. KDMKT, Tokaj, Budapesti Agglomeráció), így adott esetben eredményesebb, kedvezőbb elbírálásban részesülhetne egy-egy projekt, a két kiemelt térség együttműködésének eredményeképpen.	Igen	Álláspontunk szerint a kiemelt térségek közötti együttműködés szerepe felértékelődik a jövőben, akár közös projektek kapcsán is.
76	Közép-Duna Menti Fejlesztési Ügynökség	Grónay Andrea ügyvezető	Közbiztonsági Program esetében is javasoljuk a TOP, TOP Plusz, DIMOP programok megvizsgálását, milyen forrást lehet ezekből nyerni, és ezekkel kiegészíteni a dokumentumot.	Igen	Köszönjük, a kiegészítést megtettük.
77	Közép-Duna Menti Fejlesztési Ügynökség	Grónay Andrea ügyvezető	Jól definiált szempontok. Érdemes megfontolni egységes, valamennyi kiemelt térség szempontjából releváns értékelési kritériumok meghatározását, melyek egységes formában és tartalommal épülhetnének be a jövőben az operatív programok értékelési folyamatába, az IH-k együttműködésének köszönhetően. A Végrehajtási Tervben szereplő szempontok a KDMKT esetében is relevánsak. A közös kritériumrendszer segíti a kiemelt (funkcionális) térségek egységes, hazai dfiníciójának kialakítását, valamint a szintén egységes és konzekvens kommunikáció és érdekérvényesítés alapjainak lefektetését.	Nem releváns	Köszönjük a támogató észrevételt, és pozitívnak tartjuk, hogy az értékelési szempontok akár más kiemelt térségek számára is hasznosíthatók.
78	Közép-Duna Menti Fejlesztési Ügynökség	Grónay Andrea ügyvezető	9. pontként megfontolandó lenne: Hozzájárul-e a fejlesztés a kiemelt térségen kívüli térségek, települések közötti együttműködéshez?	Részben	Egy hálózatosodást, projektek egymásra épülését elősegítő javaslat beépült a dokumentumba egy észrevétel révén, így ebben a formában szükségtelennek érezzük e kritériumot. De köszönjük a javaslatot!
79	Közép-Duna Menti Fejlesztési Ügynökség	Grónay Andrea ügyvezető	Munkacsoportok - nagyon jó és rendszerhatékony intézkedés a szakterületek integrációja és a tematikus munkacsoportok létrehozása - így fókuszáltabb a működés és eredményesebb, követhetőbb a végrehajtási folyamat és az információáramlás. - Remek, logikus elgondolás.	Nem releváns	Köszönjük a megerősítést!
80	Közép-Duna Menti Fejlesztési Ügynökség	Grónay Andrea ügyvezető	A BFT 3 munkacsoport felállítását írja le: 1. Klímaadaptációs és fenntarthatósági; 2. Társadalmi kihívások; 3. Térségi kohézió. A 2. pontban szereplő munkacsoport elnevezése nincs összhangban sem a fejlesztési fókuszban (13.o), sem a kiemelt térségi megvalósítási projektek (13-25.o) tematikus csomagjának elnevezésével. Ebben a kettőben ez "népességmegtartó képesség javítása" elnevezéssel szerepel.	Nem	Úgy véltük, hogy a társadalmi kihívások megnevezés jobban lefedi a munkacsoport feladatát, ugyanis nem csupán a II. tematikus csomaggal kell ennek a csoportnak foglalkoznia, hanem minden más fejlesztés társadalmi aspektusával is.
81	Közép-Duna Menti Fejlesztési Ügynökség	Grónay Andrea ügyvezető	A felállítandó munkacsoportok elnevezése azt sugallja, hogy a társadalmi fenntarthatóság egy olyan határterület lehet, mely nem köthető az 1. vagy 2. munkacsoporthoz, egyértelműen. Ennek értelmében javasolt az 1. számú munkacsoport nevében szereplő "fenntarthatóság" kifejezés felülvizsgálata. Szintén érdemes lenne a Végrehajtási Terv kapcsolódó fejezetében bemutatni a 3 munkacsoport tevékenységének legfontosabb sarokpontjait, szakmai fókuszterületeit, néhány mondatban.	Nem	A munkacsoportok munkáját egy későbbi fázisban határozzuk meg.
82	Közép-Duna Menti Fejlesztési Ügynökség	Grónay Andrea ügyvezető	Érdemes lehet definiálni az ebben a mondatban szereplő "független" kifejezést. Milyen értelemben tekinthető függetlennek a bevonandó szakértő és a függetlenség kritériuma milyen módon biztosítható? Esetlegesen a függetlenség azt jelenti, hogy a szakértő nem BFT-tag a bevonásának pillanatában?	Nem releváns	Igen, azt jelenti, hogy nem BFT-tag, nem áll a BIFÜ-vel szerződéses viszonyban, illetve egy partnerszervezettel sem.
83	Közép-Duna Menti Fejlesztési Ügynökség	Grónay Andrea ügyvezető	Figyelembe véve a térség országosan kiemelt turisztikai vonzerejét, a koordináció érdekében megfontolandó egy turisztikai munkacsoport felállítása. Az is indokolná ezt, hogy a stratégiai célok definiálásánál is hangsúlyos szerepe van a turizmushoz kapcsolódó fejlesztéseknek.	Nem	Tekintettel arra, hogy a turizmusfejlesztés alapvetően az MTÜ feladata, úgy gondoljuk, hogy az ezzel kapcsolatos koordináció az ő feladatuk. Amennyiben egy ilyen munkacsoport létrejön, örömmel segítjük a munkájukat.
84	Közép-Duna Menti Fejlesztési Ügynökség	Grónay Andrea ügyvezető	A 8.4. Szemléletformálás, egészséges életmód iránti elköteleződés c. intézkedés alatt található TTI mutató alkalmazása elavult. A TTI nem tesz különbséget zsír és izomzat között, hamis eredményekre és félrevezető következtetések levonására vezethet. Azonban a NETFIT testzsír százalékot is mér, mely pontosabb képet festhet a a népesség egészségi állapotáról. Javasalom a továbbiakban a TTI lecserélését a testzsír százalékra.	Nem	A Végrehajtási Tervben szereplő indikátorok a BFT által 2021-ben majd a Kormány által 2022 decemberében, több fázisban társadalmasított fejlesztési Konceptióban, Stratégiában és Operatív Programban rögzültek. Ezek módosítását jelen fázisban nem tervezzük.

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
85	Közép-Duna Menti Fejlesztési Ügynökség	Grónay Andrea ügyvezető	A Kommunikációs terv fejezetben nem egyértelmű, hogy milyen tervvel rendelkezik a BFT a jövőre tekintettel. A fejezetben jelenleg csak a nyilvánosság tájékoztatása szerepel, azonban az OP-ban horizontális fejlesztési célként szerepel az eredményes, marketing célokat is szolgáló, identitást is erősítő kommunikáció. Továbbá, szintén horizontális cél az ICT-k alkalmazása a hátrányos társadalmi csoportokhoz való eljutás céljából. Ennek tükrében javasolnám a kommunikációs tervben feltüntetni, ill. kifejteni, hogy a marketing tevékenység, ill. identitás-fókusz hogyan fog megnyilvánulni a jövőben, illetve említést tenni az ICT-ékről és azok céljáról.	Részben	A Végrehajtási Tervvel kapcsolatos kommunikáció igazán akkor válik értelmezhető feladattá, ha a Végrehajtási Terv elfogadásra kerül, és valamiféle implementációs szakaszba lép. A Terv jellegéből adódóan folyamatos nyomonkövetést igényel, és ennek nyomán számos esetben módosításra szorulhat. A kommunikációs fejezet a végrehajtás konkretizálódásával egyidőben bővíthető.
86	Közép-Duna Menti Fejlesztési Ügynökség	Grónay Andrea ügyvezető	Országos nyilvánosság biztosításának eszközeit nem tartalmazza a Kommunikációs Terv, ajánjuk azok belefoglalását is.	Részben	Az országos nyilvánosság biztosításának eszköze esetünkben elsősorban a hirbalaton.hu portál.
87	Közép-Dunántúl Vízügyi Igazgatóság	Csonki István igazgató	Dr. Herodek Sándor úr a BFTKHT felé közvetlenül, a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság felé tájékoztatásul megküldte a Balaton Kiemelt Fejlesztési Programja (2021-2027) Végrehajtási Tervvel kapcsolatban született előzetes állásfoglalását a Balaton vízpótlása tervezési munkáinak tekintetében. A Balaton, mint sekélyvizű tó, rendkívül sérülékeny és kiszolgáltatott a környezeti hatásoknak, így a vízmennyiségi és vízminőségi mutatóit nagymértékben befolyásolják a klimatikus változások. A Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság a klímaváltozás hatásainak mérséklésére, a tóban történő tározási lehetőségek kihasználásával emelte a Balaton felső szabályozási vonalát 120 cm-re. Azonban tisztában vagyunk azzal, hogy ez a lépés csak kismértékben és rövid időre képes a tó negatív vízkészlet-változásait mérsékelni. Ezért mi is támogatjuk azokat a lehetőségeket, amelyek a tó rekreációs képességeinek megőrzésére, fenntarthatóságának biztosítására irányulnak. Fentiek alapján támogatjuk a Balaton vízpótlásának vizsgálatát és a szükséges tervek elkészítését, különös tekintettel a körforgásos vízkészlet-gazdálkodás lehetőségeinek maximális kihasználásával. Kérjük a Balaton Fejlesztési Tanácsot, hogy szerepeltesse a Balaton Kiemelt Fejlesztési Programja (2021-2027) Végrehajtási Tervben Dr. Herodek Sándor úr javaslatát.	Igen	Köszönjük a megerősítést, Herodek professzor úr javaslatát beépítettük a Végrehajtási Tervbe.
88	Kulturális és Innovációs Minisztérium	Molnár Klaudia főosztályvezető	Tekintettel arra, hogy a Kulturális és Innovációs Minisztérium nem tagja a Tanácsnak, javasoljuk, hogy a tematikus munkacsoportok kialakítása úgy történjen, hogy az érintett ágazatok esetében a KIM általi képviselet biztosított legyen.	Igen	Elfogadjuk a javaslatot, a KIM-et az érintett munkacsoportba meghívjuk, amennyiben létrejön a munkacsoport.
89	Küngös Község Önkormányzata	Szabó Gergely	KÖZLEKEDÉSFEJLESZTÉS - Balaton vasúti körbejárhatóságának biztosítása, előkészítés Javasoljuk és kérjük, hogy a tervezet helyett a meglévő 27-es vasúti mellékvonal Lepsény - Csajág szakaszát fejlesszük és ne új nyomvonalat alakítsunk ki. Emellett a Győr- Siófok és Győr – Balatonfüred vasúti viszonylatok újraindításához szükséges még a Hajmáskér – Csajág szakasz felújítása és forgalomba visszavezetése is. Óriási fejlesztő hatást gyakorol ez a Kelet-Balaton településekre is.	Nem	A Balaton vasúti körüljárhatóságának kiemelt célja, hogy a parton, vagy a parthoz minél közelebb legyen körülutazható a térség. Álláspontunk szerint a BKÜ érdeke, hogy a déli és az északi part közvetlen vasúti összeköttetése megvalósuljon. Erre a keleti parti néhány kilométeres átkötés kézenfekvő megoldásnak látszik. Emellett megjegyezzük, hogy a közlekedésfejlesztési - és minden egyéb ágazati - projektek kapcsán az adott ágazat terveit szerepeltettük a Tervben, melyek egyeztetett, a szakpolitika által elfogadott tervek.
90	Küngös Község Önkormányzata	Szabó Gergely	Küngös rendelkezik olyan zöldség- és gyümölcs feldolgozó üzemmel, öntözhető zöldséges kerttel és gyümölcsössel, mely a helyi élelmiszer előállításban jeleskedik és mintául szolgálhat a jó termőterületekkel rendelkező térségi településeknek is. Hálózatosodás és kapacitásbővítés esetén a nyári szezon is kiszolgálható lenne a vendéglátásban.	Nem	Jelen Végrehajtási Tervben ilyen tematikájú fejlesztést egyelőre nem terveztünk, azonban köszönjük a javaslatot, a későbbi módosítások során, melyek a dokumentum gördülő jellegéből várhatóak, bekerülhet a helyi gazdaságfejlesztés témája is.
91	Küngös Község Önkormányzata	Szabó Gergely	Megújuló balatoni közösségek! Fontos a helyben élő fiatalok közösségi életének tudatosabb fejlesztése térségi integrációs programokkal, sport eseményekkel, vetélkedőkkel, ismerkedési lehetőségek biztosításával. A turistaként érkező fiatalok is bevonhatóak lennének a szezon időszakára eső ilyen típusú szervezett program-sorozatokba.	Igen	Köszönjük az egyetértő véleményt, az identitásépítés fontos eleme a programnak.

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
92	Küngös Község Önkormányzata	Szabó Gergely	Barnamezős területek hasznosítása. Támogatható célkitűzés, de a fenntarthatóság figyelembe vételével. Kisebb települések is rendelkeznek meglévő, esetenként lepusztult, de újrahasznosítható épületekkel. Zöldmezős beruházások előtt mindig kelljen megvizsgálni, hogy kiváltható-e az építkezés, fejlesztés egy már meglévő, de használaton kívüli épület fejlesztésével. Véleményünk figyelembe vételét, beépítését előre is köszönjük!	Nem releváns	A barnamezős területek előnyben részesítése éppen a megfogalmazottak került be a horizontális célok közé.
93	Magánszemély	Ancsin Gergely	<ul style="list-style-type: none">Fenntartható környezet- és tájhasználat, mely során a tervezett beruházások, (pl. ingatlan-, vonalas infrastruktúra-fejlesztések) figyelemmel vannak a védett természeti területeken kívül található természeti értékek védelmére is, a táji értékek és a tájkarakter védelmére, a vízbázisok védelmére, a levegőszennyezés, a zajszennyezés és fényszennyezés csökkentésére, a hulladékok keletkezésének mérséklésére. A fejlesztések során figyelemmel kell lenni a térségi, illetve települési rendezési tervekre, amelyek az egyes településeken, illetve térségekben a természeti, környezeti értékek, adottságok és erőforrások figyelembe vételével befolyásolják az egyes beruházások megvalósítását. Indoklás: A BKÜ területén számtalan olyan természeti érték található, amely jogi értelemben nem védett, azonban megbolygatása mindenképpen a „Természetesség” és a „Fenntarthatóság” alappillérek ellen hatna. Könnyen belátható, hogy egy ökológiai értelemben véve értelmezhető természetes vagy természetközeli vegetációval rendelkező területen (pl: rét, legelő, erdő) átvezetett vonalas műszaki infrastruktúra (különösen a többsávós gyorsforgalmi utak) létesítése, mely adott esetben jogi értelemben vett természeti értéket nem érint, de magát a természetet mégis károsítja (a nyomvonalon történő vegetáció megszüntetésével, a zaj- és levegőszennyezéssel), a két említett alappillérrel ellentmondásba kerül. Ahogy a preambulum is fogalmaz „a Balaton ökológiai rendszere és az ahhoz kapcsolódó társadalmi működés egy érzékeny és sérülékeny térbeli egységet alkot”, ezért is fontos kiemelni, hogy a BKÜ különleges helyzetéből adódóan nem kizárólag a védett természeti területek szorulnak oltalom alá.	Nem	Mivel a célrendszer - így a horizontális célok is - a Balaton Fejlesztési Tanács által 2021-ben, a Kormány által pedig 2022 decemberében elfogadott több fázisban társadalmasított fejlesztési tervekből (Konceptió, Stratégia, Operatív Program) lett átemelve, ezek módosítására most nincs lehetőség. Ezzel együtt a kiegészítés értékes, mindenképp hozzáadott volna a Konceptió és a Stratégia minőségéhez ha a jelzett kiegészítések ezek társadalmasítási fázisában kerülnek megküldésre.
94	Magánszemély	Ancsin Gergely	<ul style="list-style-type: none">Barnamezős területek hasznosítása, illetve a használaton kívül épületek, területek (pl. felhagyott, fejleszthető területté alakítható földrészletek, üres ingatlanok) „újrahasznosítása” a zöldmezős beruházások helyett. Különösen védett természeti területeket – lehetőség szerint – prioritizálva lehetőséget kell biztosítani arra, hogy a barnamezős terület – nem kizárólag humán használatra szánt – zöldterületté váljon. Indoklás: számos olyan barnamezős terület található, vagy jöhet létre, melynek fejlesztése – a „Természetesség” alappillérrel paritásban, és egyúttal elszakadva attól az egyetlen megoldásnak látszó művelettől, hogy a fejlesztés kizárólag művi építéssel járó beruházást jelenthet – megvalósulhatna abban, hogy e területeken irányított módon ismét vegetáció telepedhessen meg, különösen azokban az esetekben, ahol az ilyen módon fejlesztendő barnamezős terület eleve zöldterülethez kapcsolódik.	Nem	Mivel a célrendszer - így a horizontális célok is - a Balaton Fejlesztési Tanács által 2021-ben, a Kormány által pedig 2022 decemberében elfogadott több fázisban társadalmasított fejlesztési tervekből (Konceptió, Stratégia, Operatív Program) lett átemelve, ezek módosítására most nincs lehetőség. Ezzel együtt a kiegészítés értékes, mindenképp hozzáadott volna a Konceptió és a Stratégia minőségéhez ha a jelzett kiegészítések ezek társadalmasítási fázisában kerülnek megküldésre.
95	Magánszemély	Ancsin Gergely	Mivel a környezetvédelem nem szerepel a feltüntetett ágazatok között, melyekben kulcsprojektek szerepelnek, így javasolt egy környezetvédelem szakágazat nevesítése. Nagy mennyiségű illegálisan elhelyezett hulladék hever szerte a kiemelt térség területén, sokszor védett természeti területeken, és az egyre növekvő probléma megoldatlanul veszi körbe térségben élőket. A kiemelt térségi ágazati kulcsprojektek között meg kellene határozni egy térségi illegálisan lerakott hulladékok kezelésére vonatkozó projektet, melynek kedvezményezettjeként egy a BKÜ teljes területén működő, jogi személyiséggel bíró szervezetet lenne érdemes megnevezni. A kulcsprojekt első részében a lerakott hulladék felkutatását, elszállításának és elhelyezésének vagy mentesítésének menetét kell megtervezni. A következő rész jelentené a kivitelezést, vagyis a külső vállalkozók általi hulladékelszállítás.	Részben	A projektjavaslat kifejezetten előremutató. Mivel jelentős előkészítést, helyzetfeltárást igényel, ezért kezdetben a Balatoni Partnerségi Programban képzelhető el ennek megindítása. Ugyanakkor a javaslatot nagyon köszönjük!

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
96	Magánszemély	Ancsin Gergely	<p>Projektjavaslat egész – elsősorban, de nem kizárólag védett területen emelkedő, főleg falusias – települések vagy egybefüggő településrészek (területi értékvédelem) átfogó, építészeti örökségvédelmi fókuszú, illetve az épített környezet esztétikai minőségének emelését célzó építészeti rehabilitációját lehetővé tevő komplex projektek kidolgozására és megvalósítására (akár a kiemelt térségi megvalósítású projektek, akár a kiemelt térségi ágazati kulcsprojektek fejezeteken belül). Mindezzel lényegesen célirányosabban és hatékonyabban fekézve az erősen pusztuló organikus településkép további sorvadását. Az elgondolás alapján e projekt kedvezményezettje és gazdája a Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség lenne, aki partnerként vonna be olyan településeket, amelyek eltökélt szándéka a térségben oly fontos, ám fogyatkozó állományában is meghatározó, jellegzetes építészeti arculat megőrzése, fejlesztése. A projekt lényege tehát, hogy a BIFÜ egy átfogó szakmai támogatást, – aktív beavatkozásokkal és adott esetben projektmenedzsmenttel járó –iránymutatást nyújt a társuló településnek, hogy mely fejlesztéseket, hogyan és milyen pályázati forrásokból valósíthatják meg az ilyen jellegű fejlesztéseiket.</p> <p>Minderre azért van szükség, mert teljesen egyértelműen kiderült, hogy a települések önállóan képtelenek a területi – tehát nem az egy-egy épületet érintő, pontszerű – építészeti örökségvédelem megóvása és fejlesztése dimenziójában átfogó projekteket megvalósítani. Számos építészeti örökségvédelmi célú településfejlesztési forrás állt eddig is a települések részére, de a területi örökségvédelem témaköre érintetlen maradt. Ezért van szükség egy térségi szakmai-anyagi támogatásra, melyben a BIFÜ ténylegesen lépéseket téve, ezen intézkedésével felkarolja az épített örökség védelemét, elmozdulva pontszerű fejlesztésektől a komplex területi örökségvédelem irányába, egyúttal biztosítva a – közvetett módon – tőke mellett „know-how”-t a célzott fejlesztések terepét jelentő településeknek. A térségi épített örökség veszélyben van: a projekt egyik tárgyát jelentő, arra alkalmas, tényleges értéket képviselő, zömében idős épületállomány vészesen fogyatkozik, ami az ember keze munkáját – benne a települések képével – is magán hordozó táj védelmét szolgáló védett természeti területek (pl: nemzeti park) esetén különösen aggályos. Mindenképpen el kell kerülni azt a járványszerűen terjedő jelenséget, hogy valamely településen tartózkodva azt érezzük, bármelyik településen lehetnék, tehát, hogy elveszzen a helyspecifikusság, az egyedi tájkarakter.</p>	Részben	<p>A projektjavaslat kifejezetten előremutató. Mivel jelentős előkészítést, helyzetfeltárást igényel, ezért kezdetben a Balatoni Partnerségi Programban képzelhető el ennek megindítása. Ugyanakkor a javaslatot nagyon köszönjük!</p>
97	Magánszemély	Ancsin Gergely	<p>Az előző projektötlethez szervesen kapcsolódó javaslat egy az – elsősorban, de nem kizárólag védett területen lévő – egykori zárkerti területek (melyek egy része a jelentős értékkel bíró, történelmi szőlőhegy kultúrtáj típus) rehabilitációját lehetővé tevő átfogó, részletes tanulmány és cselekvési terv elkészítésére (akár a kiemelt térségi megvalósítású projektek, akár a kiemelt térségi ágazati kulcsprojektek fejezeteken belül).</p> <p>Az zártkertek problémarendszere egyre aggasztóbb: erősödő formában van jelen a térségben, melynek jelentős természetvédelmi (tájvédelmi) vonatkozásai vannak. Külön jelentőséget és legitimitást kölcsönöz a projektötletnek, hogy a még értékként felfogható területek degradálódnak, aprózódnak, sorvadnak, valamint bennük jelentős értéket képviselő épített örökségi elemek találhatóak, melyek állaga romlik, száma rohamosan csökken. A projektötlet alapján a kedvezményezett szintén Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség lenne, mely személyi állományának növelésével, adott esetben egy külön munkacsoport munkájával készítené el az átfogó rehabilitációs tanulmányt. Bár zártkerti ingatlanok szerte az országban találhatóak, a térségi probléma speciális, így speciális helyi tudást igényel, ezért pusztán külső vállalkozások bevonásával a projekt céljai nem érhetők el kellő hatásfokkal, mindez az átfogó tájvédelmi célokat veszélyeztetné</p>	Részben	<p>A projektjavaslat kifejezetten előremutató. Mivel jelentős előkészítést, helyzetfeltárást igényel, ezért kezdetben a Balatoni Partnerségi Programban képzelhető el ennek megindítása. Ugyanakkor a javaslatot nagyon köszönjük!</p>
98	Magánszemély	Ancsin Gergely	<p>Érdemes volna olyan projektkiválasztási kritériumok meghatározása, mely:</p> <ul style="list-style-type: none">• azt a szempontot veszi figyelembe, hogy, hogy a támogatási igényt benyújtott projektnél igazolható-e valamiféle egymásra épülés más, már megvalósult, vagy megvalósulás előtt álló projekttel;	Igen	<p>Elfogadjuk a javaslatot, beépítettük.</p>
99	Magánszemély	Ancsin Gergely	<p>Érdemes volna olyan projektkiválasztási kritériumok meghatározása, mely:</p> <ul style="list-style-type: none">• mennyire szolgál hálózatosodási folyamatokat a projekt (ami például vasúti, vagy ökológiai hálózatot érintő fejlesztéseknél különösen fontos lehet).	Igen	<p>Elfogadjuk a javaslatot, beépítettük - mivel a fenti észrevétellel részben egybevág, ezért egy kritériumban.</p>

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
100	Magánszemély	Berki Zoltán	<ul style="list-style-type: none">A Balatonaliga (30-as vonal) – Balatonakarattya (29-es vonal) vasúti összekötést minden szempontból (engedélyeztetési eljárások, költségek, közlekedési szituáció) sokkal hatékonyabb és olcsóbb a Lepsény – Csajág közötti, a 2007 óta használaton kívüli 27-es vonalszakasz helyreállításával megvalósítani, mivel így – zöldmezős beruházként – csak Csajágnál lehet szükség egy deltavágány kiépítésére Balatonakarattya felé (de ez is megtakarítható egy csajági irányváltással). A fenti vonalszakasz felújításához kapcsolódva helyre lehet állítani a 27-es vonal Csajág – Papkeszi (– Hajmáskér) szakaszát is, így megteremthető a Győr – Pannonhalma – Cuha-völgy (műemléki szakasz) – Zirc – Csajág/Balaton északi part ill. Lepsény/Balaton déli part kötőttpályás hivatásforgalmi, turisztikai kapcsolat (pl. kerékpárszállítás) a Balaton keleti medencéje és a Bakony (+ Pannonhalma) turisztikai régiók, s persze a Kisalföld (+ Bécs, Pozsony) között. Természetesen a fentiekhez kapcsolódva maradéktalanul el kellene végezni a Győr – Veszprém 11-es vonal felújítását, turisztikai érdek egy új eplényi megállóval a sí- és bringaréna kiszolgálása, Porva-Csesznek vasútállomás és Csesznek kerékpárúti/sétaúti összekötése (ma ezt csak egy kiránduló családoknak nem vonzó turistaút valósítja meg). Porva-Csesznek állomás kiterőinek helyreállítása nagyobb mozgásteret adna a menetrendszervezéshez, egy szezonális Cuha-völgyi nyitottkocsis (kisvasúti hangulatú) kirándulójárat elindításához, amely a Balaton felől is növelné a híres szurdokvölgy, s a műemlék vonalrész turisztikai vonzerejét.	Nem	A Balaton vasúti körüljárhatóságáról részletes Megvalósíthatósági tanulmány készül. Ez megvizsgálja a Lepsény-Csajág irányt is, annak ellenére, hogy eljutási időben nem versenyképes. A vasútvonalból semmi nem használható, az alépítménytől kezdve mindent újjá kell építeni, így sajnos nem állja meg a helyét az, hogy pusztán egy deltavágánnyal a kérdés kezelhető lenne. A 27-es vasútvonal és később a Bakonyvasút egy teljesen külön útirány lehet, amelynek létjogosultságát egyelőre nem lehet igazolni, különösen összevetve a várható költségekkel. Győr (+Bécs), Sopron, Szombathely irányokat a Nyugat-Magyarországi Masterplan a 26-os Tapolca-Ukk irányon keresztül javasolja kiszolgálni, ezért is szerepel annak villamosítása a fő projektek között.
101	Magánszemély	Berki Zoltán	<ul style="list-style-type: none">Sokszor elhangzik a balatoni turizmus szezonjának meghosszabbításának, a szűk parti sávban jelentkező tömegturizmus „széthúzásának” az igénye a Balaton-felvidék ill. a somogyi dombvidék felé. Ehhez kapcsolódva elengedhetetlen a Balaton-felvidék turistaútjainak fokozottabb karbantartása (éppen a minap szűnt meg egy turistaútszakasz a híres Szent György-hegyi bazaltorgonák szomszédságában a balesetveszélyessé vált, elkorhadt lépcsők miatt), a déli parton pedig alapvető a 37-es Balatonkeresztúr – Mesztegnyő – Somogyszob vasútvonal – a szükséges szakaszokon történő – helyreállítása, a személyforgalom (kerékpárszállítás) visszaállítása. Ezzel a kiváló aktív turisztikai programokra alkalmas Boronkai Tájvédelmi Körzet újra a Balaton turisztikai térképére kerülne. Sajnos 2020 óta az itt közlekedett, a „nagyvasúthoz” csatlakozó Mesztegnyő – Felsőkak kisvasútvonal is sorsára hagyva pusztul.	Nem	A 37-es vasútvonal visszaállítása a forgalomba még a hosszú távú tervekben sem szerepel. Nincs meg a megfelelő utasmennyiség ehhez.
102	Magánszemély	Berki Zoltán	<ul style="list-style-type: none">A 35-ös Siófok – Kaposvár vasútvonal részbeni, üdvözlendő felújítása mellett foglalkozni kellene a Balatonszentgyörgy – Kis-Balaton Látogatóközpont – Sármellék (repülőtér) vasútvonal hasznosításával is. Jelenleg a mintegy 2 milliárd Ft értékű beruházás bizarr módon nem érhető el közösségi közlekedéssel, még a 76-os úton lévő, néhány éve megszűnt buszmegállót sem állították vissza a látogatóközpont megnyitása után, sőt még a közeli, fenékpusztai vasútmegálló is megszűnt, hiába épült onnan kerékpárút a látogatóközpontig.	Részbén	A látogatóközponthoz a buszmegállók kiépítése szükséges, ezzel egyetértünk. Kötőttpályás kapcsolat kiépítése a megfelelő utasmennyiség hiánya miatt nem szerepel a tervekben.
103	Magánszemély	Berki Zoltán	<ul style="list-style-type: none">A Bp. – Pusztaszabolcs (40a) vasútvonal felújításához kapcsolódva – a Bp.–Székesfehérvár vonal tehermentesítése céljából – szerencsés lenne a Szabadbattyán – Börgönd – Pusztaszabolcs vasútvonal korszerűsítése, villamosítása.	Nem	A vonal a V0 teherforgalmi elkerülő részeként újulhat meg, a tervezés jelenleg a környezetvédelmi munkarészeknél tart. Nem tartozik jelen Stratégia területéhez.
104	Magánszemély	Berki Zoltán	<ul style="list-style-type: none">Kíváncsok lenne a megszüntetett BAHART hajóállomások (Balatonakali, Balatonudvari, Csopak, Balatonkenese, Balatonaliga) és a kapcsolódó hajójáratok visszaállítása.	Nem releváns	A Balaton Fejlesztési Tanács pártolja, hogy jó szolgáltatási színvonalon, megfelelő elérhetőségi viszonyok között működjön a balatoni hajózás. A BAHART nem küldött számunkra projektjavaslatokat amennyiben ez később megtörténik, beépítjük a programba. Megfelelő források rendelkezésre állása esetén támogatjuk. Úgy látjuk, hogy a megfelelő finanszírozás hiányzik ahhoz, hogy bármely hajótársaság gazdasági lehetőséget lásson a hajójáratok indításában.
105	Magánszemély	Csépke Róbert	Minden közlekedési fejlesztésnél cél kell, hogy legyen a vasút előnyben való részesítése. Ez úgy kell, hogy történjen, hogy az adott térség, ország teljes kötőttpályás és egyéb infrastruktúrális elemeit/hálózatát bele kell venni a vizsgált modellbe. Ez azt is jelenti, hogy pl. a vasút esetében a regionális célokat az országos (nemzetközi) megoldási hálóba kell illeszteni. Ez továbbá jelenti a vasúti teherszállítás, a nemzetközi, országos, helyközi, valamint a helyi személyszállítási kapacitások vizsgálatát és az adott projekt ebbe a komplex hálózatba való beillesztését. Ennek végeredménye itt az kell legyen, hogy pl. a Balaton szélesebb régiójában kell a fent említett hálózati elemek teljeskörű vizsgálatát megtenni, szinergiáit kikutatni.	Részbén	Pontosan ez történik, elkészült a Nyugat-magyarországi Masterplan, amely alapján megvalósulnak a vasútfejlesztések. Emellett 2007 óta a Balaton Fejlesztési Tanács lényegében ezen elvek mentén készíti közlekedési stratégiáit.
106	Magánszemély	Csépke Róbert	Az ismert közúti fejlesztési tervekől sejthető, hogy a Balaton északi része a Bakony alsó vonulata miatt nehezen közelíthető meg, az északi parton a 71-es főút belterületi szakaszait tehermentesítő utak nemigen tervezhetők, így marad a 77-es út bővítése (11. sz. projekttel kapcsolatosan), részleges négysávosítása. Ez csak amellet fogadható el, ha legalább ugyanilyen mérvű kötőttpályás fejlesztés is kidolgozásra kerül!	Részbén	Jól látja az észrevételező, meglehetősen komoly kötőttpályás fejlesztés történik a Balatonnál. Az északi parti vonal első üteme 25 Mrd Ft, míg a további fázisok 90 Mrd forintos költséggel valósulhatnak meg. Nagyságrendekkel nagyobb vasúti fejlesztések történnek, mint közútiak. Alapvetően igaza van észrevételezőnek.

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
107	Magánszemély	Csépke Róbert	Az "Elérhető Balaton" stratégiai pont csak úgy teljesülhet, ha azt minden égtájából hasonló színvonalon és elsősorban vasúton lehet elérni! Talán ez elfogadható!	Részben	Igaza van az észrevételezőnek, éppen erről szól a vasútvillamosítás az északi parton több lépcsőben, és a körüljárhatóság is.
108	Magánszemély	Csépke Róbert	Sok helyen pedig olyan meglévő nyomvonalak újrahasználatra szembeötlő, amelyeket igen kis költséggel lehetne kiterjeszteni és hálózatba kapcsolni! (Egy ilyen a volt Nitrokémia iparvágányai és Balatonfűzfő kötőtpályás bekötése/átkötése a 29-es vonalba a buszok helyett...)	Nem	Az igen kis költség megjegyzés sajnos nem állja meg a helyét. A Hajmáskér-Balatonfűzfő szakaszt az utóbbi település önkormányzata vetette el véglegesen.
109	Magánszemély	Csépke Róbert	Néhány javaslat az autós/buszos forgalom átterelésére (a vasúti modal split növelésére): - (Balatonkenese)-Balatonfűzfő-Veszprém (Zirc?) vasútvillamos (tram-train) a VT Közl. 3.sz. projekt mellett - Balatonfüred/B.almádi-Felsőörs-Veszprém (Zirc/Dudarbánya?) vasútvillamos - Tapolca-Nagyvázsony-Veszprém „Light rail” (még nincs jó magyar neve) - A "termálfürdős" vonal helyreállítása (Zalabér-Batyk-Z.szentgrót- Kehidakustány-Hévíz- Keszthely vasútvillamos vagy light rail Sármellék reptér bekötésével együtt a 7. sz. és 11. sz. projektben - Nincs a képen: Balatonfüred-Tihany vasútvillamos 4. sz. projekttel kapcsolatban - Nincs a képen: Tab-Siófok vasútvillamos pl. a kórházig a vasútállomás külső vágányáról a busz helyett a 9. és 10. sz projekt helyett vagy azzal együtt	Részben	Ezek közül a Keszthely-Hévíz vonal szerepel a stratégiában, a Tab-Siófok vonal szintén. A Balatonalmádi-Veszprém vonal elépült, nem lehet újrainyitni. A többi ötlet nem szerepel az elképzelések között. Ezek vagy elépültek, vagy az utasforgalmi szempontból nem látszik indokoltnak.
110	Magánszemély	dr. Herodek Sándor	Az utóbbi 20 év alatt valóban sokat megtudtunk ahhoz, hogy újra gondoljuk a vízpótlást. Kiugróan forró nyarakat éltünk meg, egyre szaporodó hőségnapokkal. Általánosan elfogadottá vált a klímaváltozás ténye, és szigorodtak a klímaváltozási modellek előrejelzései. A lefolyásról kiderült, hogy sokkal erősebben csökken, mint a csapadék, mert e kiszáradt talaj elnyeli és elpárologtatja a vizet. Az új ismeretek alapján futtatott különböző modellek nagy része hosszú távra olyan súlyos vízszint csökkenést jelez, amelyet nem lehet pusztán azzal kivédeni, hogy megpróbáljuk 120 cm-en tartani a felső szabályozási szintet. Ha megismétlődne a század eleji aszály, de most 120 cm-ről indulnánk, az eredmény 33 cm lenne, ami az üdüléshez nem elfogadható. A vízpótlásra valószínűleg nem a következő 5 évben lenne szükség, és azt sem tudjuk biztosan, hogy mikor. Azt lehet ezért javasolni, hogy készítsük el most olyan részletességgel a vízpótlási tervet, hogy amikor a pótlás szükségessé válik, azt nagyon rövid időn belül meg lehessen valósítani. Itt nem csak a műszaki részletekről van szó, hanem a horvátokkal való egyeztetésről, kisajátításokról, különböző engedélyeztetésekről stb. A vízpótlási terv elkészítésének költsége csak nagyon durván becsülhető. A 2002-ben készült VITUKI tanulmány közelítő becsléseket ad a kivitelezés költségeire.. Ha figyelembe vesszük az elmúlt 20 év árváltozásait, és a tervezési költséget a kivitelezési 5-10 %-ának vesszük, úgy kb. 2 Mrd Ft-t kapunk. Lehet, hogy ez nem teljesen fedezi a mindenben részletes kivitelezési tervet, de biztosan nagyot haladnánk előre. A feladatnak talán egyszerűen A Balaton Vízpótlásának Tervezése címet lehetne adni 2 Mrd Ft forrásigénnyel.	Igen	Az ágazati tervek közé felvettük a javaslatot.
111	Magánszemély	dr. Nezdei Csilla	Javasolható a fiatalok letelepedését segítő programon („Számít Rád a Balaton” - balatoni fiatalokat segítő letelepedési program”, 21. o.) belül az önkormányzatok lehetőségeit feltárni (pl. különböző típusú helyi adókedvezmény lehetőségek a letelepedők részére, gyermekek oktatási intézménybe íratása, stb.). Balatonszentgyörgy település például már alkalmaz hasonló ösztönzőt.	Igen	A projekt végrehajtása során figyelembe vesszük a javaslatot.
112	Magánszemély	dr. Nezdei Csilla	Javaslom a „Balatoni Közlekedésszervező Iroda létrehozása” projekt (24. o.) esetén a partnerek körében megvizsgálni, hogy a térségben működő további repülőterek bevonhatók-e az együttműködésbe.	Részben	Amennyiben egy ilyen egység, mint a Közlekedésszervező Iroda létrejön, szakértőink megvizsgálják, hogy egyes repterek bevonhatók-e az együttműködésbe. Azt azonban látni kell, hogy Sármelléken kívül érdemi személyforgalmat bonyolító repülőtere a Balaton térségének nincs. Más kérdés, hogy pl. a Budapest Liszt Ferenc Airport és a Balaton térség összekötésén vélhetően lehet még javítani a jövőben.
113	Magánszemély	dr. Nezdei Csilla	Javaslom a civil szervezetek mellett az egyházi szervezetek bevonásának lehetőségét is megfontolni.	Részben	Elfogadjuk a javaslatot, azonban az érintett potenciális partnerek (konkrét jogi és természetes személyek) felkutatása az egyházi szervezetek vonatkozásában még nem történt meg, míg a civil oldalról az együttműködésnek jelentős hagyománya van.
114	Magánszemély	dr. Nezdei Csilla	A „Kiemelt térségi ágazati kulcsprojektek” fejezet „Közlekedésfejlesztés” 13. projektje esetében a beruházási költség becsült mértéke nem látható (30. o.).	Igen	Köszönjük, javítottuk.

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
115	Magánszemély	dr. Nezdei Csilla	Javaslom a,,Projekt kiválasztás a kiemelt térségben " c. fejezet táblázatának 4. sorát (32. o.) átgondolni, figyelemmel arra, hogy a . jelentős tájképi értékkel bíró település"" kifejezés nehezen megfogható, lehatárolható. Javaslom ehelyett a Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről szóló 2018. évi CXXXIX. törvény (a továbbiakban: MATrT) 19. § (1) bekezdés szerinti Járkép védelmi terület övezet" lehatárolását alkalmazni, mert a hivatkozott övezet az országos és megyei szintű területrendezési, és a településrendezési terveken egyértelműen lehatárolható, nyomon követhető.	Igen	Köszönjük, pontosítottuk.
116	Magánszemély	dr. Nezdei Csilla	Javaslom továbbá a parti-partközeli települések mellett a háttértelepülések, illetve a Balaton vízgyűjtő területére vonatkozó megkötést megfontolni, az ökológiai sérülékenységgel mérsékléséhez.	Nem	Amennyiben helyesen értelmezzük a javaslatot, azt a választ kell adnunk rá, hogy a térség jó ökológiai állapotának megőrzése egyenlő mértékben fontos minden településen, területi differenciálástól függetlenül. Kétségtelen, hogy az ökológiai sérülékenység tényezői egyes helyeken erőteljesebben jelen vannak, azonban egy ilyen jellegű javasolt differenciálás kontraproduktív lehet.
117	Magánszemély	dr. Nezdei Csilla	A 33. oldalon olvasható "törvény" kifejezés pontos jogszabályi hivatkozását javaslom egyértelműen meghatározni (jelenleg vélelmezhető, hogy a területfejlesztésről és a területrendezésről szóló 1996. évi XXI. törvényre (a továbbiakban: Tftv.) gondoltak	Nem	A törvényi hivatkozás az 1. bekezdésben szerepel (1996. évi XXI. Tv.)
118	Magánszemély	dr. Nezdei Csilla	Az 1.3. Integrált településfejlesztés indikátoraként javasolható a területi mérleg mellett a biológiai aktivitásérték szerepeltetése. Az 5.4. A háttértelepülések elérhetőségének javítása mutatói között javasolható a 3. sor tartalmának bővítése (újonnan kiépített és fejlesztett kerékpárutak hossza). A jelen megfogalmazás kizárólag a meglévő kerékpárutakat foglalja magában.	Nem	A Végrehajtási Tervben szereplő indikátorok a BFT által 2021-ben majd a Kormány által 2022 decemberében, több fázisban társadalmasított fejlesztési Koncepcióban, Stratégiában és Operatív Programban rögzültek. Ezek módosítását jelen fázisban nem tervezzük.
119	Magánszemély	Horváth Ákos	A Siófok-Tab-Kaposvár vasútvonal tervezett felújítása meghatározóan pozitív változást hozna az érintett kistérségek életében, különös tekintettel az energia és infrastrukturális körülményekre, és azok tendenciáira.	Részből	A fejlesztés egyelőre csak távlati célként jelenik meg, a szakpolitika számára egyelőre fontosabbnak látszik a térség vasúti körülményeinek megteremtése és a vasútvillamosítási projekt folytatása az északi parton.
120	Magánszemély	Kudla Gábor	Tisztelt Tanács, Tisztelt Kormány! A Balatonnál több fát, kevesebb betont és természetpusztító beruházást szeretnék, mint ami most van. A partok maradjanak a lakosságé.	Nem releváns	Köszönjük a véleményt, a Végrehajtási Terv (és a kiemelt térségi fejlesztési program) tartalmával és főbb elveivel álláspontunk szerint összecseng a javaslat.
121	Magyar Természetvédők Szövetsége		Bár a dokumentumban nem szerepel, szeretnénk ezúton is aláhúzni, hogy a jelenlegi 120 cm+-5%-os szabályozási szintet túl magasnak tartjuk. Ez a szabályozási szint számos ökológiai és vízgazdálkodási problémát okoz, miközben sem gazdasági, sem turisztikai szempontból nem indokolt.	Nem releváns	Az új szabályozási vízszint bevezetése óta több aspektusból vizsgáltuk a 120 cm-es üzemelési szinttel kapcsolatos tapasztalatokat. Tény, hogy számos előnye mellett jelentős számú és mértékű kockázatot is rejt magában. Ugyanakkor ez egy ágazati döntés, melyet adottságnak tekintünk a jelen helyzetben,
122	Magyar Természetvédők Szövetsége		Szintén nem szerepel a dokumentumban, de kiemeljük, hogy a Balaton vízpótlása a rendelkezésünkre álló klíma modellek vizsgálata alapján nem indokolt.	Nem releváns	A Végrehajtási Terv megújított változatában már szerepel a vízpótlással kapcsolatos tervezési munka. Limnológusok és vízügyi szakemberek egyhangzó véleménye szerint legalább a tervezési munkát szükséges elvégezni arra az esetre, ha a jövőben beavatkozás szükséges.
123	Magyar Természetvédők Szövetsége		Jelenleg a Balaton vonatkozásában a legjelentősebb adaptációs képességet csökkentő hatás a fokozódó beépítés, a természetes és természetközeli területek, valamint a zöld felületek fogynak. Ebből következően nem támogatunk semmilyen jelentős beépítést vagy átépítést a partvonal 1 km-es körzetében mindaddig, amíg jogszabályban definiálásra nem kerül a kritikus ökoszisztéma szolgáltatások védelme és meg nem történik ezek térképes kijelölése. A jogszabály előkészítéséhez jelentős ökológiai, erdészeti és hidrológiai háttér munka szükséges, melynek során meg kell határozni, hogy a Balaton jó állapotának megőrzéséhez milyen területek megőrzése, vagy ökológiai helyreállítása szükséges.	Részből	Egyetértünk a megfogalmazottakkal, különösen a kritikus ökoszisztéma szolgáltatások védelmével, és azzal, hogy a partközeli beépítések és a természetközeli területek fogynak súlyos kockázatot jelent. Azonban a javaslat alapvetően nem a Végrehajtási Terv kapcsán releváns, hanem egy magasabb szintű jogszabályi-szakpolitikai szinthez tartozik. Az elképzelés érvényesítéséhez széleskörű intézményi partnerségre, párbeszédre lehet szükség.

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
124	Magyar Természetvédők Szövetsége		<p>Komplex vízpart-rehabilitációs program megvalósítása</p> <p>Véleményünk szerint a csomag tartalmának megfogalmazása ellentmondásos, mert egymást kizáró célokat, tartalmakat tűz ki.</p> <p>“Komplex, közösségi célú, a Balaton hozzáférhetőségét biztosító, azonban a természetközeli állapot visszaállítását és a biodiverzitás javítását előtérbe helyező vízpartrehabilitációs fejlesztések megvalósítása.”</p> <p>A természetközeli állapot az esetek döntő többségében kizárja, hogy nagyobb tömegek hozzáférjenek a parthoz. Míg a már használatban lévő területeken célszerű lehet ilyen típusú fejlesztéssel egy természetközeli állapot létrehozása, a jelenleg nem használt partszakaszokon nem célszerű infrastrukturális fejlesztéssel elősegíteni a turizmust és ezzel a fokozni az emberi zavarást, még akkor sem, ha a szóban forgó terület biodiverzitás szempontból kevésbé értékesnek lett ítélve.</p> <p> Javasolt kiegészítés: “(...) oly módon, hogy sem összességében, sem lokálisan a biodiverzitás ne csökkenjen és az élőhelyek ne degradálódjanak.”</p>	Igen	A kiegészítést elfogadjuk.
125	Magyar Természetvédők Szövetsége		<p>A “partvédművek rekonstrukciója” vonatkozásában ezúton is szeretnénk hangsúlyozni, hogy a természetes part kialakítása a tó és környéke ökológiai állapota javításához elengedhetetlen,míg a meredek, épített part káros.</p>	Igen	Elfogadjuk, egy esetleges programmegvalósítás során képviseljük.
126	Magyar Természetvédők Szövetsége		<p>Vízügyi és közüzemi infrastruktúra fejlesztések</p> <p>1. sor: “ipari kikötő”</p> <p>Ipari kikötő létesítése számos kockázattal jár, így fontos, hogy e projektnél az ún. ipari kikötő csak a medermunkálatokhoz kapcsolódó tevékenységek kiszolgálására létesüljön és ne egyéb, a tó ökológiai állapota fenntartásán túlmutató, üzleti célú tevékenységekre. Kialakítása során a természetvédelmi szempontokat maximális mértékben tiszteletben kell tartani.</p>	Igen	Egyetértünk.
127	Magyar Természetvédők Szövetsége		<p>vízgyűjtő területek rejtőitese csak abban az esetben javasolt, ha a szóban forgó területek vizes hasznosítása teljes mértékben kizárt. A régió klímaadaptációjához a vizes élőhelyek megőrzése, fejlesztése és védelme kiemelt jelentőséggel bír. A Balaton mellett található mélyfekvésű területek régen a tóval szoros kapcsolatban álló ökoszisztémák voltak, melyek ökológiai helyreállítása jótékonyan lenne képes szabályozni a helyi mikroklímát, különösen a kritikus nyári időszakban.</p> <p>Mint az a Közép-dunántúli Vízügyi Igazgatóság vízgyűjtő-gazdálkodási dokumentumaiból kiderül, a tervezett beavatkozásra a közelmúltbeli vízszintemelés hatásait kompenzáló intézkedéséként van szükség. Ez is alátámasztja a bevezetőben megfogalmazott álláspontunkat, hely szerint 120 cm-es szabályozási szint okozza a problémát, és alapvetően dinamikus, adaptív vízszint-szabályozással kell az ilyen és ehhez hasonló árvízvédelmi problémákat megoldani.</p>	Nem	Az észrevétel egy ágazati projekt egy elemére vonatkozik. Javasoljuk, hogy az észrevételt elsősorban a potenciális projektgazdával vitassák meg.
128	Magyar Természetvédők Szövetsége		<p>Nem világos, hogy mit ért a dokumentum “kiszívfolyások védképességének javítása”, “fejlesztés” és “rendezés” alatt. Tapasztalataink szerint e szóhasználat medermélyítést, a meder kibetonozását és a patak gátak közé szorítását szokta jelenteni. Az elmúlt évtizedekben árvízvédelmi vagy esztétikai okok miatt Magyarországon rengeteg településen végeztek ilyen típusú mederbetonozást, kiegyenesítést kisebb patakokon, vízfolyásokon. Ez a folyamat rendkívül káros. Egy települési kis patak számtalan olyan ökoszisztéma szolgáltatást biztosít a helyieknek, ami a meder kibetonozása esetén elvész.</p>	Nem releváns	Az észrevétel egy ágazati projekt egy elemére vonatkozik. Javasoljuk, hogy az észrevételt elsősorban a potenciális projektgazdával vitassák meg.
129	Magyar Természetvédők Szövetsége		<p>Árvizek, villámárvizek (flash flood) levezetéséhez (akár több kisebb) puffertározó, záportározó kialakítása a megfelelő megoldás. Emellett kiváló eredmények érhetők el szivárgó gátak kialakításával, vagy bizonyos esetekben hódok megtelepedésének elősegítésével. A záportározók akár időszakos vizes élőhelyként plusz ökológiai funkciókat tudnak betölteni.</p> <p>Nem tudjuk eléggé hangsúlyozni milyen óriási szerepe van a természetes vizes élőhelyeknek és az ezeket borító növényzetnek a klímaváltozáshoz való alkalmazkodásban. Magyarországon a klímaváltozás egyik legsúlyosabb következménye a hóhullámok gyakoriságának növekedése, mely konkrét, közvetlen, idő előtti halálesetekhez vezet, különösen az idősebb korosztályban. A természetes vizes élőhelyek több Celsius fokkal képesek csökkenteni a helyi hőmérsékletet, miközben szűrő funkciójukkal jelentősen hozzájárulnak a Balaton tápanyagterhelésének csökkentéséhez is.</p>	Részben	Az észrevétel tartalmával egyetértünk!

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
130	Magyar Tudományos Akadémia	Freund Tamás elnök	A kiemelt térségi megvalósítású projektek között szerepel egy meglehetősen komplex feladatkörű táj obszervatórium és integrált döntéstámogató rendszer létrehozása, amely egy ágazatközi (táji-természeti, társadalmi-gazdasági) akadémiai, társadalmi, gazdasági, kormányzati szervezeteket integráló platform, amely aktívan elősegíti az Európai Tájvédelmi Egyezmény végrehajtását a kutatás, a változások nyomon követése (monitorozás), a közösségi részvétel és az adatszolgáltatási tevékenységek támogatásával. Ezekkel a célokkal és feladatokkal egyet lehet érteni, fontosak, de az egymilliárd forint előirányzatú és sokszereplős (Balaton Fejlesztési Tanács - Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség Közhasznú NKft., települési önkormányzatok, civil szervezetek, lakosság) projekt elképzelt szerkezetéről, működéséről a tervezet semmiféle információt nem nyújt. Nem ítéltethető meg a sem koncepció tartalma sem a tervezett költségek realitása.	Nem releváns	A tájobszervatórium terve egy Culturecovery c. nemzetközi projektben került kidolgozásra, melyben a Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség kedvezményezettként vett részt. Ezáltal a tervek Ügynökségünknel elérhetők.
131	Magyar Tudományos Akadémia	Freund Tamás elnök	A végrehajtási terv leszögezi, hogy a Balaton Kiemelt Térség Fejlesztési Programjának Végrehajtási Tervéért a Balaton Fejlesztési Tanács a felelős szerv. A tervben szerepel, hogy a Végrehajtási terv szakmailag megalapozott és eredményes végrehajtása, illetve a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet hosszútávú érdekeinek hatékony érvényesülése érdekében a BFT hozzon létre tematikus térségfejlesztési munkacsoportokat, amelyek döntés-előkészítő, szervező és ellenőrző feladatokat látnak el. Külön kitérve arra, hogy a munkacsoportok felülvizsgálati tevékenysége nem csak a fejlesztések végrehajtására kell, hogy szorítkozzon, hanem a fejlesztési koncepció félévenkénti felülvizsgálatát is szükséges az adott szakmai specializációval elvégezni. Tekintettel a fejlesztési program végrehajtási terve sokrétűségére és a BFT tagjainak fontos és nagy felelősséggel járó hivatali beosztására kérdéses, hogy ezeket a nem kevés időt, speciális szaktudást igénylő feladatokat félévente el tudják látni. Erre a feladatra egy szakértői csoportot kellene létrehozni megfelelő költségvetéssel a BFT munkacsoportok keretein belül.	Részben	Az észrevétel fontos, amennyiben a Végrehajtási Terv megvalósulási szakaszba lép, a tematikus munkacsoportok tevékenységének kialakítása során figyelembe vesszük. Kérdés, hogy milyen források állnak majd a munkacsoportok működtetésére rendelkezésre.
132	Magyar Tudományos Akadémia	Freund Tamás elnök	Vegyük szemügyre a küldetése szempontjából jelen anyaggal párhuzamosan, Lóczy Lajos-név alatt második éve formálódó konzorciális kutatás-fejlesztési programot, azon belül a végrehajtási tervében folyamatosan szélesedő, nagyívú Balaton Monitoring Pillért, ami komoly szakmai és munkakapcsolatban kellene, hogy legyen jelen végrehajtási tervvel. Ezzel szemben a Balaton Monitoring pillér pár eleme pusztán a Közbiztonság Programba érthető bele, összesen 5 mrd forintért, továbbá a Vízügyi infrastruktúrafejlesztéseknél a déli part vízrajzi monitoringjának fejlesztésébe, szerény, általános leírás mellett igen magas, 50 Mrd forintos költségvonzattal, pusztán vízrajzi fejlesztésekre szorítkozva. Hol van ebben a manapság már általánosan megkövetelt komplex hidroökológiai szemlélet? (Ez a vízrajzi tétel egyébként a projektgazda DDVIZIG 30 éves költségvetése.) A VÍZÜGYI ÉS KÖZÜZEMI INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSEK kapcsán a 26. oldalon a Balaton déli part vízrajzi monitoring fejlesztésére 50 milliárd forintot terveztek. A műszaki tartalom a következő: A déli parti vízrajzi monitoring fejlesztése. Új állomások létesítése, meglévők korszerűsítése. Távmérőállomások kialakítása, internetes hozzáférés az érdeklődők számára. A szűkre szabott indoklásból nagyon nehéz elképzelni, hogy mit is terveznek itt csinálni, de ez az összeg jelen ismereteink alapján, Kárpát-medencei szintű monitoring rendszer kiépítésére is elegendő lenne, akár a semmiből is. A Balaton déli part vízrajzi monitoring fejlesztésére, amely a Dél-dunántúli Vízügyi Igazgatóság feladatkörébe tartozik, előirányzott 50 milliárd forint erősen túlzottnak tűnik, a többi projektelemmel összehasonlítva.	Igen	A monitoring költségvetési tételben elírás történt, amit több észrevételező is jelzett, ezt javítottuk.
133	Magyar Tudományos Akadémia	Freund Tamás elnök	Továbbá, a 13 Közlekedésfejlesztési kulcsprojektben sehol nincs a turisztikai hajózás. Ők majd önerőből fejlesztenek? A vízügyi hajóparkra viszont 15 Mrd Ft-ot fordítanának, az egyvágányos vasútra meg 600 Mft/km villamosítást, ami nagyon drága.	Nem releváns	A jelzett költségek ágazati szakpolitikai irányítói oldalról érkeztek, azokkal nem áll módunkban vitatkozni. Emellett pedig a hajózás részéről nem kaptunk projektjavaslatokat, amennyiben ezek rendelkezésünkre állnak, kibővítjük a terv ezen részét.
134	Magyar Tudományos Akadémia	Freund Tamás elnök	• A "Táj obszervatórium létrehozása", "Komplex vízpart-rehabilitációs program megvalósítása" és "Balatoni Partnerségi Program" c. projektekben támogató kutatás-fejlesztési partnerként javasolt lenne az MTA Fenntartható Fejlődés és Technológiák Nemzeti Program, a Víztudományi és Vízbiztonsági Nemzeti Laboratórium és Lóczy Lajos Program bevonása.	Igen	A kiegészítést elfogadjuk.
135	Magyar Tudományos Akadémia	Freund Tamás elnök	• A "VÍZÜGYI ÉS KÖZÜZEMI INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSEK" csomaghoz a tó jelenlegi vízszintszabályozásának fenntarthatatlansága miatt javasoljuk hozzáadni a "A Balaton külső vízpótlásának előkészítése (tudományos vizsgálat, megvalósíthatósági tanulmány, tervezés)" című projektet, melynek becsült költsége 2- 4 mrd Ft.	Igen	Több javaslattal összhangban a javaslatot elfogadjuk.

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
136	Magyar Tudományos Akadémia	Freund Tamás elnök	• A "VÍZÜGYI ÉS KÖZÜZEMI INFRASTRUKTÚRA FEJLESZTÉSEK" csomagban szereplő "A Balaton új üzemeltetési rendjéhez szükséges fejlesztések - mederkotrások" és "A Balaton új üzemeltetési rendjéhez szükséges fejlesztések - mélyfekvésű területek feltöltése, partfalbiztosítások rendezése, vízminőségvédelem fejlesztése" című projektek összekapcsolása az MTA Fenntartható Fejlődés és Technológiák Nemzeti Program vonatkozó alprojektjeivel, valamint integrálása a vízpótlás előkészítésével (javasolt új elem, lásd fent).	Részben	A vízpótlás témája külön sorra került, míg az említett két másik projektnél a projektgazda kért módosítást, így javasoljuk az egyeztetést a KDTVIZIG-gel.
137	Magyar Tudományos Akadémia	Freund Tamás elnök	• Javasoljuk a "Vízügyi hajópark fejlesztése" című projekt összekapcsolását a vízzinttel kapcsolatos többi projekttel	Részben	A projektgazda kért módosítást ezen a soron, így javasoljuk az egyeztetést a KDTVIZIG-gel.
138	Magyar Tudományos Akadémia	Freund Tamás elnök	• Javasoljuk a "Balaton déli part vízrajzi monitoring fejlesztése" című projekt összekötését a Lóczy Lajos Programmal.	Igen	Több észrevételező javaslatára bekerült egy külön sor 'Integrált tómonitoring kialakítása, a monitoring elemek fejlesztése' címmel - ez lényegében a Lóczy Program.
139	Magyar Tudományos Akadémia	Freund Tamás elnök	A Partneri hálózatba javasoljuk felvenni az MTA Fenntartható Fejlődés és Technológiák Nemzeti Programot, a Víztudományi és Vízbiztonsági Nemzeti Laboratóriumot és Lóczy Lajos Programot, illetve ezek koordinátor és projektfelelős intézményeit.	Igen	A kiegészítést elfogadjuk.
140	Magyar Turisztikai Ügynökség	Juhász Szabolcs vezérigazgató	A Balaton Kiemelt Térség Fejlesztési Programja Operatív Program 9 prioritásban foglalja össze a térséget érintő legfontosabb intézkedéseket, ezért javasoljuk a programvégrehajtás konkrét elemeit rögzítő Végrehajtási Tervet kibővíteni mindegyik prioritás vonatkozásában. Javasoljuk mindezt úgy is, hogy a kiemelt térség nem rendelkezik dedikált forrással a 2021-2027-es időszakban. A Végrehajtási terv a kiemelt térség szintjén szintetizálhatná és áttekintő képet nyújthatna a vármegyei Integrált Területi Programokban szétaprózott, a területi szereplő által meghatározott fejlesztési célterületekről és a számukra elkülönített forrásról.	Nem	A javaslatot köszönjük, ugyanakkor a Végrehajtási Terv jelen fázisában nem építjük be. A Végrehajtási Terv kialakítása éppen azt célozza, hogy a megyei Integrált Területi Programokba nem beépülő térségi érdekű fejlesztéseknek adjon valamiféle térségi keretet, egy új, lehetőség szerint pilot funkciót is betöltő keretterv segítségével. Az Integrált Területi Programok eredményes megvalósítását fontosnak tartjuk, azonban ez a vármegyei önkormányzatok és az Irányító Hatóság hatásköre. Emellett az ITP megvalósítását nem a Balaton térségi fókusz határozza meg, hanem a megyei fejlesztési szükségletek és a TOP Plusz támogatható tevékenységei. A Végrehajtási Terv lényege éppen a balatoni fókusz, mind cél-, mind intézményi-, mind pedig az implementáció oldaláról. Mindemellett a megyei programokhoz való kapcsolódás bemutatásra került, és ez az elv érvényesült a tervezés teljes időtartamában.
141	Magyar Turisztikai Ügynökség	Juhász Szabolcs vezérigazgató	A Végrehajtási Terv nem turizmus fókuszú, minden gazdasági ágazatot és területet felölel, így a Magyar Turisztikai Ügynökség kapcsolódása közvetett. Azonban tekintettel a turizmus helyi gazdaságban betöltött kiemelkedő szerepére, javasoljuk az OP 6. Turizmusfejlesztési prioritás azon kulcsprojektjeinek a meghatározását a Végrehajtási Tervben, amelyek a térség hosszútávú fenntarthatósága szempontjából kiemelt jelentőségűek.	Részben	A javaslatot abban az esetben elfogadjuk, ha a kulcsprojektek meghatározásra kerülnek. További egyeztetést kezdeményezünk a témában.
142	Magyar Turisztikai Ügynökség	Juhász Szabolcs vezérigazgató	A Sajátos adottságú területek között említett kiemelt turisztikai központok és vonzáskörzeteik között nevesített településeket javasolt kiegészíteni Keszthellyel. Keszthely turisztikai attrakciói, folyamatban lévő fejlesztései (Helikon Kastélymúzeum és Fenékpusztja) és megújuló szálláshelykínálata (a felújítás után újra megnyitott Hotel Helikon, a folyamatban lévő szállodafejlesztések) okán indokolt a kiemelt központok között nevesíteni.	Igen	Az észrevételt köszönjük, a kiegészítést megtettük.
143	Magyar Turisztikai Ügynökség	Juhász Szabolcs vezérigazgató	Javasoljuk a Komplex vízpart-rehabilitációs program megvalósítása projektbe a partnerek közé bevonni a Magyar Turisztikai Ügynökséget, tekintettel a tervezett projektartalom turisztikai kapcsolódásaira, például strandok, sétányok, települési környezet, közösségi terek fejlesztése	Igen	A javaslatot elfogadjuk, a kiegészítést megtettük.
144	Magyar Turisztikai Ügynökség	Juhász Szabolcs vezérigazgató	Javasoljuk a projekt kiválasztás kritériumainak felülvizsgálatát, tekintettel arra, hogy a TOP Plusz forrásainak nagyrésze támogatói döntéssel lekötésre kerültek. A Hozzájárul-e a fejlesztési a kiemelt térség belső területi különbségeinek mérsékléséhez? kiválasztási kritérium indoklásával ellentmondásos a Végrehajtási Terv, mivel a kiemelt ágazati projektek sem támogatják a belső területi különbségek mérséklését, sőt tovább mélyítik különbséget a parti és a háttértelepülések között.	Nem	A Végrehajtási Tervben szereplő kiválasztási kritériumoknak nem célja a megyei ITP-knek való megfelelés, hanem azok a kiemelt térségi koncepcióval, stratégiával kell hogy összhangban legyenek. A " Hozzájárul-e a fejlesztési a kiemelt térség belső területi különbségeinek mérsékléséhez?" kritérium alkalmazását kiemelt jelentőségűnek tartjuk. Habár vannak olyan elemei a Tervnek, mely fizikai determinációk miatt pl. a vízparthoz kötöttek, mégis a dokumentumban (különösen a kiemelt térségi megvalósítású projektek tekintetében) a térség egészét érintő fejlesztésekről, projektekről esik szó, melyek kapcsán megvalósulhat a kiegyenlítő hatás.
145	Magyar Turisztikai Ügynökség	Juhász Szabolcs vezérigazgató	Javasoljuk a partneri hálózat fejezet bővítését a Miniszterelnöki Kabinetirodával és a Magyar Turisztikai Ügynökséggel.	Igen	A javaslatot köszönjük, a kiegészítést megtettük.
146	Magyar Turisztikai Ügynökség	Juhász Szabolcs vezérigazgató	Javasoljuk továbbá a dokumentumban következetesen a megye helyett a vármegyét használni.	Igen	A javaslatot köszönjük, javítottuk.

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
147	Miniszterelnökség Területfejlesztés Stratégiai Tervezéséért Felelős Helyettes Államtitkár	Márkus Ferenc helyettes államtitkár	A Balaton térség hosszú távú természeti és társadalmi fenntarthatóságának biztosítása nagyon fontos cél és a Balaton Kiemelt Térség Fejlesztési Programjának minél eredményesebb végrehajtása érdekében elkészített Végrehajtási Terv jó kezdeményezés a térség fenntarthatóbb fejlesztése érdekében. Szeretném felhívni ugyanakkor a figyelmét arra, hogy jelen dokumentum műfaját, illetve szerkezeti és tartalmi elemeit tekintve jogszabályi megalapozottsággal jelenleg nem bír, a területi tervek rendszerében elfoglalt helyét is még szükséges lenne tisztázni.	Igen	Az észrevétellel természetesen egyetértünk!
148	Miniszterelnökség Területfejlesztés Stratégiai Tervezéséért Felelős Helyettes Államtitkár	Márkus Ferenc helyettes államtitkár	Továbbá a Balaton térség területfejlesztési programja megvalósításához alkalmazni kívánt, decentralizált elemeket is magába foglaló, egyfajta integrált térségi fejlesztési eszköz is új kezdeményezés ebben a formában, amelynek alkalmazhatósága - tekintve, hogy a 2021-2027-es tervezési ciklus már kialakult szabályrendszerrel és elfogadott operatív programokkal rendelkezik - egyelőre felvet kérdéseket, mert az eljárásrendje nincs kialakítva és erőforrás igényei nincsenek még felmérve. Fentiekre tekintettel a Végrehajtási Tervben foglalt „pilotként” funkcionáló térségi program végrehajtási modell további alapos vizsgálata szükséges a jelenlegi jogszabályi környezet, területfejlesztési intézmény- és eszközrendszer tükrében ahhoz, hogy gyakorlati alkalmazhatóságáról, hatékonyságáról véleményt lehessen alkotni.	Igen	Elfogadjuk a véleményt és fontosnak tartjuk, hogy egy érdemi szakmai párbeszéd induljon el a témában.
149	Miniszterelnökség Területfejlesztés Stratégiai Tervezéséért Felelős Helyettes Államtitkár	Márkus Ferenc helyettes államtitkár	A Balaton Fejlesztési Tanács koordinációs szerepének megerősítésével kapcsolatosan javasolt kiegészíteni a dokumentumot az alábbiakkal - Az alulról jövő kezdeményezések koordinálása, köztük lévő szinergiák, átfedések, ellentmondások monitorozása és az államigazgatási szereplők irányába történő becsatomázása - projektgenerálási, projektfejlesztési tevékenységek, valamint a Projektkiválasztás a kiemelt térségben c. fejezettel összhangban a projektkiválasztási folyamat befolyása	Igen	A kiegészítést megtettük.
150	Miniszterelnökség Területfejlesztés Stratégiai Tervezéséért Felelős Helyettes Államtitkár	Márkus Ferenc helyettes államtitkár	Az uniós és hazai költségvetési támogatások mellett javasolt vizsgálni egyéb forrásbevonási lehetőségeket is, így például a saját forrás bevonását és azt, hogy a magántőke hogyan, milyen jellegű projektekbe tudna bekapcsolódni, illetve célszerű vizsgálni azon eszközöket, amelyekkel erősíthető az összhang a magántőke beruházásai és a BKÜ fejlesztési koncepciójában foglalt célok között (településrendezési, jogi eszközök, helyi ösztönzők, stb.). Továbbá, bár csak kiegészítő jellegű, de a közvetlen uniós forrásokat is érdemes figyelembe venni, például a kultúra digitális szolgáltatások területén.	Részben	Az észrevétel mélyebb vizsgálatot (főként a magántőke tekintetében) igényel, de köszönjük a javaslatokat.
151	Miniszterelnökség Területfejlesztés Stratégiai Tervezéséért Felelős Helyettes Államtitkár	Márkus Ferenc helyettes államtitkár	Kéljük a Balaton térség három fejlesztéspolitikai fókuszának néhány mondatos összefoglalását itt is, valamint a térség specifikus bővebb kibontását a végrehajtási tervben megfogalmazott célok figyelembevételével.	Igen	A tematikus csomagok kapcsolódását a Stratégia és az OP célrendszeréhez bemutattuk, néhány mondatban pedig rögzítettük a tematikus csomagok célját, és térségspecifikus jellegét.
152	Miniszterelnökség Területfejlesztés Stratégiai Tervezéséért Felelős Helyettes Államtitkár	Márkus Ferenc helyettes államtitkár	A kiemelt térségi programban megfogalmazott prioritások és a vármegyei területfejlesztési tervek prioritásainak kapcsolódás szemléltetését teljesebbé tehetné a megyei ITP-k BKÜ-re vonatkozó forrásfelhasználási módjaihoz rendelt keretösszegek bemutatása a dokumentumban. (Még ha formálisan csak előzetes ITP-ként futnak is ezen programok jelenleg.) Így a forrásoldal legalább a TOP Plusz szintjén láthatóvá válnak a BKÜ-re vonatkozóan.	Igen	Megjelenítettük a vármegyei ITP-k balatoni forrásait.
153	Miniszterelnökség Területfejlesztés Stratégiai Tervezéséért Felelős Helyettes Államtitkár	Márkus Ferenc helyettes államtitkár	A program csak a BFT által koordinált vagy közvetlenül végrehajtott projekteket mutatja be, azonban ez nem a térséget érintő fejlesztések teljessége. Érdemes lenne bemutatni a programban nem szereplő területeket is, pl. egy lehatárolási mátrixban, hogy érthető legyen az itt szereplő fejlesztések környezete, helye, kapcsolódása.	Nem	A Terv nem csupán a BFT által koordinált vagy végrehajtott projekteket mutatja be, hiszen az ágazati projektlistában a BFT-től független projektek is szerepelnek, amelyek a szakmai-társadalmi egyeztetés nyomán jelentősen bővültek, és ezt a bővítést a későbbiekben is tervezzük.
154	Miniszterelnökség Területfejlesztés Stratégiai Tervezéséért Felelős Helyettes Államtitkár	Márkus Ferenc helyettes államtitkár	Minden projektötletre vonatkozóan megjegyzendő, hogy a „hazai forrás” kifejezés nagyon homályos, minisztériumok saját forrásától központi pályázati forráson át akár a közösségi finanszírozás is beleérthető. Ahol lehet, ott szükséges lenne utalni a konkrét támogatási lehetőségre is, pl. Magyar Falu Program.	Részben	Ameddig nem látjuk, hogy a következő években milyen költségvetési források érhetőek el várhatóan, addig nem szeretnénk konkretizálni az egyes forrásokat. A Végrehajtási Terv jellegéből adódóan - amennyiben megvalósulási fázisba lép - folyamatos felülvizsgálatra és várhatóan módosításokra is szorul majd. Amennyiben a hazai forrásszerkezet kapcsán már konkrétabb ismereteink lesznek, a módosítások átvezethetők.

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
155	Miniszterelnökség Területfejlesztés Stratégiai Tervezéséért Felelős Helyettes Államtitkár	Márkus Ferenc helyettes államtitkár	A kiemelt térségi megvalósítású projekteknél vizsgálandó, hogy mely típusú projektek esetében lehet hatékony a végrehajtás decentralizálása, és hol lenne a fejlesztések menedzselése aránytalanul nagy feladat az Ügynökségnek, miközben az irányító hatóságok erre szakmailag és kapacitásban is felkészültebbek. Esetenként nem a fejlesztések megvalósítása, hanem a benyújtandó pályázatok térségi összehangolása lenne fontos a BFT részéről.	Részben	Vélhetően itt a vízpart-rehabilitációs projektekre, illetve a településfejlesztési támogatások kihelyezésére céloz az észrevétel. A vízpart-rehabilitációs projektek kapcsán számos további potenciális kedvezményezettet megjelöltünk, míg a településfejlesztési támogatások kapcsán valójában a már most is működő BFT-s támogatások bizonyos mértékű kiszélesítésére tettünk javaslatot. A többi projektjavaslat részben már működő, BFT-hez köthető projekt, részben kifejezetten a BFT és az Ügynökség megvalósításában tervezett, részben pedig ügynökségi végrehajtásban, szakmai szervezetek támogatásával tervezett.
156	Miniszterelnökség Területfejlesztés Stratégiai Tervezéséért Felelős Helyettes Államtitkár	Márkus Ferenc helyettes államtitkár	Az Európai Bizottság 2022. december 22-én elfogadta a 2021-2027-es operatív programokat, így azok tartalma véglegessé vált, a korábbi változások átvezetése viszont szükséges. Ezért javasolt a dokumentum és főként a forrástervezés felülvizsgálata aktualizálása az elfogadott OP-k és a felhívások vagy felhívás tervezetek alapján. Például az alábbi esetekben szükséges az illeszkedés felülvizsgálata a megnevezett OP intézkedés és a tervezett fejlesztések, projektek között: Kiemelt térségi megvalósítású projektek Táj obszervatórium létrehozása - TOP Plusz 1.2 - Balatoni klímaakadémia - KEHOP Plusz 4.4, TOP Plusz 3.1 Kisléptékű infrastruktúra-fejlesztések a klímaváltozáshoz történő alkalmazkodás érdekében - KEHOP Plusz 4.4 Balatoni utastájékoztatási rendszer kiépítése II. ütem - TOP Plusz 1.2, 3.1	Igen	A pontosításokat, egyeztetéseket megtettük, bizonyos esetekben az intézkedés-szintet nem neveztük meg.
157	Miniszterelnökség Területfejlesztés Stratégiai Tervezéséért Felelős Helyettes Államtitkár	Márkus Ferenc helyettes államtitkár	Bár a célok, prioritások között még megjelent, a 2. (népességmegtartó képesség javítása) tematikus csomag esetében már nem domborodik ki az agrárium és az ahhoz kapcsolódó élelmiszeripar, és REL kiemelt szerepe, főleg a nem tóparti települések népességfejlesztő, minőségjavító képesség növelése érdekében. Ez a szempont ugyanakkor a klímaadaptációs csomaghoz, vagy épp a térségi kohézióhoz is hozzátartozik.	Részben	Köszönjük a javaslatot, jelenleg vonatkozó konkrét projekttervvel nem rendelkezünk. Viszont tény, hogy számos balatoni jó gyakorlat ismert a témában, melyek egy részében az Ügynökség is aktívan részt vett (pl. Somogyi Helyi Termék Egyesület létrehozatala, Vidék Minősége védjegy)
158	Miniszterelnökség Területfejlesztés Stratégiai Tervezéséért Felelős Helyettes Államtitkár	Márkus Ferenc helyettes államtitkár	A Kiemelt térségi terület- és településfejlesztési támogatások projekt forrásigény tekintetében a 2. tematikus csomag legjelentősebb eleme, javasolt valamivel részletesebb kifejtése, a konkrét fejlesztésekre vonatkozó példákkal együtt.	Igen	A fejlesztések itt a BFT aktuálisan működő támogatási gyakorlatához kapcsolódó tematikákban valósulhatnak meg a településfejlesztés tematikájában. A 7 Mrd keretösszeg 7 évre elosztva értendő, tehát évi 1 mrd forintos kiemelt térségi településfejlesztési támogatási keretről van szó.
159	Miniszterelnökség Területfejlesztés Stratégiai Tervezéséért Felelős Helyettes Államtitkár	Márkus Ferenc helyettes államtitkár	Kiemelt térségi ágazati kulcsprojektek A vízügyi és közüzemi infrastruktúra-fejlesztési projekteknél több esetben megvizsgálandó, hogy nem vonhatók-e be KEHOP Plusz források a hazai mellett.	Igen	Elfogadjuk, azonban az ágazatoktól kapott információk felhasználásával készítettük a projektlistát.
160	Miniszterelnökség Területfejlesztés Stratégiai Tervezéséért Felelős Helyettes Államtitkár	Márkus Ferenc helyettes államtitkár	A BKÜ települései közül nem mindegyiken épült ki a lakossági szennyvízelvezetés, -kezelés (pl. Badacsony egyes településrészei) Javasolt ezen feladat nevesítése is annak érdekében, hogy egyszer megvalósulhasson a térség 100%-os szennyvízkezelése	Igen	A feladat és a projektjavaslat nevesítésre került, települések részéről is érkezett ilyen javaslat.
161	Miniszterelnökség Területfejlesztés Stratégiai Tervezéséért Felelős Helyettes Államtitkár	Márkus Ferenc helyettes államtitkár	A Balaton új üzemeltetési rendjéhez szükséges fejlesztések - mélyfekvésű területek feltöltése, partfalbiztosítások rendezése, vízminőségvédelem fejlesztése projekt esetében javasolt vizsgálni az 1. tematikus csomaghoz tartozó, „Komplex vízpart-rehabilitációs program megvalósítása” c. projekttel való kapcsolatos, az esetleges átfedéseket kiszűrendő.	Igen	A Végrehajtási Terv társadalmi-szakmai egyeztetése során részben módosult az ágazati terv, illetve elfogadjuk, hogy a vízügyi ágazati szereplők és a Tanács részéről pontos lehatárolást igényel a projektek tartalmi meghatározása. Ugyanakkor ehhez szükségesnek látjuk azt, hogy a Végrehajtási Terv valamilyen módon megvalósulási fázisba léphessen.
162	Miniszterelnökség Területfejlesztés Stratégiai Tervezéséért Felelős Helyettes Államtitkár	Márkus Ferenc helyettes államtitkár	A Keszthely-Hévíz kötőtpályás kapcsolat megteremtése projekt esetében becsült összeg megjelenítése javasolt, tekintve, hogy a többi projekt mindegyikénél szerepel legalább becsült beruházási költség.	Igen	A becsült költség (tervezésre) beépítésre került.
163	Miniszterelnökség Területfejlesztés Stratégiai Tervezéséért Felelős Helyettes Államtitkár	Márkus Ferenc helyettes államtitkár	Mindössze két terület bemutatása szerepel a fejezetben, szükséges lenne kibővíteni a többi releváns fejlesztési céllal. Fontos lenne a térségi humán fejlesztések bemutatása is, ami a térségen belüli fejlettségi különbségek, elvándorlás/elöregedés, gazdasági szezonális csökkenése érdekében feltétlenül szükséges. A természetvédelem és a lakossági környezet/klímavédelem is kiemelten fontosak a térségben	Igen	Elfogadjuk az észrevételt, azonban éppen jelen, társadalmi egyeztetési fázist kívánjuk arra felhasználni, hogy az egyéb ágazatok kulcsprojektjei felszínre kerüljenek. Tapasztalataink szerint ez részben sikeres volt (pl. természet- és környezetvédelem), de további egyeztetések szükségesek.

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
164	Miniszterelnökség Területfejlesztés Stratégiai Tervezéséért Felelős Helyettes Államtitkár	Márkus Ferenc helyettes államtitkár	Javasolt kiegészíteni a kritériumnak való megfeleléség vizsgálatát a lehetőségekhez mérten objektívnek mondható minta mutatókkal (lásd pl. a Monitoring és értékelési terv fejezetben felsorolt lehetséges mutatók). A kritériumrendszer alkalmazhatóságát segítené, ha konkrét példákat, javaslatokat tartalmazna a dokumentum objektív, a gyakorlatban is használható, és az adott tématerület/pályázati konstrukció egyéb értékelési szempontjaihoz illeszthető értékelési szempontokkal. Megfontolandó továbbá bizonyos kritériumok jogosultsági szempontként történő rögzítése, és/vagy egy javasolt irányszám meghatározása a BKU szempontjainak teljes szempontrendszerben történő súlyára vonatkozóan (Pl. 100-ból 30 pont a BKÜ szempontrendszerre). Mindez viszont túl részletes lenne a Végrehajtási Terv részeként, erről a későbbiekben külön dokumentum is összeállításra kerülhetne.	Igen	Egyetértünk azzal, hogy a kiválasztási kritériumok pontosítása és bővebb kifejtése egy külön dokumentumban lenne célszerű. Tekintettel arra, hogy jelen Terv megvalósulása és az abba foglaltak alkalmazása nyilvánvalóan kérdéses, a kiválasztási kritériumok megerősítése és bővebb kidolgozása egy következő fázis terméke lehet.
165	Miniszterelnökség Területfejlesztés Stratégiai Tervezéséért Felelős Helyettes Államtitkár	Márkus Ferenc helyettes államtitkár	A bevonható partnerek körét javasolt bővíteni az alábbiakkal: Minisztériumok: a gazdaságfejlesztési, illetve külügyi és külgazdasági minisztériumok, valamint az Agrárminisztérium bevonása Ágazati irányító szervek, intézmények: Magyar Turisztikai Ügynökség Zrt. valamint az Akív- és Ökoturisztikai Fejlesztési Központ Nkft. bevonása További civil és érdekvédelmi szervezetek bevonása A fenti partnerek projektekbe való bevonásának lehetőségét is javasolt vizsgálni. Az indikátorokat az alábbiakkal javasoljuk bővíteni, amennyiben mérhető, viszonylag könnyen hozzáférhető adatok rendelkezésre állnak, továbbá megfontolandó az indikátorok listájának mellékletként történő szerepeltetése. 1.1. Vízgazdálkodás, vízügyi infrastruktúra-fejlesztés: Javasolt kiegészíteni a vízállás, aszályos napok száma adatokkal 1.2. Közütemi infrastruktúra fejlesztések: Javasolt kiegészíteni a közcsonatna-hálózat hosszával 1.3. Integrált településfejlesztés: Intézményi ellátottságra vonatkozó adatokkal kiegészítendő 2.1 és 2.2 Természetvédelem és Klímavédelem: a kifízetett támogatások mértékét is javasolt hozzátenni 3.1 Lakhatási, otthonteremtési programok: Fontos lenne az éves lakott napok számának/arányának vizsgálata is a kihasználtság mérésére (pl. vízfogyasztás, áramfogyasztás mennyisége, és időszaka, vagy épp mobil cellainformációk alapján). Ez lehetne egyben az ingatlanmenedzsment által bevonható ingatlanok feltérképezésének alapja is. 3.2 Oktatás, ösztöndíjak: Programozói, informatikai oktatáson résztvevők száma is érdekes mutató lehet és a bölcsődei-óvodai férőhely-kihasználtság is vizsgálható lenne. 3.4 Társadalmi felzárkóztatás: A lakásoknál javasolt a komfort helyett/mellett az energiahatékonysági besorolás vizsgálata, továbbá plusz indikátorként a munkaképes korúak inaktív keresetének mértéke szerepeltetése. 4.3 Vállalkozások fejlesztése: Újonnan létrehozott vállalkozások számával javasolt kiegészíteni, akár méret, akár nemzetgazdasági ágak szerinti megoszlásban. 5.1 Elérhető Balaton program további intézkedései és kiterjesztése a teljes üdülőkörzetre: Legközelebbi vasútállomásra vonatkozó információval kiegészíthető. 5.3 Lokális forgalomcsillapítási intézkedések, mikromobilitási megoldások: A gyalogolhatóságra (pl. forgalom elől elzárt gyalogos közterek területe), a különböző e-roller és e-bike megosztó rendszerekre (töltőpontok, parkolási pontok száma, kölcsönözhető járművek száma) vonatkozó adatokkal bővíthető. 6.1 Attrakciófejlesztés: Kulturális rendezvények számával javasolt kiegészíteni. 7.1 Mezőgazdaság, helyi termékek: a birtokstruktúra változásának mérésére javasolt valamely indikátort betenni, akár Ingatlannyilvántartás, akár corine területhasználat alapján, vizsgálva akár a háztáji hasznosulást falvakban. 8.1 Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése: a mentők átlagos térségi kiérési ideje, vagy épp	Igen	A módosítást beépítettük.
166	Miniszterelnökség Területfejlesztés Stratégiai Tervezéséért Felelős Helyettes Államtitkár	Márkus Ferenc helyettes államtitkár	1.1. Vízgazdálkodás, vízügyi infrastruktúra-fejlesztés: Javasolt kiegészíteni a vízállás, aszályos napok száma adatokkal 1.2. Közütemi infrastruktúra fejlesztések: Javasolt kiegészíteni a közcsonatna-hálózat hosszával 1.3. Integrált településfejlesztés: Intézményi ellátottságra vonatkozó adatokkal kiegészítendő 2.1 és 2.2 Természetvédelem és Klímavédelem: a kifízetett támogatások mértékét is javasolt hozzátenni 3.1 Lakhatási, otthonteremtési programok: Fontos lenne az éves lakott napok számának/arányának vizsgálata is a kihasználtság mérésére (pl. vízfogyasztás, áramfogyasztás mennyisége, és időszaka, vagy épp mobil cellainformációk alapján). Ez lehetne egyben az ingatlanmenedzsment által bevonható ingatlanok feltérképezésének alapja is. 3.2 Oktatás, ösztöndíjak: Programozói, informatikai oktatáson résztvevők száma is érdekes mutató lehet és a bölcsődei-óvodai férőhely-kihasználtság is vizsgálható lenne. 3.4 Társadalmi felzárkóztatás: A lakásoknál javasolt a komfort helyett/mellett az energiahatékonysági besorolás vizsgálata, továbbá plusz indikátorként a munkaképes korúak inaktív keresetének mértéke szerepeltetése. 4.3 Vállalkozások fejlesztése: Újonnan létrehozott vállalkozások számával javasolt kiegészíteni, akár méret, akár nemzetgazdasági ágak szerinti megoszlásban. 5.1 Elérhető Balaton program további intézkedései és kiterjesztése a teljes üdülőkörzetre: Legközelebbi vasútállomásra vonatkozó információval kiegészíthető. 5.3 Lokális forgalomcsillapítási intézkedések, mikromobilitási megoldások: A gyalogolhatóságra (pl. forgalom elől elzárt gyalogos közterek területe), a különböző e-roller és e-bike megosztó rendszerekre (töltőpontok, parkolási pontok száma, kölcsönözhető járművek száma) vonatkozó adatokkal bővíthető. 6.1 Attrakciófejlesztés: Kulturális rendezvények számával javasolt kiegészíteni. 7.1 Mezőgazdaság, helyi termékek: a birtokstruktúra változásának mérésére javasolt valamely indikátort betenni, akár Ingatlannyilvántartás, akár corine területhasználat alapján, vizsgálva akár a háztáji hasznosulást falvakban. 8.1 Egészségügyi szolgáltatások fejlesztése: a mentők átlagos térségi kiérési ideje, vagy épp	Nem	A Végrehajtási Tervben szereplő indikátorok a BFT által 2021-ben majd a Kormány által 2022 decemberében, több fázisban társadalmasított fejlesztési Koncepcióban, Stratégiában és Operatív Programban rögzültek. Ezek módosítását jelen fázisban nem tervezzük.
167	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	Valóban nagy szükség volna a tavat egyetlen egységként kezelni, sőt a vízgyűjtőre kiterjesztve vizsgálni. Tovább nehezíti az egységes kezelést az a tény, hogy a Balaton és vízgyűjtő területe 3 vízügyi igazgatóság fennhatósága alá tartozik. Véleményünk szerint a legfontosabb volna a tó és vízgyűjtője integrált vízgazdálkodásának megvalósítása, vízminőségének biztosítása, a tó ökológiai rendszerének megvédése, a vizes élőhelyek megtartása, mert ezek nélkül a fejlesztés oka fogyottá válhat. Egy fürdőre alkalmatlan, élettelen tó minden vonzerejét elveszíti. Sajnálattal vettük tudomásul, hogy a Balaton térség vízgazdálkodását érintő kérdésekről, a tervezett és megvalósult fejlesztésekről szóló belügyminisztériumi tájékoztató anyag nem publikus, a térség környezet- és természetvédelmét érintő kérdésekről, a tervezett és megvalósult fejlesztésekről beszámoló elnapolásra került. Ez nagyban hozzájárult volna a Végrehajtási Tervben megfogalmazott célok konkrét tartalmának megismeréséhez.	Részben	A javaslat számos megállapításával egyetértünk. A Balaton Fejlesztési Tanács és az Ügynökség hatásköre tekintetében azt tudjuk elmondani, hogy a Tanács által 2021-ben, majd a Kormány által 2022-ben elfogadott tervezési dokumentumaink és az ahhoz kapcsolódó teljes dokumentáció elérhető a balatonregion.hu honlapon.

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
168	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	A magas minőségű környezet biztosítása nem elsősorban technológiai kérdés, hanem elsősorban szemléletváltás kérdése és kulcsa a fogyasztás csökkentése (demand-side mitigation). A magas minőségű környezet azon múlik, hogy a jelenlegi természeti környezetet hogyan óvjuk meg és állítjuk helyre, és a jelenlegi épített környezet minőségét (nem pedig mennyiségét!) hogyan javítjuk. A természeti környezet és az épített környezet "fejlesztését" úgy kell fenntarthatóan végrehajtani, hogy a jövőben várható természeti, társadalmi, gazdasági változások bekövetkeztével is vonzó és biztonságos legyen.	Részben	Szintén ajánljuk figyelmükbe a Balaton Kiemelt Térség Fejlesztési Programja (2021-2027) Stratégiai Program és Operatív Program című dokumentumokat, melyek elérhetők honlapunkon. Jelen Végrehajtási Terv ezekből került levezetésre. E terveket a Tanács és a Kormány is jóváhagyta, elfogadta. Számos olyan gondolat köszön vissza ezekben, amely az észrevételben, javaslatban szerepel.
169	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	A klímaadaptáció vitathatatlanul fontos, de vele egy fontossági szinten kell kezelni a klímaváltozás mitigációját. Törekedni kell a klímaváltozás lassítására, megállítására az üvegháztartású gázok kibocsátásának csökkentésével, energiahatékonysággal és energiatakarékos-sággal. Ez egy olyan cél, amely fejlesztéspolitikai fókusként, szakterületeken átvélő stratégiákat, célzott fejlesztéseket és kommunikációt igényel. Ha nem kerül a fejlesztéspolitika fókuszába a klímaváltozás mérséklése, olyan mértékben fog változni a klíma, amelyhez lehetetlen az adaptáció. Ezért javasoljuk az 1. fejlesztéspolitikai fókusz kibővítését a következőkre: " klímaváltozás mérséklése és klímaadaptáció" Ez a változtatás összhangban van a Veszprém, Somogy és Zala vármegyei klímastratégiákkal, a Balaton Kiemelt Térség Klímastratégiájával, valamint a hazai és Európai Unió klímacélok-kal is.	Igen	Ez esetben a kiemelt térségi Klímastratégiára utalunk magunk is, melyet a Tanács 2020-ban fogadott el, és szintén elérhető a balatonregion.hu honlapon. A mitigáció ebben alapvető célként jelenik meg, dolgozunk azon, hogy projektjavaslatainkban ez hangsúlyosabban megjelenjen. A javasolt változtatást megtettük, a mitigációt több helyen hangsúlyozzuk.
170	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	A térségi tervekkel való kapcsolódás fontos része a végrehajtási tervnek, de nem szabad szem elől téveszteni a Nemzeti Fenntartható Fejlődési Keretstratégiához és a Nemzeti Tiszta Fejlődési Stratégiához kapcsolását, amelyeknek ebben a térségben is meg kell valósulniuk.	Nem	Jelen dokumentum alapvetően egy területfejlesztési dokumentum, a hazai területpolitika számára kíván egy pilot dokumentumként szolgálni. Számos egyéb ágazati stratégiának meg lehetne feleltetni, azonban ezeket az illesztéseket megtettük a hosszútávú koncepció, a középtávú stratégia és az OP tervezése során.
171	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	Az itt felvázolt szakmai kapcsolatok mellett a program végrehajtásának nemzetközi hátterét kell, hogy biztosítsák azok a nemzetközi egyezmények, amelyeknek Magyarország is aláírója, mint az Európai Unió Biodiverzitási Stratégiája, Az Európai Unió Klímastratégiája, az Európai Táj Egyezmény (amelyre az anyag hivatkozik is), a Párizsi Egyezmény, az ENSZ Biodiverzitási Egyezmény (CBD).	Nem	Ezeket a feltételeket alapvetésnek tekintjük. A térségi jelleget kívántuk a dokumentumban erősíteni. Az általunk pilotnak tervezett Végrehajtási Terv egy feszes tartalmú, kifejezetten a Balaton térségére koncentráló dokumentumnak készült, melyet a széles spektrumú kitekintések szétfeszíthetnek.
172	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	A projekt jó, de a projekt tudománykommunikációs, disszeminációs célját tekintve kevés benne a tudományos partner. Alapvető fontosságú lenne, hogy a klímaváltozás és a helyi időjárási változások vizsgálatát végző, a vízrajzi folyamatok nyomon követését és modellezését, a klímareziliens mezőgazdasággal és településtervezéssel foglalkozó, az ökológiai közgazdaságtanban járatos szakmai műhelyek is kezdettől partnerei legyenek a projektnek. Ennek és az elmúlt időszak inflációjának fényében a forrásigényt is alulméretezettnek tartjuk.	Részben	Értjük és elfogadjuk a javaslatot, de ez a tartalom és forrásösszeg volt az, amit jelen tudásunk szerint megalapozottan rögzíthettünk ebben a tervben.
173	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	A tartalom vázlata jó, de a stratégiai és átfogó célok fényében szükségesnek látjuk a kiegészítésüket a mezőgazdaság és a természeti erőforrások klímaadaptációjával. Ezeken a területeken is létfontosságú segíteni kisléptékű infrastruktúra-fejlesztésekkel, mint pl. vízmegtartás, erózió mérséklése, védősávok, természetbarát halgazdálkodás, klímareziliens erdészet és állattartás, wetland rehabilitáció. A strandok klímaadaptációjában nem elsősorban az árnyékolás a fontos, hanem a változó vízszinttel kompatibilis vízparti létesítmények és partvédelem. A szakmai partnerek közé fel kell venni a klímareziliens természetvédelemmel, mezőgazdasággal, településfejlesztéssel kapcsolatos kutatást, munkát végző szakmai műhelyeket, mert a lakosság, a civil szervezetek, a települési önkormányzatok és a BFT nem rendelkezik (még) azzal a szakmai háttértudással, ami ahhoz kell, hogy ezek a fejlesztések szakszerűen legyenek tervezve és ellássák a céljukat.	Részben	Éppen amiatt, mert a projekt tartalmának szélesebbre nyitása már meghaladhatja kapacitásainkat, kezdetben egy szűkebb, településfejlesztési jellegű projektsomagban gondolkodunk. Álláspontunk szerint ez támogathatósági szempontból is kezelhetőbb lehet.
174	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	Ahhoz, hogy egy ilyen rendszer létrejöjjön, elengedhetetlen egy szakszerűen felépített informatikai adatszolgáltató rendszer és az adatok térinformatikai integrációja. Egy tájobszervatórium és döntéstámogató rendszer üzemeltetésében az Európai Unió Copernicus Programjában szolgáltatott műholdas földmegfigyelési adatok kulcsszerepet tudnak játszani, hiszen a műszeres és helyi megfigyelésen alapuló adatokat kiegészítik térben és időben nagy részletességű, térképszerű adatokkal, vizualizációkkal. Ezek az adatok lehetővé teszik a döntések hatásának térben és időben explicit modellezését is. A tájobszervatórium létrehozása projektben tehát elengedhetetlen a Lechner Tudásközpont és azon belül is a Földmegfigyelési Operatív Központ partnerként történő bevonása, továbbá adatgazdaként, monitorozó partnerként az Országos Vízügyi Főigazgatóság és a regionális vízügyi igazgatóságok, a Balatoni Limnológiai Kutatóintézet és a Központi Statisztikai Hivatal részvétele a projekt kezdetétől. Ennek fényében a projekt tervezett forrásigénye alulméretezett.	Részben	A tájobszervatórium terve egy Culturecovery c. nemzetközi projektben került kidolgozásra, melyben a Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség kedvezményezettként vett részt. Ezáltal a tervek Ügynökségünk-nél elérhetők. Ugyanakkor megjegyezzük, hogy a Lóczy Lajos Program keretein belül egy az észrevételben jelzethez hasonló monitoring-partnerség körvonalazódik.

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
175	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	<p>A parti létesítmények tervezésénél, építésénél figyelembe kell venni egyrészt a tó élővilága és emberi használata szempontjából optimális vízszintszabályzási rendet, amely jelentősen különbözik a mostani szabályzási rendtől, valamint a klímaváltozás miatt a szabályozási környezettől függetlenül is várható vízszint-ingadozásokat.</p> <p>Minden változtatást a tó épített és természeti környezetében úgy kell kialakítani, hogy ingadozó vízjárás esetén is betöltse funkcióját. Ehhez meg kell tervezni és tesztelni kell azokat a partvédmű típusokat, amelyek kompatibilisek az emberi használattal, természetes élőhelyként is jól funkcionálnak és vízállási szélsőségek esetén is használhatóak. Kiemelt szerepet kell adni a természetes partvédelemnek a vízparti növényzet helyreállításával.</p> <p>A tervezés és tesztelés időszakáig a Balaton vízpartrehabilitációs tervvel érintett területére változtatási tilalmat kell elrendelni.</p> <p>A projektbe szakmai partnerként kezdettől be kell vonni a vízpart természeti környezetének, ökológiájának kutatásával foglalkozó szakmai szervezeteket (BLKI, Pannon Egyetem most már MATE Georgikon Campus), a vízszint és a vízminőség, továbbá a vízszint és a parti létesítményekre vonatkozó ár- és belvízkockázat modellezésében járatos szakmai szervezeteket (MTA-BME vízgazdálkodási kutatócsoport, Viziterv Environ) és létre kell hozni az együttműködést természetközeli, klímareziliens partvédelemben járatos hazai és külföldi intézményekkel, szakmai szervezetekkel.</p> <p>A felsorolt feladatok sokaságára tekintettel a projekt költségvetését módosítani szükséges.</p>	Részben	<p>Már önmagában a projektjavaslat is jelentős forrásigényt fogalmazott meg a Végrehajtási Tervben szereplő többi projekthez képest, azonban az észrevétel még ambíciózusabb. A jelenlegi forrásstruktúrában nem látjuk azt a bőséget, ami ilyen jelentős partnerséggel végrehajtásra kerülő programot eredményezhetne. Az észrevétel tartalmával ugyanakkor nagymértékben egyetértünk, de tapasztalataink szerint a legfontosabb az lenne, hogy elinduljon (jelentős késedelemmel) egy komplex vízpart-rehabilitációs program, amely már a korábbi programozási időszakra nézve is előkészített volt.</p>
176	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	<p>A projekt megvalósítása véleményünk szerint nem járna jelentős népségségmegtartó erővel. Fontos a régió belüli turisztikára való fókuszálás, a helyi lakosság számára, rövid utazással elérhető programok, desztinációk nyújtása.</p>	Nem	<p>Álláspontunk szerint identitáserősítő hatása van a projektnek, ami hosszútávon hozhat eredményeket.</p>
177	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	<p>A kezdeményezés hiánypótló szerepet tölt be, és potenciálian nagy hatása lehet a fiatalokra. A munkahely és a lakhatás együttes támogatása nagy megtartó erő, főleg tanulmányi támogatással együtt. Igen fontos feladat a szezonális munka helyett az egész évben stabilan rendelkezésre álló munkahely biztosítása, valamint a hosszú távú (családós) letelepedés támogatása.</p> <p>Kérdés, hogy az önkormányzatoknak rendelkezésre állnak-e ehhez megfelelő lakások, és ha nem, tudják-e a lakásállományukat korszerű, klímareziliens módon, az épített környezetnek a természeti környezet rovására történő terjeszkedése nélkül biztosítani?</p>	Nem releváns	<p>Igen, a projekt kulcskérdése, hogy az önkormányzatokat (és a piaci szereplőket) milyen mértékben sikerül bevonni. Ami pozitívum, hogy a térségben már helyi szinten elindultak hasonló kezdeményezések, tehát nem teljesen ismeretlen ez a modell.</p>
178	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	<p>Kétségesnek tartjuk, hogy a projektet megvalósítása jelentős népségségmegtartó erővel járna. A partnerek közé javaslnánk a Balaton-Felvidéki Nemzeti Park bevonását, a természetvédelemben és az ökoturizmus területén történő önkéntes munka remek szemléletformáló eszközzé válhat és népszerűsítheti a felelős viselkedést.</p>	Részben	<p>A BFNPI-t nevesítettük a partnerek között, ugyanakkor az önkéntes programok szintén az identitásépítésben, erősítésben játszhatnak jelentős szerepet.</p>
179	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	<p>Ebben a projekteben sem látjuk a népségségmegtartó szerepet. Ez egy remek, bevált programlehetőség. Az évi egy akció mellett fontos lenne - akár a kisléptékű infrastruktúra-fejlesztések között is - a kishajós vízisportok lehetőségeinek megteremtését, valamint a kishajózásra alkalmas szезon kiterjesztését. A kajak-kenu, túrakajak, kishajós vitorlás sportokon kívül a SUP, kiteszörf, szörf, valamint a hajózáson kívül a nyíltvízi úszás szerepelhetne. Ezen sportok szезonjának hosszabbítása fontos vonzerőt jelent, amihez öltözők, zuhanyzók, szaunák, sólyák, csónak tárolási lehetőségek kiépítése szükséges. Nagyon fontos lenne a versenysporton és a nagyhajós vitorlázáson kívül a többi vízi sportág támogatása, elérhetővé tétele a helyi lakosság számára is.</p>	Részben	<p>Az identitáserősítés véleményünk szerint itt is releváns. Emellett pedig a javaslat értékes, köszönjük!</p>
180	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	<p>A tartalom jelen leírása nem értelmezhető, nincsen benne konkrét felsorolás, de még utalás sem arra, hogy voltaképpen milyen fejlesztéseket terveznek, így nem alkalmas véleményezésre.</p> <p>A térség népségségmegtartó képességét a lakhatáson, az egész éves munkalehetőségen, a bölcsődei és iskolai, egészségügyi ellátottágon keresztül lehet elérni, ebben a Balaton térsége sem kivétel.</p>	Nem releváns	<p>Itt a Balaton Fejlesztési Tanács által már működtetett településfejlesztési támogatások fenntartásáról, és korlátozott bővítéséről van szó. A leírás némileg bővült, más észrevétel is jelezte ezt a hiányt.</p>
181	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	<p>Az integrált monitoring hálózat létrehozása akkor fogja a térségi kohézió céljait szolgálni, ha annak alapvető téradatai (légifotó, domborzati modell, topográfiai térkép, ingatlan-nyilvántartás, stb.) és a monitoring során gyűjtött adatok is nyilvánosak, mindenki számára könnyen hozzáférhetőek.</p>	Részben	<p>Egyetértünk, azonban van olyan monitoring tevékenység, ami alapvetően a szakmai-tudományos kör számára hasznos. Jelenleg is szakmai vita tárgyát képezi, hogy a Balatonnál egy széles körben elérhető, nyilvános adatbázis létrehozása lenne a cél, vagy pedig egy a tudományos, kutatói szféra számára hasznosítható adattartalom előállítás a cél.</p>

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
182	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	A motoros és nagyhajós vitorlás hajózásban az AIS rendszer bevezetése azonnal lehetővé tenné a szabályok sokkal következetesebb betartását, valamint részletesebb szabályok létrehozását (sebességkorlátozások, no-go zónák, zaj korlátozás, szennyezések forrásainak azonosítása, engedély nélkül közlekedő hajók azonosítása) és sokkal hatékonyabbá tenné a mentést. Az adatok térinformatikai jellege és a szükséges adat-infrastruktúra miatt szükséges a Lechner Tudásközpont bevonását partnerként a projektbe. A közlekedésbiztonsági fejlesztések során kiemelten fontos a nem személyautós közlekedés prioritálása, a biztonságos, zavartalan gyalogos és kerékpáros közlekedés feltételeinek megteremtése.	Részben	Amennyiben jól értjük, ez egy támogató észrevétel, amit ezúton is köszönünk! A Lechner Tudásközpontot beépítettük a partnerek közé.
183	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	Az intézmény működtetése nagyon sokat javítana a Balatoni tömegközlekedés feltételein. Szükséges a jelenlegi közlekedési infrastruktúra minél részletesebb felmérése, szakmai tesztelése a hiányosságok feltárása érdekében. A fejlesztések integrált szakmai tervezéséhez szakértők bevonását (pl. Mobilissimus Kft) javasoljuk.	Részben	Köszönjük a javaslatot!
184	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	A projektet megvalósítása fontos cél kell legyen az adatok online elérhetősége, valamint a turizmuson kívül a helyi lakosok érdekeinek szem előtt tartása is.	Igen	Egyértelműen cél, hogy az online elérhetőség és a lakosság tájékoztatása biztosított legyen.
185	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	Ezen fejlesztési tervek szakmai értékelése előtt alapvető fontosságú az új üzemeltetési rend szakmai kiértékelése. Az új üzemeltetési rend célja a tó vízszint-ingadozásainak, az alacsony vízjárású időszakoknak a megelőzése. A vízszintszabályzás célrendszere és a jelenlegi vízszintszabályzási rend több szempontból is téves, felülvizsgálatra szorul. Az elmúlt évek során erről több előadás volt nyilvánosan elérhető. A felülvizsgálat ideje alatt javasolt a +100 cm-es felső küszöbérték visszaállítása <u>vízminőségvédelmi, természetvédelmi okokból</u> .	Nem	Az ágazati projekteket alapvetően az ágazati irányító intézmények javaslatai alapján rögzítettük.
186	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	Az iszaptérkép elkészítése mellett szükséges a mederkotrási tervet felülvizsgálni. Az érintett szakmai műhelyek (BLKI, MTA-BME, BFNPI)állásfoglalása szerint kétséges, hogy a mederkotrás hozzájárul-e a vízminőség védelméhez. A zagyterek fejlesztése során kiemelten tekintettel kell lenni a vizes élőhelyek védelmére (jelenleg a zagyterek jelentős része Natura 2000 és/vagy ramsari terület) és a tájvédelemre. A györöki zagyter reaktiválása egy új tájsebet hozott létre. Ipari kikötő létrehozására alkalmas lehet a Sió-zsilip alatt, de még a Kiliti duzzasztómű fölött a Siófoki volt hajógyár területe, így nem szükséges a tájképi, természetvédelmi és turisztikai szempontból oly értékes vízparton egy újabb építési beruházás. Fontos volna rögzíteni, hogy új zagyter kialakítása a nádasok kárára nem létesíthető!	Részben	Az ágazati projekteket alapvetően az ágazati irányító intézmények javaslatai alapján rögzítettük. Emellett - bár az alapelvvel egyetértünk - a Végrehajtási Terv szabályozási módosításokat, előírásokat nem tehet.
187	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	A "Balatonpart közterületei partvédő műveinek és közvetlen háttérterületeinek rendezésére vonatkozó környezeti hatástanulmány (OVF-Viziterv Environ 2020)" egyértelműen leírja, hogy a vízpartoknak a megemelt vízálláshoz való igazítása költséges, óriási beavatkozásokkal jár, amelyek egyértelműen rontani fogják a turizmus feltételeit és károsítják a természeti környezetet, addig mindenképpen, amíg az építkezések lezajlanak - várhatóan utána is. Ha a Balaton körüli partvédő művek nagy részét lebontjuk és megmagasítva újjáépítjük, az alapvetően fogja megváltoztatni a táj képét. Ha viszont a vízszintszabályzást átalakítjuk, a felső szabályzási szintet újra lecsökkentjük, ezeknek a beavatkozásoknak a töredéke válik szükségessé. A hatástanulmány több helyen megjegyzi, hogy a természetes nádasokkal védett strandokon nincs szükség újabb beavatkozásra, de azt is leszögezi ezzel ellentmondó módon, hogy természetközeli partvédelemre nincs műszaki megoldás. A rossz állapotú partvédőművek helyreállítása valóban szükséges, de olyan módon, hogy az új partvédelem ingadozó vízállás esetén is be tudja tölteni ökológiai és turisztikai funkcióját is (strand, sétány, park). Szükséges tehát a jelenleg tovább használt BVK típusú partvédő mű újratervezése. A védműnek nem egyszerűen egy adott keresztmetszetben a parttal párhuzamosan megépített műtárgynak kell lenni, hanem az ökológiai parti zónát kell (minimális mértékben) úgy átalakítani, hogy a partél lehetőleg állandó helyen legyen és a szárazföldi létesítményeket ne károsíthassa a víz. Fontos szempont a víz megközelíthetősége fürdőzés és horgászat céljára is. A mögöttes területek vízrendezése is szükséges, de ennek során nem szabad adottnak tekinteni a jelenlegi vízszintszabályzási rendet: a mögöttes területek vízrendezésének leghatékonyabb és egyben legolcsóbb módja a szabályozási szint visszaállítása arra a magasságra, amelyre a mögöttes területek csapadékvíz-levezető rendszere tervezve lett. A nádastérképezésekhez tartozó tervek felülvizsgálata során be kell vonni a jogi partvonalon kívüli, a tóhoz közvetlenül csatlakozó víztesteken található nádasokat (helyesebben vízi, vízparti élőhelyeket) is. A projekt a jelenlegi műszaki tartalommal, az aktuális vízszintszabályzási rend mellett ellentétes a projektkiválasztási kritériumrendszer 1., 2., 3. kritériumával, a természeti környezet, az ökológiai állapot erőteljes sérülésével jár, nem érvényesül a fenntartható tájhasználat elve, rontja a térség klímaadaptációs képességét.	Részben	Az ágazati projekteket alapvetően az ágazati irányító intézmények javaslatai alapján rögzítettük. Emellett - bár az alapelvvel egyetértünk - a Végrehajtási Terv szabályozási módosításokat, előírásokat nem tehet. Ugyanakkor az egy fontos észrevétel, hogy adott esetben a rögzített kiválasztási kritériumokkal szembemegy-e egy adott ágazati kiemelt térségi kulcsprojekt.

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
188	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	A levezető kapacitás növelését a Sió környéke természeti értékeinek megóvása mellett kell végrehajtani - a Sió-völgy településeinek a szép természeti környezet miatt jelentős kihasználatlan turisztikai potenciálja van. Fontos, megvizsgálandó lehetőségnek tűnik a Balatonkiliti és Siójut közötti szakaszon egy vizes élőhelyként is szolgáló vésztározó létrehozása, amely a Sió alacsony esése metett is lehetővé tenné valamennyi víz gyors levezetését, a levezetés pufferolását is.	Igen	Egyetértünk, ilyen jellegű elképzelésekről, tervekről tudomásunk van, a Sió teljes hosszán.
189	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	“4. vízügyi hajópark fejlesztése” Fontos a beszerzendő hajók környezetbarát üzemeltetése.	Nem	Jelen formájában a projekt kikerült a Tervből.
190	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	A kisvízfolyások árvízi biztonságát is befolyásolhatja az alsó szakaszokon a tó vízszintszabályzási rendje. A fejlesztések során fontos mérlegelni a vizes élőhelyek helyreállítását, a klímaadaptációs célként hangsúlyozott vízmegtartást az árvízbiztonság mellett. Nem biztos, hogy a keskeny, egyenes, kiépített trapézmeder ezek között az ideális kompromisszum. A kisvízfolyások alsó szakaszai és a hozzájuk kapcsolódó vizes élőhelyek fontos szerepet tölthetnek be a Balaton halállományának természetes utánpótlásában, ha fennáll az ökológiai és hidrológiai kapcsolat a tóval. A kisvízfolyások “fejlesztése” nem járhat a meder kiegyenesítésével, betonozásával! Ez a természet jelentős rombolását jelenti nem csak a vízfolyásban, hanem a kapcsolódó területeken is.	Részben	Ez esetben szintén egy ágazati projektről beszélünk, amelyeket az ágazati irányító szervek javaslatai alapján rögzítettünk.
191	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	“ 6. Balaton déli parti vízrajzi monitoring fejlesztése” A céllal egyetértünk.	Nem releváns	Köszönjük az egyetértő hozzászólást.
192	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	“7 Kincsesbánya-Kelet-balatoni reg. összekötése, előkészítés tervezés” Az ellátásbiztonságban legalább ilyen fontos szerepet kell kapnia a víztakarékosságnak és a szállítás közbeni veszteségek mérséklésének a vezetékek-hálózat karbantartásával. Ezeket a nem lehet kiváltani egy új vízáadó forrásnak a rendszerbe való bekötésével.	Nem releváns	Szintén ágazati fejlesztés, melyet a DRV Zrt javasolt még a tervezés egy korábbi fázisában. Aktualitása ugyanakkor kérdéses, de egyelőre a Tervben szerepeltetjük.
193	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	A műszaki tervezés, kivitelezés során kiemelten fontos a keresztezett vízfolyások, vizes élőhelyek hidrológiai és ökológiai átjárhatóságát megőrizni. Jelenleg számos helyen a vasút elválasztja egymástól a közvetlen vízpart és a távolabbi part vizes élőhelyeit. Az ökológiai és vízrajzi elválasztó hatás jelentősen csökkenthető, ha a vízfolyások, árkok átereszeit nem csak a várható vízhozamhoz méretezik (a klímaváltozás és a várható villámárvizek miatt is fontos ezeknek az elővigyázatos túlméretezése), hanem célnak tekintik, hogy a vízi vagy vízhez kötődő élőlények is át tudjanak járni a vasút egyik oldaláról a másikra. Az ideális az lenne, ha a vízi, vízparti növényzet a vasúti hidak, átereszek alatt is tudna folytatódni, így fennmaradnának, illetve helyreállnának az ökológiai összeköttetések, amelyeket a vasút elvágott. A vasúti közlekedés tervezése során fontos szempont, hogy ne csak az üdülőhelyek eléréséhez tervezzék a várható forgalmat, hanem a helyi lakosság számára is jól használható közlekedési alternatívát nyújtson a vasút egész évben.	Igen	A javaslatot köszönjük, továbbítjk a tervezésben résztvevők számára. Emellett a Balaton Fejlesztési Tanács és az Ügynökség egyik alapelve (mely a fejlesztési terveinkben is hangsúlyos) hogy a helyi lakosság életminőségét szükséges elsősorban javítani.
194	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	Itt fontos lenne hatékony intermodális csomópontokat kialakítani a kerékpáros, buszos, gyalogos, autós közlekedéssel. Ideális lenne a vasútállomásokon kerékpárkölcsonzó vagy közbringa szolgáltatás biztosítása, fontos lehet a csomagmegőrző szolgáltatás. Célnak kell kitűzni, hogy egy balatoni nyaralás utazással együtt családok számára is kényelmesen megvalósítható legyen személyautó használata nélkül.	Nem	Az észrevétel tartalmával egyetértünk, de erre jelenleg nem látszik forrás. Tervezett egy balatoni SUMP, melyben tervezés szintjén ilyen elképzelések rögzíthetők, és későbbi forrasszerzés alapját képezhetik.
195	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	“3. a Balaton vasúti körbejárhatóságának biztosítása: “ Remek cél.	Nem releváns	Köszönjük az egyetértő hozzászólást.
196	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	Balatonfüred keleti városkapujának és a Germering csomópontnak a kiépítése során fontos cél a gyalogos és kerékpáros közlekedés, valamint a tömegközlekedés elősegítése az autós közlekedéssel szemben. A városon belüli forgalomcsillapítási megoldások során törekedni kell a kerékpáros és gyalogos helyi közlekedés (nem csak turizmus!) biztonságos lehetőségeinek megteremtésére, megkönnyítésér.	Igen	Köszönjük, a javaslatot továbbítjuk a projektben résztvevők irányába!
197	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	Hatalmas előrelépés lehetne, ha a buszokon kerékpárt, ideális esetben akár vízi sporteszközt - pl utánfutón - lehetne szállítani.	Részben	Ez egy olyan szabályozási kérdés, ami vélhetően csak a távoli jövőben valósulhat meg, azonban addig is tehetünk lépéseket: pl. közlekedésszervező iroda létrehozása.

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
198	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	Az elektromos személyautós közlekedés támogatása közpénzből egy nagyon szűk és eleve tehetős réteg javát szolgálná csak. Az elektromos személyautós közlekedés az autózás negatív környezeti és társadalmi hatásai közül a zajt és a légszennyezést csökkenti, de az autózás területhasználati nyomását (amely a Balatonon a legnagyobb probléma a közlekedés hatásai közül) egyáltalán nem. Fontos volna, hogy először készüljön a Balaton vidékére egy átfogó közlekedési koncepció a végrehajtási terv prioritásai mentén, majd az elektromos személyautós közlekedés azt a támogatást kapja, amely a koncepció szerint indokolt. A közbringarendszer és/vagy kerékpárkölcsonzó hálózat, autómegosztó hálózat kiépítése a Balaton körül, a vasúti és buszos közlekedés fejlesztése jobban szolgálná az átfogó célokat.	Részben	A körvonalazott elképzelés szerepel a Stratégiában, Operatív Programban. A későbbiekben nem kizárható, hogy hasonló tartalmú projektek megvalósulnak a kiemelt térségben.
199	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	7: Balatonszentgyörgy-Keszthely vonalszakasz korszerűsítése, Keszthely állomás vágányhálózatának átépítése” Itt is szükség lehet az 1. pontban kifejtett intézkedésekre, hogy a vasútnak a természetes élőhelyek feldarabolódásában játszott szerepe mérséklődjön.	Igen	Köszönjük az észrevételt, továbbítjuk.
200	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	Az úthálózat fejlesztése jelentős területhasználati nyomással, környezetkárosítással jár az amúgy is erősen terhelte térségben, és tájképi hatása sem elhanyagolható. A terv Tótvázsony-Nagyvázsony térségében elsősorban intenzíven használt mezőgazdasági területeket érint, de elengedhetetlen az útfelújításhoz a gondos környezeti hatástanulmány. A térség tömegközlekedésének fejlesztése segíthet a személyautó-forgalom növekedésének lassításában, vagy akár a növekedés megállításában és a közép-távú klímacélok értelmében a személyautós közlekedés szerepének csökkentésében. Ez a projekt ellentétes a projektkiválasztási kritériumrendszer 1., 2., 3. kritériumával, a természeti környezet sérülésével jár egy nem fenntartható közlekedési megoldás javára. A 77-es főút 2x2 sávossá bővítését sem forgalomszámlálási adatok, sem más igények nem támasztják alá. Ugyanakkor ismert az úthálózatok bővítésének forgalom generáló hatása. Az nem lehet cél, hogy a Balaton-felvidékre nehezedő közlekedés eredeti nyomás fokozódjon, mivel ez rontaná a térségben élők életminőségét. A táj átalakítása a térség természeti vonzerejét csökkentené. Az élőhely megszüntetésével és széttagolásával a vadon élő állatok génáramlását is fokozottan veszélyeztetik.	Nem	A terv számos vitát generál - okkal. Ugyanakkor tény, hogy a 71. sz. főút és a 8. sz. főút között K-NY irányban nincs egyéb főútvonal, a 77. sz. főút ma is túlterhelte, hiszen nem a mai forgalomra méretezték és tervezték. A projekt megvalósítása során egyrészt a legkisebb környezeti kárral járó beavatkozásra szükséges törekedni, másrészt a települések elkerülésének célja alapvető.
201	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	“12: M8 autópálya hiányzó szakasz: “ A megvalósíthatósági tanulmány és a tervezés során tekintettel kell lenni az új út környezeti hatásaira, lehetséges opciónak kell tekinteni azt is, hogy az útszakasz nem épül meg. Veszprém a 710-es útról jelenleg jól megközelíthető a 72-es úton. Egy újabb gyorsforgalmi út kiépítése ezzel szinte párhuzamosan nem fogja jelentősen rövidíteni az utazási időt vagy csökkenteni a forgalmat. Ez a projekt ellentétes a projektkiválasztási kritériumrendszer 1., 2., 3. kritériumával, a természeti környezet sérülésével jár egy nem fenntartható közlekedési megoldás javára.	Nem releváns	Jelenleg a fejlesztés az ágazati tervekben szerepel.
202	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	“13: Keszthely-Hévíz kötőtpályás kapcsolat megteremtése” Jó cél.	Nem releváns	Köszönjük az egyetértő hozzászólást.
203	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	1. "Hozzájárul-e a fejlesztés a kiemelt térség jó ökológiai állapotának fenntartásához?" Az indoklásban módosítani szükséges, a tó és a táj jó ökológiai állapotának nem csak az erőteljes megváltoztatása jár a versenyelőny elvesztésével. A jó ökológiai állapot kismértékű romlása is fejthet ki igen erős hatást a térség versenyelőnyére, ugyanis a tó és a táj ökológiai rendszere most is jelentős terhelés alatt van, számos folyamata igen érzékeny, egyes fontos összefüggései kevésbé ismertek.	Igen	Módosítottuk az indoklást.
204	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	3. "Hozzájárul-e a fejlesztés a térség klímaadaptációs képességének fejlesztéséhez?" Ez a kritérium kiegészítésre szorult, a Magyarország által is ratifikált klímavédelmi egyezmények, a nemzeti és vármegyei, a Balaton térség klímastratégiák értelmében ugyanilyen fontossággal kell vizsgálni azt is, hogy a fejlesztés hozzájárul-e a klímaváltozás mérsékléséhez. A javasolt szöveg tehát "Hozzájárul-e a fejlesztés a térség klímaadaptációs képességének fejlesztéséhez és a helyi és globális klímaváltozás mérsékléséhez?"	Igen	A módosítást megtettük.

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
205	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	A végrehajtás kiemelt térségi intézményi háttére “A Balaton Fejlesztési Tanács” “Térségi feladatellátás - tematikus munkacsoportok” A BFT honlapja szerint a munkacsoportok kialakítása megtörtént. Fontos lesz a szakértők kiválasztását átlátható folyamatban, magas szakmai színvonalon végrehajtani. A korábban írtak szerint fontos külső szakértők bevonása a természettudományok, műszaki tudományok, társadalomtudományok területéről a három munkacsoportba. Így valósulhat meg a megfogalmazott cél: "A munkacsoportok felülvizsgálati tevékenysége nem csak a fejlesztések végrehajtására kell, hogy szorítkozzon, hanem a fejlesztési koncepció félévenkénti felülvizsgálatát is szükséges az adott szakmai specializációval elvégezni.” Elengedhetetlen a munkacsoportok átlátható működése, az elkészült anyagok nyilvánosságának biztosítása.	Igen	Egyetértünk a munkacsoportokkal kapcsolatos javaslatokkal, amennyiben ezek kialakítása megtörténik a javaslatokat beépítjük a működésükbe.
206	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	Partneri hálózat “Minisztériumok” Az együttműködő partnerek közé mindenképpen szükséges felvenni a többi minisztériummal azonos szinten az Agrárminisztériumot, és az Energiaügyi Minisztériumot, mint a hazai természetvédelem és környezetügy és körforgásos gazdálkodás legfontosabb szerveit. Enélkül nincs kellően magas szintű szakmai kontroll a végrehajtási terv legfőbb prioritásainak, az átfogó célok és stratégiai célok megvalósulása fölött.	Igen	A módosítást megtettük.
207	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	Az együttműködő partnerek listájában fel kell venni az MTA-BME Vízgazdálkodási Kutatócsoportot. Ez a csoport az elmúlt évtizedben a Balaton vízminőségével és vízállásával kapcsolatban élvonalbeli kutatásokat hajtott végre, amelyek nagyon fontos összefüggéseket tártak fel. A társadalmi célok megalapozása érdekében fontos lenne a közvetlen együttműködés a társadalomtudománvok terén is.	Igen	A Magyar Tudományos Akadémiát nevesítettük.
208	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	Az együttműködő partnerek közé fel kell venni a Nagy Tavak Koalíciót, amely az elmúlt években a Balatoni természetvédelem egyik legaktívabb civil szervezetévé alakult.	Igen	A módosítást megtettük.
209	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	Monitoring és értékelési terv A tervek leírásából kimaradt, de igen fontos szempont, hogy ezeket a jelentéseket bárki számára nyilvánosan elérhetővé kell tenni az összegyűjtött adatokkal, térképekkel együtt.	Részben	A Balatoni Integrációs Kft. Minden évben, a 37/2010. korm. Rendelet alapján területi monitoring jelentést készít, amely nyilvános. Emellett a monitoring fejezetben megjelenített mutatókat jelen fázisban nem tervezzük módosítani, tekintettel arra, hogy ezek a mutatók a Tanács és a Kormány által elfogadott Stratégia és Operatív Programban rögzített indikátorok.
210	Nagy Tavak és Vizes Élőhelyek Szövetsége	Kun Zoltán elnök, Tarróné Gyarmathy Andrea balatoni koordinátor	A fentebb említett "Klímaadaptációs csomag - tájobservatórium létrehozása" projektnek megfelelően az itt felsorolt monitoring adatokat is nyilvánosan elérhetővé kell tenni, és egy közérthető, jól használható és kereshető online felületen bemutatni. A BFT-nek nyíltan hozzáférhető, közérthető éves jelentésben és szintén nyílt szakmai háttéranyag formájában kell tájékoztatnia az érdeklődő lakosságot és a Balatonnal foglalkozó szakmai műhelyeket.	Igen	A Balatoni Integrációs Kft. Minden évben, a 37/2010. korm. Rendelet alapján területi monitoring jelentést készít, amely nyilvános.
211	Nagyvázsony Község Önkormányzata	Fábry Szabolcs polgármester	24. oldal: Balatoni Közlekedésszervező Iroda: kiváló ötlet, jó lenne egységes, ütemes és naptípusoktól független, kiszámítható ráhordó-járatok a MÁV-ra Balatonfüred - Balatonszőlős - Pécsely - Barnag - Vöröstó, Nagyvázsony - Dörgicse - Vászoly, illetve Mencshely - Nivegy-völgy - Zánka útvonalakon. Elég a midibusz (20-26 személyes járművek)	Nem releváns	A projekt megvalósulása esetén az egyes hálózati elemek kidolgozása megtörténhet a későbbiekben - így a javaslat a későbbiekben napirendre kerülhet. Azonban ehhez előbb a Balatoni Közlekedésszervező Iroda létrehozására van szükség.
212	Nagyvázsony Község Önkormányzata	Fábry Szabolcs polgármester	28-29.oldal: Közlekedésfejlesztés 28/1.pont: Balatonfüred - Tapolca vasútvonal villamosításának indokoltsága és hatékonysága kérdéses, túl drága beruházás. Sokkal fontosabb lenne a Veszprém - Lepsény vonal segítségével Győr - Veszprém - Siófok, illetve Győr - Veszprém - Balatonfüred járatok újraindítása és a Balatonszentgyörgy - Somogyszob vasútvonalat újra nyitása, a Balaton meglévő vonalak segítségével való körbe vonatozhatósága.	Nem	A Balatonfüred-Tapolca-Ukk vasútvonal villamosítása uniós források terhére vélhetően megvalósítható lesz a következő években. Jelenleg ennek nincs alternatívája. A Balaton vasúti körüljárhatóságának kiemelt célja, hogy a parton, vagy a parthoz minél közelebb legyen körülutazható a térség. Álláspontunk szerint a BKÜ érdeke, hogy a déli és az északi part közvetlen vasúti összeköttetése megvalósuljon. Erre a keleti parti néhány kilométeres átkötés kézenfekvő megoldásnak látszik. Emellett megjegyezzük, hogy a közlekedésfejlesztési - és minden egyéb ágazati - projektek kapcsán az adott ágazat terveit szerepeltettük a Tervben, melyek egyeztetett, a szakpolitika által elfogadott tervek. A stratégiai cél az, hogy az északi és északnyugati irányból érkező forgalmat is vasútra tereljük. A megvalósítási tanuémány készítése folyamatban van, ennek eredményeként jelenik majd meg, hogy indokolt-e és hatékony-e a fejlesztés.

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
213	Nagyvázsony Község Önkormányzata	Fábry Szabolcs polgármester	29/11.pont: Veszprém - Nagyvázsony 2x2 sáv fontossága és az elkerülő (Nagyvázsony) megépítése a tervtanács által elfogadott helyen és csomópontokkal. Lázár János miniszter úr megerősítő levele ebben támogat.	Nem releváns	Az egyetértő hozzászólást köszönjük.
214	Nagyvázsony Község Önkormányzata	Fábry Szabolcs polgármester	28-36. oldal: Kiemelt természeti értékeknél gyűjtőparkolók kialakítása indokolt behajtási korlátokkal a turisták számára. Innen e-buszokkal és fogatokkal közelíthetők meg a települések, illetve természeti látnivalók + e-bérkerékpárokkal, e-bikeokkal...stb. Ez működő modell a francia sírégiókban, Zakopanében...stb. Gazdasági eredménye is van, hiszen az autójából kiszállni kényszerülő látogató nem csak, hogy többet lát, de többet is költ. Nagyvázsonyban a várnál működik. Káli-medence, Tihany, Badacsony...stb. közlekedési és környezetterhelési problémáira jó megoldás.	Részben	A javaslattal alapvetően egyetértünk, szükség lenne ilyen jellegű forgalomkorlátozás alá eső területek további kijelölésére. A Kormány által 2022 decemberében elfogadott kiemelt térségi Stratégia és Operatív Program tartalmaz ilyen fejlesztési javaslatokat. A Végrehajtási Tervben konkrét projektként ezeket egyelőre nem tüntettük fel, hiszen egyelőre konkrét projekttervként még nem merültek fel (helyszínnel, költségtervvel...stb) Ugyanakkor a későbbiekben ez változhat, amiben pl. segíthet a kiemelt térségi SUMP elkészítése.
215	Nemzeti Közzolgálati Egyetem	Buskó Tibor egy. Adjunktus; Kaiser Tamás egy. Docens	<p>A 2021-2027-es programozási időszakban az ITI követelményeinek megfelelő integrált területi programok megalkotása a 256/2021. (V. 18.) Korm. rendelet értelmében a területi szereplők, azaz a fővárosi és a vármegyei önkormányzatok feladata. Sajnos a VT nem tisztázza megnyugtatóan a területi szereplők közé nem tartozó Balaton Fejlesztési Tanács által készített VT és a területi szereplők által készített vármegyei integrált területi programok viszonyát, illetve a Szerzők egyes megjegyzései inkább elbizonytalanítanak bennünket. A VT 6. oldalán ugyanis azt olvashatjuk, hogy „mivel a vármegyei Integrált Területi Program a TOP és a TOP Plusz dedikált forrásaira tervezett, a Balaton esetében pedig nincs tudomásunk dedikált forráskeretről, így a kiemelt térségi terv nem az Integrált Területi Program elnevezést kapta, hanem Végrehajtási Tervként hivatkozunk rá”.</p> <p>Vagyis csak arról kapunk tájékoztatást, hogy az integrált területi programok esetében rendelkezésre álló dedikált forráskeretről a Szerzőknek (egyelőre) nincs tudomása, ami a VT későbbi lapjain részletezett kiemelt térségi fejlesztések finanszírozhatóságát – kissé sarkosan: a VT elkészítésének értelmét – is kérdésessé tehetné. A 8. oldalon található önmeghatározás („jelen Végrehajtási Terv (...) egyfajta pilotként funkcionálva a jelenkori magyar területfejlesztési politikában”), mivel a VT-hez kapcsolódó konkrét pilot programról nincs tudomásunk, nem tekinthető többnek egy metaforánál, ami nemigen segíti elő a dokumentum pozicionálását. A VT későbbi szakaszaiban a helyzet némiképp javul, amennyiben a kiemelt térségi fejlesztések esetén konkrétan feltüntetésre kerülnek a projektek megvalósításához kapcsolódó OP intézkedések. Javasolnánk tehát, hogy ennek szellemében a VT bevezetésben vázolt finansziális háttere legyen megnyugtatóbban tisztázva, és ne csupán a dedikált forráskeret hiányáról kapjunk tájékoztatást.</p>	Nem	A VT-nek nincs dedikált forráskerete, jelenlegi ismereteink szerint nem is tervez a Kormányzat dedikált forráskeretet elkülöníteni a Balaton számára. Ugyanakkor álláspontunk szerint egy tervdokumentumra akkor is szükség van, ha aktuálisan nem látjuk a tervek finanszírozhatóságát. Ahol potenciális finanszírozó forrást azonosítottunk egyes projektek kapcsán, ott azokat jelöltük, de a 2014-2020-as időszakhoz hasonló, vagy a megyei ITP-kkel párhuzamos dedikált balatoni keret nem áll rendelkezésre. Bár a megyei ITP-kben a balatoni célterület megjelenik a forráshelyezésben.
216	Nemzeti Közzolgálati Egyetem	Buskó Tibor egy. Adjunktus; Kaiser Tamás egy. Docens	<p>A Végrehajtási Terv koncepciók, stratégiák, fejlesztési és operatív fejlesztési programok koherenciájára épül, az ott rögzített jövőképre, célrendszerre és projektjavaslatokra vezethető vissza. Ez az integrált megközelítés abban is megmutatkozik, hogy a Kormány által elfogadásra kerülő kiemelt térségi tervek megvalósításának körülményeit, feladat- és projektterveit, illetve eszközrendszerének kereteit rögzíti. Mindez egy többszintű és sokszereplős intézményi struktúra kialakítását teszi szükségessé, amelyben – és ezt az NKE részéről messzemenően támogatjuk – kiemelkedik a Balaton Fejlesztési Tanács (BFT) koordinációs szerepének, valamint az uniós alapokból és a hazai költségvetésből származó decentralizált források kezelésének relevanciája (8.o.) Hasonlóan támogatjuk a BFT munkaszervezetének feladatát is ellátó Balatoni Integrációs Közhazsnú Nonprofit Kft. közreműködő szervezetként történő megjelölését. A térség sajátosságaihoz és adottságaihoz mérten alapvető fontosságú decentralizált tervezés és megvalósítás érdekében kifejezetten hasznosnak és támogatandónak ítéljük a tematikus térségfejlesztési munkacsoportok létrehozását. Tekintettel arra, hogy a Balaton Kiemelt Térség Fejlesztési Programjának Stratégiai és Operatív Program munkarésze különösen a 9. prioritásban tartalmaz olyan kiemelt, együttműködést igénylő, integrált térségi intézkedéseket, amelyek megvalósításáért a Balaton Fejlesztési Tanács lehet a felelős, valamint olyan ágazati kulcsprojektek is szerepelnek a dokumentumban, melyek a Balaton térség földrajzi területén valósulnak meg, mindez a fentiekkel összhangban jelentős tudományos és adminisztratívkapacitásfejlesztést, és az ehhez szükséges források biztosítását teszi szükségessé</p>	Nem releváns	Köszönjük a támogató hozzászólást.

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
217	Nemzeti Közzolgálati Egyetem	Buskó Tibor egy. Adjunktus; Kaiser Tamás egy. Docens	<p>Az Eredményes kommunikáció horizontális fejlesztési cél esetében a marketing kifejezés nem eléggé átgondolt értelmezését vetnénk újra fel. A 8. számú horizontális fejlesztési cél a „Balaton fejlesztésének, a térség működésének marketing célokat is szolgáló, folyamatos, célzott, programszerű kommunikációjával” azonosítja a Kiemelt Térség eredményes kommunikációját, Nem derül ki azonban sem itt, sem a későbbiekben, mit is értenek a Szerzők a térségmarketing fogalmán. [A „(térség)marketing” fogalma ezt követően csak egyszer, a Térségi kohézió erősítése tematikus csomag Balaton partnerségi program projektjénél bukkan fel az említés szintjén.] A kizárólag a 8. számú horizontális cél alá rendelés miatt mindenesetre továbbra is felmerül a marketing és a marketingkommunikáció azonosításának a gyanúja, amivel továbbra sem értünk egyet, hiszen a (térség)marketing jóval több egyfajta népszerűsítő kommunikációnál – erről a 2021 tavaszán elküldött véleményünkben már részletesen írtunk. Kiút lehetne a 1-8. horizontális fejlesztési célok kiegészítése egy marketing-jellegű céllal, esetleg az Eredményes kommunikáció horizontális fejlesztési cél kicserélése egy Eredményes marketingtevékenység horizontális fejlesztési célra, de mivel ez a Fejlesztési Program korábbi kötetaineik visszamenőleges átalakítását is jelentené, egy ilyen javaslatot itt és most inkább már nem fogalmaznánk meg. Annyit azonban talán igen, hogy a marketingszemléletet célszerű lenne más tematikus csomagok/projektek esetében is hangsúlyosabbá tenni, és nem is csupán a (népszerűsítő) kommunikáció értelmében. Megközelítésünk szerint a marketingorientált (térség)fejlesztéspolitikák kulcsa a fogyasztói igények figyelembevétele, tehát már a VT szintjén is láttatni kellene, hogy ismernék meg a fejlesztők az egyes célcsoportok igényeit, illetve hogyan alkalmazkodnának hozzájuk a fejlesztések során. Az efféle igényvezérelt fejlesztésekre vonatkozó üzeneteket azután természetesen a megfelelő csatornákon, a megfelelő módon kell eljuttatni az érintett célcsoportokhoz, ezért a 8. számú horizontális fejlesztési cél ismeretében furcsa, hogy a marketingszemléletről még a VT Kommunikációs Terve kapcsán (49. oldal) sem esik említés.</p>	Nem releváns	<p>Az észrevétel értelmezésünkben egyfajta helyzetfeltárást hiányol, amit Ügynökségünk elsősorban a 2001 óta működő Társadalomtudományi Kutatócsoport révén végez. A VT-ben ezzel a Balatoni Partnerségi Programban szereplő kutatási feladatok azonosíthatók.</p>
218	Nemzeti Közzolgálati Egyetem	Buskó Tibor egy. Adjunktus; Kaiser Tamás egy. Docens	<p>A „Korszerű információs és kommunikációs technológiák (ICT) alkalmazása” horizontális cél esetében már a korábbi véleményünkben is kiemeltük az információ hátrányos társadalmi csoportokhoz való eljuttatásának túldimenzionálását. Ezzel természetesen nem azt akarjuk mondani, hogy ez ne lenne alapvető fontosságú egy inkluzív jellegű Balaton Kiemelt Térség megteremtéséhez. Kritikai megjegyzéseink kettősek. Egyrészről emeljük ki azt, hogy nem elég „eljuttatni” az ICT-technológiákat, illetve velük az információt a szóban forgó marginalizált csoportokhoz, az ezt lehetővé tévő készségeket is ki kell bontakoztatni. Nehezen indokolható, hogy a „képzés” kifejezés csak egy alkalommal, a „Klímaváltozással kapcsolatos szemléletformáló programok, képzések szervezése” (20. o.) kapcsán kerül elő a VT lapjain, pedig a digitális írásbeliség megteremtésére irányuló erőfeszítéseknek a megfelelő helyeken legalább ilyen hangsúllyal kellene szerepelniük. Másrészről az ICT- technológiákból nyilvánvalóan nem csak a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok profitálhatnak, hanem a társadalom általában véve vett életminőségét is növelik az alapvető közszolgáltatásokhoz való hozzáféréstől kezdve egészen a távmunka-lehetőségek kibővüléséig, nem is beszélve a jó gyakorlatok disszeminációját segítő (digitális) tudásplatformok kiépítéséről, a hálózatosodás elősegítéséről. A korábban véleményezett operatív programban legalább a távmunka fontosságáról esett szó a Térségi népességmegtartó képesség fejlesztése prioritás kapcsán, de a VT-ben – talán mert a COVID-19 pandémia lecsengésével a távmunkára eső fókusz is csökkent – már ez a dimenzió is kimaradt. Javaslatunk tehát az ICT-technológiákhoz kapcsolódó átfogó cél fentiek szerinti komplexebb kidolgozása, és ennek figyelembevétele a kiemelt térségi fejlesztésekhez kapcsolódó projektek esetében is.</p>	Részben	<p>Köszönjük a javaslatot, megfontoljuk. Ha jól értjük az észrevételt, az ICT eszközök tudatosabb használatára gondol, melyet projektek szintjén egyedileg kellene meghatározni. Amennyiben a Terv végrehajtási fázisba lépne, a javaslat alkalmazását nem vetjük el.</p>
219	Nyugat-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság	Gaál Róbert igazgató	<p>A Kis-Balaton Vízvédelmi Rendszer (továbbiakban KBVR), mint kiemelt vízilétesítmény üzemeltetőjeként szeretnénk felhívni a figyelmet annak fontosságára, hogy a Balatont és a KBVR-t nemcsak vízgazdálkodási, vízminőség-védelmi szempontból kell egy egységként kezelni, hanem mint a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet háttérterületét, sokkal nagyobb súllyal kellene figyelembe venni a Végrehajtási Tervben. Ezért a KBVR-t és a Zala-vízgyűjtőt, mint a Balaton vízmennyiségi és –minőségi állapotára kiemelt hatással bíró, fejlesztendő rendszert és területet külön említésre javasoljuk a dokumentum megfelelő fejezeteiben.</p>	Igen	<p>A Kis-Balatonnal kapcsolatos projektet beépítettük a dokumentumba.</p>

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
220	Nyugat-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság	Gaál Róbert igazgató	A Terv több, kisebb infrastrukturális fejlesztés támogatását is javasolja a BFT-n keresztül. Ezek a fejlesztések jelentős részben turisztikai célokat szolgálnak, nem jelenik meg a települési integrált vízgazdálkodás támogatásának szükségessége, holott a klímaadaptáció és fenntarthatóság alapvető célként szerepel a dokumentumban. Egyrészt fontos lenne a települési zöldfelületek fejlesztésében támogatási kritériumként elvárni a vízmegtartó megoldások alkalmazását, másrészt támogatni kellene a települések, térségek integrált vízgazdálkodási terveinek, koncepcióinak kidolgozását is.	Igen	A "Kisléptékű infrastruktúra-fejlesztések a klímaváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében" c. projektsomagban a vízmegtartás projektem kiemelt célként szerepel.
221	Nyugat-Dunántúli Vízügyi Igazgatóság	Gaál Róbert igazgató	A NYUDUVIZIG már több mint húsz éve jelen van a Kis-Balaton térségében turisztikai szolgáltatóként is, mint a Kis-Balaton Ház és a Kányavári-sziget üzemeltetője, fenntartója. Ebben az időszakban önálló projektként, vagy valamely vízgazdálkodási beruházás részeként több turisztikai fejlesztést is végrehajtottunk. A 2014-2020-as fejlesztési ciklusban az Igazgatóság nem volt támogatható szervezet a háttérrégió attrakciófejlesztéseiben, azonban a térség turisztikai kínálatának bővítésére, különösen az aktív turizmus területén több projektötletünkkel is szeretnénk megjelenni. Kérjük, hogy az ilyen jellegű forrásoknál kedvezményezettként, vagy partnerként szerepeltessék a Nyugat-dunántúli Vízügyi Igazgatóságot, mint támogatható szervezetet.	Részben	Meglátásunk szerint itt inkább az országos OP-k kedvezményezett listájára lenne célszerű felkerülni, pl. a TOP Plusz esetében. Ugyanakkor megvizsgáljuk, hogy a NYUDUVIZIG forrásszerzési lehetőségeihez jelen VT hogy tud hozzájárulni.
222	Siófok Város Önkormányzata	Lengyel Róbert polgármester	A vízügyi, közüzemi és infrastruktúra fejlesztések közé javasolt felvételre: 1.) A Siófoki Kórház fejlesztése: a nyári időszakban, a városban és közvetlen térségében tartózkodó, mintegy 100 ezer ember egészségügyi ellátásának megfelelő szintű biztosítása érdekében. n.	Részben	A projektjavaslatokat rögzítettük, és köszönjük a tervek ismertetését! Kétségtelen, hogy a siófoki kórház kérdése egy egész térséget érintő fejlesztési szükséglet lehet. A kiemelt térségi Stratégia és az Operatív Program (melyet a Kormány 2022. decemberében elfogadott) tartalmaz egészségügyi fejlesztési elemeket. A Végrehajtási Tervben - mivel konkrét projektet nem tudunk ehhez csatolni - nem nevesítettük egyelőre, de amennyiben lesz erre konkrétabb projekt, a dokumentum módosításától nem zárkózunk el.
223	Siófok város	Lengyel Róbert polgármester	2.) Városunk közlekedési hálózatának fejlesztése: a zsúfoltság és a városközpont terhelésének csökkentése érdekében, kaphasson támogatást elkerülő úthálózat fejlesztés városunkban, 10 Mrd Ft értékbe	Részben	A Végrehajtási Terv friss változatában szerepel egy kiemelt térségi SUMP készítése, ez megalapozhatja a siófoki fejlesztéseket, hiszen ebben Siófok is érintett lesz. A közlekedési projektek kapcsán megjegyezzük, hogy a Tervbe csak olyan projektek kerültek be, amelyeket a szakpolitika már befogadott, támogat. Amennyiben a siófoki elkerülőút is ilyen lesz, akkor beépítjük az anyagba.
224	Siófok város	Lengyel Róbert polgármester	3.) Az üdülő területek infrastruktúra hálózatának fejlesztése: a jelenleg ellátatlan üdülőterületek Sóstó és Szabadi városrészek szennyvízcsatorna hálózatának kiépítése kerüljön felvételre a projektek közé, 2 Mrd Ft értékben.	Részben	A szennyvízcsatorna-hálózat fejlesztése kapcsán bekerült egy kiemelt térségi fejlesztési elem (a hiányzó elemek kiépítése). Természetesen ide beleértjük a siófoki javaslatot is.
225	Siófok város	Lengyel Róbert polgármester	4.) A városban kerüljön betervezésre a tanuszoda megépítése.	Nem	Bár tény, hogy egy siófoki tanuszoda nem csupán siófoki igényeket szolgálna ki (tehát térségi hatással bír), és régi fejlesztési szükséglete a városnak, mégis megértésüket kérjük, hogy az ilyen típusú helyhez kötött, nem közszolgáltatást, vagy valamilyen kötelező feladatot megvalósító, alapvetően nem térségi partnerségben megvalósuló fejlesztés nem építünk a Végrehajtási Tervbe.
226	Somogy Vármegyei Kormányhivatal	Neszményi Zsolt főispán	A végrehajtás során figyelemmel kell lenni arra, hogy a bekövetkező változások az érintett lakosság életkörülményeiben hátrányos következményekkel ne járjanak, a környezet állapotának javítása vagy legalább szinten tartása mellett, melynek során a meglévő és a telepítendő funkciókra egyaránt tekintettel kell lenni. A Kormányhivatal a terv végrehajtásával kapcsolatban az alábbiakra hívja fel a Balaton Fejlesztési Tanács figyelmét: - A tervben szereplő beruházások engedélyeztetésének előkészítése során szükséges megvizsgálni, hogy az adott terv, ill. annak megvalósítása összhangban van-e a területrendezési, ill. a településrendezési tervekkel, és szükség szerint az engedélyezések megindítása előtt kezdeményezni kell tervmódosítás(oka)t	Igen	A projektek végrehajtása során a jogszabályoknak való megfelelés alapkövetelmény. Ideértve a területrendezési eszközöket is.

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
227	Somogy Vármegyei Kormányhivatal	Neszményi Zsolt főispán	<p>Az előkészítés során a tervben szereplő projektek és beruházások kapcsán, azok megvalósítása előtt vizsgálni kell</p> <ul style="list-style-type: none">• a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. a Korm. rendelet szerinti környezeti értékelés, ill.• a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. Korm. rendelet szerinti előzetes vizsgálat, vagy környezeti hatásvizsgálat szükségességét.	Igen	Amennyiben szükséges, a környezeti értékelést minden esetben elvégezzük. Ugyanakkor a Végrehajtási Terv kapcsán ez - jelen fázisban - nem merülhet fel - legfeljebb egyes projektek esetén.
228	Somogy Vármegyei Kormányhivatal	Neszményi Zsolt főispán	A Végrehajtási Tervben szereplő Vízügyi és közüzemi infrastruktúrafejlesztések táblázat 1-es sorszám szerint tervezett mederkotrás eredményeként mederiszap keletkezik, amely hulladéknak (HAK 17 05 05*, vagy 17 05 06) minősül. A keletkező mederkotrási iszap kezelése (szállítása, hasznosítása, stb.) csak hatályos hulladékgazdálkodási engedély birtokában végezhető. Az engedélyt a területileg illetékes Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Hulladékgazdálkodási Osztálya adja ki – a vonatkozó jogszabály szerint összeállított dokumentáció és kérelem alapján.	Igen	A vízügyi szakma által széles körben ismert körülmény, hogy a mederiszap veszélyes hulladéknak minősül. Egy esetleges mederkotrási beavatkozás egyik legjelentősebb feladata, a megfelelő elhelyezési mód kidolgozása.
229	Somogy Vármegyei Kormányhivatal	Neszményi Zsolt főispán	Természetvédelmi szempontból szükséges vizsgálni egy adott beruházás kapcsán ex lege védett lápok, országos ökológiai hálózat, barlangok felszíni védőövezete, egyedi tájértékek, Ramsari területek, Európa Diplomás Területek, országos jelentőségű, egyedi jogszabállyal védett természeti területek övezetével való érintettségét. Vizsgálni kell a tervezési területek Natura2000- es érintettségét is a tervben látható beruházások és projektek kapcsán mivel az érintett területeken olyan összefüggő európai ökológiai hálózatok találhatóak, amelyek Natura2000-es besorolást élveznek. Érintettség esetén javasolt egyeztetni az illetékes Nemzeti Park Igazgatósággal, ill. engedélyezési szempontból a Somogy Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály Természetvédelmi Osztályával.	Igen	Egyetértünk. A Terv alapelvéből adódóan ezen szempontok betartását alapvetésnek tekintjük.
230	Somogy Vármegyei Kormányhivatal	Neszményi Zsolt főispán	Összhangban kell lennie a beadványban szereplő beruházásoknak és fejlesztéseknek az Európai Táj Egyezményvel, ill. ennek hatására a 1128/2017. (III. 20.) Korm. határozattal elfogadott „Nemzeti Tájstratégia 2017-2026” dokumentummal, amelyek célja, hogy megőrizzük a közös örökségünket jelentő táji örökségünket. Ennek kapcsán felhívjuk a figyelmet arra, hogy az Országos Területrendezési Tervben lehatárolásra került a „Tájképvédelmi terület övezete”, és a „Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület övezete”, mely övezeteket ábrázoló térképek és fedvények a https://www.oeny.hu/oeny/4tr/#/tudastar/interaktiv-terkep_elektronikus_eleresi_utvonalon_erhetok_el . A fejlesztések, beruházások tervezése során ezen övezetek lehatárolását és ezen övezetekre vonatkozó előírásokat feltétlenül figyelembe kell venni A Kormányhivatalnak további észrevételei nincsenek, a dokumentáció környezetvédelmi és természetvédelmi szempontból elfogadható.	Igen	Egyetértünk és köszönjük a tájékoztatást illetve az egyetértő hozzászólást.
231	Veszprém Vármegye Kormányhivatala	Takács Szabolcs főispán	A Végrehajtási Tervben 2021-2027. évekre meghatározott térségi fejlesztési projektekkal, a projektválasztás kritériumrendszerével, a monitoring és értékelési tervvel, továbbá a kommunikációs tervvel egyetértek, azokkal kapcsolatosan észrevételt nem teszek. A Végrehajtási Tervben szereplő fejlesztési programok hozzájárulnak a térség versenyképességének és belső kohéziójának erősítéséhez	Nem releváns	Köszönjük az egyetértő véleményt!
232	Veszprém Vármegyei Önkormányzat Közgyűlése	Polgárdy Imre elnök	Felhívom a figyelmüket arra, hogy a megküldött Végrehajtási tervben több alkalommal használják a „megye” elnevezést. Az Országgyűlés a 2022. július 19-ei ülésén 11. alkalommal módosította Magyarország Alaptörvényét, melyet a Magyar Közlöny 2022. július 22-ei 123. számában hirdettek ki. A módosítás 4. cikke a megyék elnevezését 2023. január 1-től vármegye névre változtatja, valamint a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényben is, a megye helyett vármegye megnevezés 2023. január 1-jével történő módosításáról döntöttek. Kérem, hogy a dokumentumban korrigálni szíveskedjenek ezen elnevezéseket, így a továbbiakban a „vármegye” kifejezést használják.	Igen	A módosításokat átvezettük.

Sorszám	Szervezet	Észrevételező	Észrevétel szövege	BFT elfogadás (IGEN/NEM, RÉSZBEN, nem releváns)	BFT válasz
233	Veszprém Vármegyei Önkormányzat Közgyűlése	Polgárdy Imre elnök	<p>Az új uniós tervezési ciklus (2021-2027) területi alapú fejlesztéseinek keretrendszerét az új operatív program, a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (a továbbiakban: TOP Plusz) határozza meg. A TOP Plusz végrehajtását a területi szereplők (vármegyék) által elkészített Integrált Területi Programok (a továbbiakban: ITP) alapozzák meg.</p> <p>A Végrehajtási tervben szereplő kiemelet térségi fejlesztések 2021-2027 projektjeinél betervezett forrásigényeknél, amelyek a TOP Plusz forrást veszik igénybe, kérem legyenek figyelemmel a rendelkezésre álló vármegyei keretösszegekre.</p> <p>Veszprém vármegye minőségbiztosítás után átvezetett ITP-je alapján (amely elérhető: https://vpvarmegye.hu/teruletfejlesztes), a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet (a továbbiakban: BKÜK) célterületére vonatkozó forrásfelhasználási mód keretösszege összesen: 15,753 milliárd Ft.</p> <p>A Végrehajtási tervben szereplő forrásigényt összevetve a Veszprém vármegyei ITP-ben megadott TOP Plusz operatív program BKÜK célterületére vonatkozó keretösszeggel, megállapítható, hogy több esetben meghaladja a Végrehajtási tervben szereplő betervezett forrásigény.</p> <p>Javaslom, hogy ott, ahol a TOP Plusz operatív program intézkedés bevonásával kívánják megvalósítani az adott projektet, vegyék figyelembe mindhárom, a BKÜK célterületet érintő vármegye (Somogy, Zala és Veszprém) keretösszegeit.</p> <p>Mint ismert, 2022. december 22-én az Európai Bizottság (Bizottság) elfogadta a TOP Pluszt, azonban a döntést megelőző bizottsági tárgyalások során számos olyan változás, korlátozás került rögzítésre a programban, amely befolyásolja a hatályos ITP 1.0 verzió végrehajtását és szükségessé teszi annak módosítását.</p> <p>Így szükségessé válik tehát az ITP felülvizsgálata, melyet kérem, a továbbiakban is kísérvényeznem figyelemmel és javaslom, hogy a Végrehajtási tervet ennek megfelelően hagyják majd jóvá.</p>	Igen	Köszönjük az észrevételt, természetesen az ITP célszámaait maximálisan figyelembe vesszük, és egyúttal jelezzük, hogy itt indikatív tervezési keretekről van csupán szó. Az ITP módosítást figyelemmel kísérvényezünk.
234	Vízimentők Magyarországi Szakszolgálat	Bagyó Sándor elnök	<p>Első olvasatra egy alapvető elírásra szeretném felhívni a figyelmüket.</p> <p>Az anyagban írt „Vízimentők Országos Szakszolgálat” nem helyes, valójában Vízimentők Magyarországi Szakszolgálat a helyes meghatározás.</p>	Igen	Köszönjük, javítottuk.
235	Zala Vármegye Kormányhivatala	Sifter Rózsa főispán	<p>1) A felsorolt projekteknél nem egyértelmű, hogy melyik átfogó célhoz és azon belül melyik stratégiai célhoz kapcsolódnak. A három tematikus csomag helyett/mellett a stratégiai célok szerint is kellene csoportosítani, megfelelően a magasabb szintű fejlesztési dokumentumnak. Ezek mellett javasolnám a fejezeteket sorszámozni is.</p>	Igen	Köszönjük az észrevételt, kiegészítjük, és a sorszámozást pontosítjuk.
236	Zala Vármegye Kormányhivatala	Sifter Rózsa főispán	<p>2) A három tematikus csomagra felépített projektjavaslatok között hiányoljuk az épített és természeti környezet fenntartását és megújítását szolgáló projekt-javaslatokat.</p>	Nem	A kiemelt térségi megvalósítású projektek tekintetében egyrészt olyan projekteket rögzítettünk a Tervben, amelyek kapcsán az Ügynökség érdemi szakmai kompetenciákkal, vagy már meglévő tapasztalatokkal rendelkezik, másrészt pedig bár az épített környezet valóban kaphatna hangsúlyosabb szerepet (adott esetben alkalmas projektötletek esetén ez meg is történhet), a természeti környezet fenntartása viszont a Klímaakadémia, a vízügyes fejlesztések, a településfejlesztési beavatkozások...stb. révén (illetve egyéb térségi szereplők révén) megtörténhet.
237	Zala Vármegye Kormányhivatala	Sifter Rózsa főispán	<p>3) A Zala Vármegyei Kormányhivatal mindig nagy gondot fordított arra, hogy a Balatoni Fejlesztési Tanács munkáját támogassa, szakmai feladatait elősegítse. Szívesen teszünk eleget az előzetesen megküldött anyagok véleményezésével és javaslatlétellel kapcsolatban történő megkeresésüknek. Ennek megfelelően kérem, hogy a megküldött anyagban a partneri hálózat kifejtésénél a Zala Vármegyei Kormányhivalt is feltüntetni szíveskedjen.</p>	Igen	Köszönjük, kiegészítettük.
238	Zala Vármegye Önkormányzatának Közgyűlése	Pál Attila elnök	<p>A végrehajtási terv 33. oldalán szerepel, hogy „A térségi fejlesztési tanács megállapodhat a megyei közgyűlésekkel és más, a térségi fejlesztési programokban közreműködőkkel a programok és fejlesztések finanszírozásáról.” Ez milyen módon képzelhető el, arra tekintettel, hogy a vármegyei önkormányzat, illetve annak testülete, a vármegyei közgyűlés finanszírozóként egyáltalán nem jelenik meg a TOP Plusz operatív program vonatkozásában.</p>	Részben	Az idézett szövegrész nem a TOP Plusz-ról hanem általánosságban a területfejlesztési beavatkozások potenciális finanszírozásáról szól.
239	Zalakaros Város	Novák Ferenc polgármester	<p>A klímaváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében és a megváltozott gazdasági környezet által adott kihívások miatt a megtérülő energiafelhasználást előtérbe kell hozni. Itt elsősorban a mezőgazdasági szempontból értéktelen és nem hasznosítható területeken energiaparkok létrehozása a cél. (Konkrétan Zalakarost érintően a volt szennyvízszikkasztó területek: 16 ill. 20 ha.)</p>	Részben	A javaslatlét egyetértünk abban a tekintetben, hogy a térségi energetikai rendszerek fejlesztésével kapcsolatos beavatkozások tervezése, koordinációja és végrehajtása egy kiemelt feladat lehet. A konkrét projektjavaslat kapcsán további egyeztetésekre lehet szükség. Mindemellett jelezzük, a Végrehajtási Terv tartalma a programozási ciklus során módosulhat, tehát bekerülhetnek és ki is kerülhetnek belőle projektek, projektelemek.

[illegible]

[illegible]

[illegible]